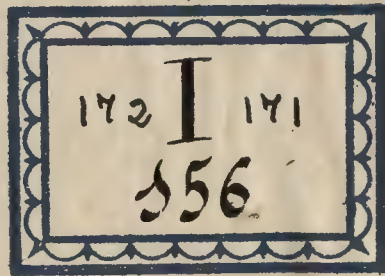

26-5. N. 172.

Angē Siluij atē Pij 2ⁱ Epistolę.

Muskium Oratorū Orationes ad Innocentium 3.^m

Mahumetis Magni Turci Epistolę.

1

Supplicat. refferent. deas. q. cum. p. caly. p. moty. fin.

210
000

Aeneae Silij Piccolominei qui & Pius
secundus fuit Epistole in Cardinalatu
edite Lege foeliciter.

Iuo Imperatori Federico Augusto do
mino suo Aeneas sacrosancte Romane
ecclesie tituli scie Sabine Presbiter Car
dinalis & Episcopus Senensis. S. P. D.
Quod iam dudum oprasti pcurasti qz
Cesar in persona mea nunc demum complerum est. habes
tota quod mente peristi. Nam quod sancte memorie Ni
colaus Papa Quintus tue mansuetudini sepe pollicitus
est. Beatissimus pontifex Calixtus. iij. implevit. Qui non
meis meritis. nulla enim me uirtus honore dignum efficit.
Sed sua incredibili bonitate que usqz ad indignos proten
ditur & tua potissimum intercessione bis diebus ad Car
dinalatus ordinez cu quinqz aliis Venerabilibus & mag
ne auctoritatis Episcopis me prouexit. Intellego quantum
debeo tue sublimitati. At unde persoluere possum debitum
non intelligo. Conabor tamen dum spiritus hos reget ar
tus ita me gerere ut omnes intelligant. ad hanc me digni
tatem tuo favore ac ex tua curia peruenisse. meqz theuro
nicum magisqz Italum Cardinalem esse. Tuum erit nis
bil meuz remissius agere qz prius. Nam ego pro tua ma
iestate. pro sacro Imperio. pro inclyta domo Austrie. pro
tuis quibusqz caris nullos unquam labores. nullas curas
effugiam. Nihil unqz tue mansuetudini negabitur. quod
mea opera effici possit. Vale. Ex Vrbe. vicesima secun
da Decembris. Mcccclvi.

N. 21. 543

Portinet ad conventus Cesarangus Ducal
ceatoris S. P. N. Augustini

211
Erenissime Imperatrice Leonore Auguste
domine sue Eneas sacrosancte Romane ec-
clesie tituli sancte Sabine Presbiter Cardis-
nalis & Episcopus Senensis. S. P. D. Non
meis meritis que nulla sunt. sed tua & consortis tui Diui
Federici Romanorum Imperatoris Augusti intercessio-
ne ad cardinalatus honorem superioribus diebus pietas
apostolica me prouexit. multa extant tua in me beneficia.
Sed hoc maximum est qd hac dignitate me dignum iudis-
casti & ut illaz consequeretur nihil omisisti. quando & sum-
mo p̄fici & sacro collegio & auunculo tuo Regi Ara-
gonum potentissimo me sepius commendasti. Habes igit
apud sedem apostolicam hominem tue mansuetudini de-
dicissimum. qui pro te tuoq; splendore gloria | amplitudine
omni tempore curiosus erit. neq; enim ullus me unq; gra-
uabit labor quem tua causa susceperim. tue maiestatis de-
inceps erit ita me uti quemadmodum ingentia que mihi
contulisti beneficia deposcunt. vale ex Roma die. xxij. de-
cembris. Mccclvi.

Erenissimo & potentissimo p̄ncipi Ladislao
Hungarie ac Bohemie Regi. Eneas Car-
dinalis Senensis. S. P. D. qd me summus
Pontifex his diebus ad Cardinalatus ordi-
nem accersuerit tua intercessione magna ex parte factum
non ambigo. cum sepenumero & litteris & nuntiis apo-
stolice pietati me commendaueris. Scio igitur me obnox-
ium quoad uiam & facultas adfit tuis omnibus deside-
riis morem gerere neq; id negligam quidem. Nam si qd
est qd noua dignitas mihi credita uel tue amplitudini uel
subditorum tuorum utilitati conferri possit id t̄m negabit

2
quantum ipse requirere postposueris nec mihi res ulla io-
cū dior fuerit q̄ tue voluntati ꝓplacuisse. tuisq; regnis et re-
liquis principatibus usui aliquando fuisse. Vale ex vrbe
Roma die. xxij. decembris. Mcccclvi.

Neas Cardinalis Senensis Alfonso Regi
Aragonum. S. P. D. Serui qui modo quoa-
cunq; peculū augent Rex serenissime ac po-
tentissime Infideles damnandiꝫ fuerint. nisi
dominis suis rationem lucri reddiderint. eam ob causam
cum hodie maximus pontifex Calixtus. iij. me uel minus
merentem ad cardinalatus honoreꝫ prouexerit. peculūꝫ
quodammodo meum adauerit. officii mei esse putavi id
tue maiestati cuius sum mancipium q̄uis inutile tamen si
dele|notum efficere. ut si quid est in ea dignitate mihi cre-
dita uel utilitatis uel decoris id totum tuum esse noueris.
ad me labor tantum molestiaꝫ suscepti officii pertinebit.
in quo tanto magis affligendum me scioꝫ quanto indigni-
or hoc muneris sum cōsequutus. Ex vrbe Roma die. xxij
decembris. Mcccclvi.

Neas Cardinalis Senensis Nicolao pisto-
riensi doctori utriusq; iuris Saluteꝫ. P. dicit
Nihil nobis est dubii te ut scribis nostra pro-
mouione letarum esse. quis enim amicus est et
amici honoreꝫ non libenter intuetur. Scio quo te loco ha-
bemus & quanti te facimus. quid nīꝫ ergo letaris nos au-
ctos dignitate esse. cum & tu vna creueris. si modo creui-
mus. etenim nobis nondūꝫ liquet letari an flere potius de-
beamus ad tante dignitatꝫ culmen euecti. Nam quid mi-
serius est q̄ id officii gerere cui nequeas satisfacere. onus

grauissimus & humeris nostris omnino impar subiuius
nisi misertor dominus qui dedit honorem & retinendi fa-
cultatem prebuerit. Intelligimus quantum imminet preci-
pitium atq; idcirco de nobis ipsis nescimus ferre iudiciuz
utrunq; sit nostra erga te beniuolentia nunquam minuetur
nam qui te dileximus in episcopatu in cardinalatu magis
ac magis amabimus. famulos quos pollicerj recipere nō
possumus supra quam nostra res ferat onerari. Tibi uero
semper erit in domo nostra seruatus locus si saltem digna-
beris apud nos esse & nos illi sumus qui tibi usui possimus
esse. opramus mulam aliquam perquiras pro nobis & res-
scribas precium antequam emas ut tibi per banchum de
miraballis pecuniam mittamus. Vale & dominum Am-
brosum ac dominum Alexium nostrum iubeto saluere.
nosq; illis offerro & dato Alexio amplius dicito ne omni-
no fidei renuntiet q̄uis indies indignos ad maiores assu-
mi dignitates animaduertitis ut nobis modo factum est
Nam diuina potentia tum potissime demonstrat cum sub-
leuat que sunt minima & consilia eius nostra non possunt
ingenia attingere. Iterum vale. datum Rome die. xiiij.
decembris. Mcccclvi.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Cardi-
nali sancti Angeli. S. P. D. Quod annis iā
plurimis reuerendissime pater tuo filio concu-
piuisti. quesuistiq; nunc demum completum
est. summa enim concordia sacri collegii Calixtus pontis-
fex maximus ad cardinalatus ordinem me uocauit atq;
assumpsit. scio quanto altius sum euectus q̄ merui sed ira
suasiones tue precesq; Cesaris effecerunt. nō sum ego qui

gratias agere possim tue erga me caritati. nam quid prestare tanto domino seruus possit. voluntas mea iam dudum tua est. quecumque postmodum accessere illam sequuntur. fui tuus cum essem pauper presbiter. neque me manu tua episcopatus eripuit. sum tuus etiam cardinalis. habes in collegio complures amicos & me seruum nisi me ueluti mancipio utaris nihil in me culpe fuerit. si uelut emancipatus filius aut manu emissus seruus minus agam quam par fuerit. Vale optime Ex urbe Roma die vicesima sexta. decembris. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Cardinali Papiensi. S. P. D. Si qua mihi voluptas est ad cardinalatus honorem esse assumptum. Inde tantum est quod tua dignatio mihi collega & pater & dominus traditus est. quo cum viuere dulcissimum erit. nunc tui labores sua premia susceperunt. nunc tue uirtuti quod suum erat creditum. scio quid lucri acceperit sacer senatus ex tua promotione. magnum lumen Romana suscepit ecclesia tua nobilitas tuaque doctrina meam ignorantiam & ignobilitatem obreget. sub scuto indignus ego securus militabo. ueni igitur sicibundi expectamus omnes reditum tuum. Iam satis Alania Galliaque & Hungaria te tenuit. Italia nunc & ipsa mater orbis Roma reperfrui uult. nisi redieris cito etiam ipse Tyberis maledicet absentie tue. non fuisti in bello & uicisti. Scies que pugna facra est cum redieris. Nulli unquam Cardinales acrius quam nos collegium intrauere. iam enim rubigo cardines ita obduxerat ut uerti hostium & aperiri non posset. Arietibus & omni machinarum genere usus est

Calixtus pontifex ut ualuas aperiret. demumq; arte non modica belli ferratos postes portasq; refregit. Vale ex vrbe die. xxvi. decembris. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis. Nicolao Cardinali sancti Petri ad uincula. S. P. D. Plas- cuit sanctissimo domino nostro Pape Calix- to per hos dies me longe immeritum ad car- dinalatus ordinem assumere. uestroq; sacro cetui aggre- gare. scio quantum ponderis subiui. nec video quo pacto credite mihi dignitati satisfaciā nisi fortasse tua reuerēdis- sima paternitas ad curiam redierit. tunc enim instructus ab ea securius in hoc procelloso mari nauigarem. Precor igitur si preces seruatoris audiende sunt & iam demum in patriā redeas. Nam cardinali sola Roma patria est eti- am si natus apud Indos is fuerit. aut recusasse pileū oport- uit. aut certe receptum Rome gestare. & matri omnium sedi consulere. neq; illa excusatio ydonea est. non audior recta monens. mutantur eniz tempora & qui olim contēp- tui fuit nunc precipue honoratur. ueni igitur obsecro ueni. neq; enim tua uirtus est que inter niues & umbras clau- sa ualles languescere debeat. scio complures esse qui te ui- dere audire & sequi cupiunt. inter quos me semper audis- torem discipulumq; obsequentem inuenies. Vale optime ex vrbe Roma die. xxvij. decembris. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis magistratui Ba- lie Senensis. S. P. D. Nō me uirtus que scio quam tenais est. sed bonitas summi presulis Calixti & intercessio diui Cesaris Federici

ad cardinalatus honorem me prouexit. non est cur ex hoc
 meus surgeat animus. Nam dignitas minus merenti cre-
 dita oneri potius est quam bonori. itaq; non ueluti iacta-
 bundus collegio uestro promotionem meam significo. s;
 quia dignum existimo quecunq; mihi obueniunt uobis no-
 ta efficere. nam si qua erit in hac noua dignitate mea uel
 honoris uel emolumenti id totum desugat dulcissima pa-
 tria uolo ad me nihil nisi labores molestieq; pertinebunt.
 Datum Rome die. xxvii. decembris. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis Diuo Federico
 Cesari. S. P. D. Audies a latore presencium
 q; mirabilia & incredibilia damna fecerit ter-
 remotus in regno Apulie. nam multa opida
 funditus corruerunt. alia magna ex parte collapsa sunt. in
 Neapoli omnes fere ecclesie & maxima palacia cecide-
 runt. plus. xxx. milia corporum oppressa ruinis traduntur.
 populus omnis habitat in tentoriis Rex Aragonum qui
 aberat audito nouo incidit in febrez & colicam passionez
 ferebatur. curatus nunc dicitur recidiuasse & uita eius in
 periculo esse creditur. quod si moriatur r̄tus rex quod ab-
 sit nō frustra comerem uidimus cū Turci fugati & mag-
 na ex parte cesi fuerint. Gubernator Hungarie & frater
 Iobannes obierint. comes Cilie interfectus occubuerit et
 Prefectus Urbis Comes Taglacosius uita sūctus sit
 sed uelit pietas diuina tantum regem ad huc diutius terris
 concedere. cuius obitus magnam Italie atq; Hispanie
 partem contubaret. Datum Rome die. uicesima octaua.
 Decembris. Millefimoquadringētesimoquingētesimo
 septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Cam-
pasio Episcopo Placentino. S. P. D. Audiui
sti ex aliis opinamur nos cardinalatus ordi-
nez adpros & quamuis indigni hoc honore
sumus id tamen tibi gratum esse confidimus. quis enim a-
micus est & amici exaltationem non querit ar pro merito
dices amicum amici dignitatem expetere. Istec amicitia
Sroicorum fortasse dictauerit. amicitia nostra ex media
philosophia est & pingui quada3 minerua res metitur su-
as. ut cunq3 nobiscum actuum est nostram promotionem tibi
bi dulcissimam fuisse confidimus cum ad eam nuntium ei-
us delatum est. vellemus id primi enuntiasse patri amantis-
simo. sed nulla litterarum uelocitas est que famam imita-
ri possit. audisti ex aliis nobis cardinalatus creditam dig-
nitatem audi & nunc ex nobis & persuade tibi nos eos esse
se erga te qui Papie Mediolani Basilee Romeq3 fuim3
& nobis pro ueteri amicitia tanquam fratre amantissimo
utere. Ex Roma die. xxvii. decembris. Millesimo quaa-
dringentesimo quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis senatui Senensi
S. P. D. Que credimus expedire ut uester
senatus intelligat non tacebimus dum poteri-
mus honeste litteris aut nuntiis committere. nunc quod sig-
nificemus hoc est. Rex Aragonuz grauiter egrauit de
inde conualuit. modo relatum est eum recidiuasse. nescim3
an verum id sit. comes Taglacozius pridie mortem obi-
it que res non nihil nouitatis paritura uideatur. nam comes
auerfus hereditatem perit. Abbas Vrsinus contra nris
comes Vrbinas belluz fertur indixisse malatestis. hec ad

5
alios pertinent in rebus uestris hec sunt. Orator ducis Me
diolani communicato nobiscum consilio enixe communis
tarem uestram summo pontifici commendauit quod habu
erit responsum ab eo scieris. Dominus Ribes pro custo
dia montis acuti petit aureos trecentos. dicit enim se tenu
isse famulos plures pro custodia. cui cum diceremus non
fuisse necesse. replicauit penitus oportuisse pro securitate
pascuorum. id quid significet ipsi intelligitis. nunc de no
uo Reuerendissimus cardinalis de Ursinis petit a sanc
tissimo domino nostro aureos trecentos quos mutuauit
sibi tempore exercitus. papa vero respondit illos pertinere
ad rationes uestras. scitis in hac re quid agere debeatis.
nobis consultissimum videtur ut oratores uestros hic ha
beatis qui loqui aperte valeant. nobis non licent omnia. in
uabimus tamen oratores ipsos cum hic fuerint summa fi
de. Vestreque rei publice quantum facultas tulerit nunquam
deerimus. Datum Rome vicesima nona decembris. Mil
lesimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Bichio
Senensi Salutem plurimam dicit. Scientes
quantum pro nobis conatus es in magistratu
illo tuo Capitanatus populi. reprehensibi
les fuerimus nisi nos ipsos gratos ostendamus. sed hoc
modo prestare non possumus. quippe qui non verbis sed re
bus reddendas esse gratias non ignoramus at si quando
facultas sese obtulerit cognosces nostrum amantes esse &
accepti beneficii memores. nunc non est aliud quod scriba
mus nisi quod e re publica vestra censemur apud hunc pontificem
oratores vestros morari. quia multa idies occurrunt ponderosa

& uestram ciuitatem tangentia scio quia non omnia nos
bis licent. sed oratoribus fideliter assistemus. ex vrbe Ro
ma die. xxix. decembris. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis Bindo Bindio
Senensi salutem plurimam dicit. Credimus
ut scribis promotionem nostram tibi iocundi
cari fuisse. ita enim exposcebat verus amicitia
nostra. nos autem ex hac dignitate nescimus tristari debe
amus | aut letari. Nam sublime decus non merenti tradis
tum | oneris potius quam honori est. venit in mentem illud
Apollinis preceptum quo iubet ut nos ipsos cognosca
mus. consideramus imperfectū nostrum & dum hinc par
uitatem nostram | inde altitudinem dignitatis a depte me
timur. horrescimus ac trepidamus. Nam quanto altior
est ascensus tanto periculofior casus. Inter hec tam anxie
mentis dubia | nullum occurrit nobis aliud remedium nisi
ad deum ipsum recurramus & ei supplicemus ut qui dedit
honorem ipse conseruet. & nos eam vitam ducere donet
que tante dignitati par sit. tu vero de nobis persuadeto ti
bi quoniam illi erimus erga te qui semper fuimus & ami
cicie iura incomminuta seruabimus. Vale & amicos il
los nostros Neapolitanos nostro nomine saluere iubero
Antoniu3 Panormitbam Marbeum Masericum Bar
tholo meum Factium Marbeum Iohannem & reliquos
Quibus nos offero & dato. Ex Vrbe Roma die vice
simanona decembris. Millesimoquadringentesimoquin
quagesimo septimo.

6
Neas Cardinalis Senensis Leonardo be-
neuolenti. S. P. D. Si quicquam amicitie no-
stre detractum arbitraris quoniam aucti ho-
nore videmur longe falleris. Nam verā ami-
citiā nulla dignitas tollit. sumus qui fuimus. dum pedis-
bus simul peteremus Romam si potuisset adiaci beniuolen-
tie nostre aliquid Cardinalatus noster profecto addidisset
sed plena que sunt uascula nihil amplius admittunt. Nos
igitur erga te iudem erimus uita comite nec de te aliter ar-
bitramur. de domino preposito nepote tuo sumus memos-
res & quoniam breui Senas uenire non possumus cogita-
bim? quomodo hic rem illam diffiniamus. erimusq; illi fa-
uentes quantum feret equitas que comes amicitie insepe-
rabilis est. vos uiri senenses more uestro prouidi fueritis. si
hac in curia sedulo habebitis oratores quibus & nos mag-
na fide assistemus. Vale Laurentium fini nostrum iube
saluere & nos sibi offerro & dominū Galganum pari mo-
do quia. scribere omnibus non possumus. ex Roma die.
xxix. decembris. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis Petro Cardina-
li sancti Marci. S. P. D. Refero gratias hu-
manitati tue que se raz benigne obrulit in ma-
teria camerariatus sacri collegii. voluntate m-
pro facto suscipio. At cum intelligaz id alteri officium de-
beri. Supplico ne ulterius rem promoueas quia nulli reue-
rendissimorum dominorum meorum uel grauis uel iniuri-
us esse uolo. maloq; pauper amari q̄ diues odiri. spero ta-
men tuo auxilio & sanctissimi domini nostri clementia ita
mibi aliquando prouisuziri ut honeste uitā traducere pos-
sim. Ex urbe die. xxix. decembris. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis comiti Iacobo
piccinino. S. P. D. Illustris & magnifice co
mes amice carissime. accepimus humanissi
mas litteras tuas quibus de promotione nos
stra ad cardinalatum congratularis. offers officia et ope
ras tuas ad beneplacita nostra & te ipsum nobis efficis
commendatum rogans ut negocia tua si quando requira
mur gratiose fauore prosequamur. respondebimus breui
ter homini arma tractanti. qui facta magis q̄ verba requi
rit. de congratulatione quam sincero ex animo prodire nō
ambigimus. gratias agimus idemq̄ pro tuis oblationi
bus dicimus. sentientes nos propterea tue magnificentie
plurimum obligatos bonori tuo & commodo tibi per nos
aliquid agendum occurrat. bono animo fauebimus. velle
mus inter te & senenses eam vigere beniuolentiam que in
ter eos clareq̄ memorie genitorem tuum olim uiguit. sic
enim liberiori & promptiori animo & loqui & scribere
& subseruire alter alteri ualeremus. Datum Rome die.
xvii. Ianuarii. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis Iohāni mirabal
lo equiti Neapolitano. S. P. D. Non scripsi
mus tibi statim cum audiuimus dilectissimuz
filium tuum mortem obiisse. neq̄ enim conso
lari magnificentiam tuam poteramus ipsi consolationis
egentes. nihil enim minus nos afflixit prudentis & orna
tissimi viri raptus. q̄ te eius parentem. quippe tu filii mor
tem ut natura iubet grauiter & acerbè tulisti. nos & illius
obitus & tuus meror non mediocri dolore affecit. at nūc
paululum ad nos reuerfi & humanarū rerum condiciones

7

animo reuoluentes arbitramur te pro tua sapientia finem
lucru posuisse. neq; uelle amplius angī super his que mus
tari non possunt. omnibus vna conditio posita est tandem
mori. Lex nature est immutabilis & inuitabilis que licet
vnum quam alterum serius apprehendat. bono tamen viro
nunquam tempestiuor pudenda est. qui ex tenebris transiit
ad lucem. ex laboribus ad quietem. ex miseria ad felicita
tem. Cum ergo filius tuus uitam mundam atq; optimam
duxerit. congaudere illi debemus qui terrena & transito
ria pro celestibus atq; eternis bonis permutauit. Oramus
igitur ut questibus ac lachrymis modum ponens. et te et
reliquos filios tuos hilaritatem sumens consoletis. Neq;
enim nobis & ipsi proli tue quicq; gratius aut receptius
prestare potes quam tuam uitam cum iocunditate & leti
cia traducere quod certe facies cum cogitabis diuinaz pie
tatem te donis innumerabilibus cumulasse. Nam & uita
longam & opes amplissimas et regum gratiam & sobo
lem electissimam et nomen bonum et inter omnes italos at
q; externos maximam reputationem. Deus ipse magnus
ac misericors cum sapientiam antea donasset. liberaliter
elargitus est. Datum Rome die decima octaua Ianuarii
Millesimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

videtur ins
videtur sup
de illi inq
nimis
Neas Cardinalis tituli sancte sabine Episco
pus Senensis Magistratui Balie ciuitatis se
nensis. S. P. D. Deceuerat p hos dies sanc
tissimus dominus noster certum Oratorem
suum ad uos transmittere qui uobiscum ad ea intenderet.
per que pax uestre ciuitatis & securitas libertatis. ac re
giminis uestri solidari posset. Et quantum eius mentē cape

potuimus. sua sanctitas non aliena esset ad certam uobiscum intelligentiam habendam. per quam & uestra erga eum deuotio & sua in uos protectio confirmaretur auge returq;. Ad quam rem etiam nos suam pietatem hortati sumus. Veretur tamen ipse Pontifex Maximus ne suus orator frustra de his apud uos ageret. Que res non esset apostolice sedi honorifica. atq; ideo suspendit eius missionem. Quod si uestre magnificentie ad hoc animate sine cupiantq; veram & efficacem cum ipso summo pastore intelligentiam habere. id quoq; nobis significauerint. Speramus ita efficere quod Orator predictus ad uos transmittatur & ad effectus huiusmodi operas suas inserponat. Nos autem aduertentes animo quantas superioribus diebus uestra respublica passa est calamitates & ad ea sedulo intendentes per que uestrum regimen patrie nostre ut quidem putamus saluberrimum confoueat & stabilizatur. Nihil arbitramur utilius qm hoc tempore ciuitatem uestram cum omnibus bonam amicitiam & uiciniam cum summo uero pontifice specialem habere intelligentiam qua ille uos ut filios tueretur & uos eum ut patrem reuerentur. Super qua re uestrum responsum prestolamur.
Datum Rome die. xxij. Ianuarii. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis. Iobani Bichio
Cui Senensi. S. P. D. Videbis que scribis
mus magistratui Balie cognita super illis &
nobis rescribe. Nos salutem uestri regiminis
in eo consistere arbitramur ut & cum uicinis omnibus bonam amicitiam tenentes cum summo pontifice specialem intelligentiam habeatis. Etenim uos cum Papa patre omnium

8

communi specialiter colligatos nemo infestabat. de aliis
autem uestrum sit cogitare. preterea non habebunt locum
rebelles uestri. vnde quouis pacto uos offendant si Pape
iuncti eritis. verum hec cogitari nullo pacto queunt nisi res
pecuniaria a vobis absoluat. sua demulq; ne cuz illo qui
vobis libertatem curatus est & in futurum tueri potest &
uult si uos uolueritis. de pecunia modica cōrendaris. nos
insuper scientestibi commissam esse expeditionem crediti
nostri commendamus eam rem amico optimo & singula
ri quem scimus nobis non defururum. Ex Roma die vice
simasecunda. Ianuarii. Millesimoquadringsesimoqui
quagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Christofero ga
brielis ciui Senensi. Salutem plurimam dicit.
Scribimus magistratui Balie aliqua que cre
dimus ad utilitatem rei publice pertinere ea
uidebis & intelliges. scimus magistratus uestros omnia
melius per sese intelligere quam nos cogitare possimus.
tamen ut hi qui patrie nostre tenemur cogitamus que cre
dimus esse salubria eidem. Rogamus examines omnia &
que uobis melior videntur nobis significes. nos enim ubi
uiderimus patrie nostre & presenti eius regimini bene cō
sulere non deerimus. insuper quia tibi commissam est & ali
quibus aliis expedicio nostri crediti. perimus ut tanq; ami
cus noster de quo plurimum confidimus operas tuas im
partiaris cum effectu ut nobis fiat satis quia multis urge
mur oneribus. Datam Rome die vicesimasecunda Ianu
arii. Millesimoquadringsesimoquingagesimo septi
mo.

Neas Cardinalis Senensis Leonardo de
Beneuolentibus ciui Senensi. Salutem plus
rimam dicit. Sepe loquuti simul sumus de re
publica Senensi fuitq; nostra si recte memini
mus sententia expedire ciuitati Senensi cum vicinis om
nibus pacem habere illisq; morem gerere ubi sine detrimē
to magno id fieri posset. cum papa vero omnium commu
ni parre amplius atq; amplius sese intelligere. Nam pape
colligatos nullus Italie potentatus uexare audebit. secus
autem si alterius principis aut populi uestra res pub. fede
ribus implicetur. Perseueramus nos eo ipso in proposito
atq; ideo dominis de Balia super ea re scribimus fac ro
gamus ut responsum detur. Namq; si uestros animos ad
eam rem volentes inuenerimus arbitramur rem salubrem
procuratum iri ciuitati & patrie nostre & potissime regi
mini presenti. aufereturq; uestris hostibus nocendi facul
tas. verum de his difficile est aliquid tractare nisi res pes
cuniaria componatur. & que pape & que piccinino debet
nec nobis aut honorificum aut utile videtur uestris magi
stratibus cum eo de pecunia contendere qui ciuitatem ips
sam uestram de morte reuocauit ad uitam. de proposito
tuo curabimus ea fieri que digna sunt. Iamq; capitulo no
stro scripsimus responsumq; prestolamur. Datum Rome
die vicefima secunda Ianuarii. Millefimoquadringentes
fimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Scene' de curte
Salutem plurimam dicit. Expectauimus in
signis eques post nostram ad Cardinalatus
assumptionem duos menses si forte aliquid

nobis scriberes. videbatur enim nobis a te scribendi initium sumendum. ne gloriabundi nouam dignitatem nobis credam tibi significare uideremur. nescimus quid factum sit. nulle ad nos tue littere allate sunt. nec de te quicquam audimus. fatemur nos uictos esse silentio tuo neque posse tam diu tacere quam diu ipse taces. fortasse tibi equius uidetur nos ante scribere debuisse. cedimus tibi & ab optimo singularissimoque amico non egre vincimur. Habeto igitur has litteras quibus non promotionem nostram quam multorum cognouisti litteris sed animus nostrum erga te illum esse scias qui semper fuit. amauimus te uice in episcopatu amamus & in cardinalatu non minus tu nostri naturam & morem nostros. non contemimus nouis honoribus quos nobis oneri esse cognoscimus. Horremus tunc eo loco nos euectos cernimus quem uiris clarissimis debitorum intelligimus. ueremurque ne gradus nostra uirtute altior ad ruinam nobis sit. atque ideo si unquam amicis eguimus. nunc potissime illorum nobis copia necessaria est. & quoniam te ueracem & amantissimum experti sumus. non possumus te pro ueteri consuetudine non colere & obseruare. cupimusque idem erga nos te agere & eundem esse modo qui fuisti hactenus. Expectamus litteras tuas quibus de tua fortuna & tui principis. id est domini ducis optima ualitudine atque felicitate certiores nos efficias. Gratum autem nobis fuerit si nos ipsi domino Duci commendaueris. & quanta sit nostra in eum deuotio demonstraueris. Et enim si quis principum est Italici nominis cuius prosperitati faueamus his unus est cuius ingenti uirtute & clarissimis rebus gestis nostrum saeculum illustratur.

Habet ille in hac curia plurimos seruitores nobis quidem
circumspectione doctrina auctoritate prestanciores. ac fide
& affectu qui nos erga eum superet neminem atque hoc
te illi nostro nomine dicere & affirmare optamus. Vale ex
urbe Roma die. iij. Februarii. Millesimoquadringentesi
moquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iobanni Frune
Prothonotario Coloniensi. Salutem pluris
mam dicit. Accepimus litteras tuas quibus
rem tue Prepositure nobis efficit commens
datam amamus te & semper loco fratris amauimus nec
modo de nostra mente decidisti nec decidere potes dum
fruimur aura obrulimus procuratori tuo nostras operas.
si quid erit quod ille ex nobis petierit haud quaquam fru
strabitur. si modo res erit que vires nostras non superet.
cupimus te videre atque amplecti aliquando si deus dede
rit antequam de hac luce migremur. ex veteribus enim ue
ris & solidis amicis quos Basilee dileximus paucit tecum
superfuit. & uita nostra instar rapidi fluminis abire. non pos
sumus tenere lacrymas cum prisce beniuolentie nostre
mentio incidit. Itaque iam Vale & Reuerendissimo do
mino Coloniensi commendatos nos effice nam sui sumus.
Tilmanno Preposito sancti Florini & Iobanni Polare
nostro nomine salutes dicito. simulque Iobanni Vindens
ror. nosque illis ad queuis beneplacita offerro. Iterum Va
le Ex Roma die tredecima Februarii. Millesimoquadri
gentesimoquinquagesimo septimo.

10

Neas Cardinalis Senensis Theodor. o
Archiepiscopo Coloniensi. S. P. D. Scio
semper me carum atq; acceptum fuisse digna
tioni tue postq; Germaniam incolui. ex quo
tempor iam quatuor & viginti anni decurrerunt. plurima
enim beneficia plurimosq; fauores impediti mibi. sed no
ualui rependere uicem. quid enim ego uermiculus erga ta
tum principem prestare poteram. non fuitamen ingratus
siquidem gratia solo etiam animo rependitur. colui ego
dignationem tuam. amaui. obseruaui supra ceteros nostri
seculi principes. & cum aliud nihil possem nomen tuu quo
cunq; diuertebam & si non paribus uirtuti tue ac saltem
quibus poteram laudibus extollebam. nihil est quod ultra
tunc principi de me optime merito exhibere quirem. nunc
forasse & si minimuz est quod ualeo. aliqd tamē plus dig
nacioni tue conferre quam prius licebit. quando cardina
lus honorem non meis ullis meritis sed diuina pietate &
summi presulis beneficētia sum consequutus. atq; hoc est
quod his litteris tue dignacioni notificare libuit. nam ego
qui tuus clericus & presbiter & episcopus fui. tuus quoq;
cardinalis esse non desinam. utatur me igitur dignatō tua
neq; mibi ullo in tempore ullo in labore ignoscat. nam tūc
me uiuere iuuabit cum pro re tuis consanguineis & ami
cis exercebor. Datum Rome die tredecima. februarīi.
Millesimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Nicolao An
thonio petri collensi. S. P. D. Tam iocunde
fuerunt nobis littere tue quibus de suscepto
cardinalatus honore congratularis quaz tibi

gratam responſionem noſtram eſſe cōfidimus. nihil nobis
dubii eſt & Anthonio & tibi noſtrum omne decus ſum-
mopere acceptum eſſe. ſed utinam dignitati ſatiffacere poſ-
ſimus & ita nobis deus agere uitā tribuat. ne munus qđ
nobis ſplendori eſt. ex nobis polluatur. quandoquidem im-
pares ſumus qui hoc gradu potiri debeamus. ſperamus
ſi deus annuerit eſtate proxima patriam reuiſere. cumq;
& Anthonium & te illic conuenire atq; amplecti quos a-
mamus & amabimus dum preſenti fruemur aura. Neq;
enim vera beniuolentia ſuperuentu dignitatis aufertur. ro-
gaſti ut reſcriberemus fecimus nō inuiti. & manu propria
quod iam nobis perrarum eſt. breuem banc epiſtolam ex-
arauimus. ſumus in ſcribendo breues. in loquendo longi-
ores erimus. Vale & nomine noſtro Anthonium ualere
iūbero. Ex vrbe die viceſima prima february. Milleſimo
quadringenteſimoquinquageſimoſeprimo.

Neas Cardinalis Senenſis Dorothee ſanc-
ri moniali ſorori ſue conſobrine. Salurem plu-
rimam dicit. Cariffima ſoror & filia in chriſ-
to amantiffima letati ſum⁹ tuis litteris quas
tua vice uidemus. conſolatur nos uita tua deo ut confidi-
mus accepta. perge & ſeruito deo qui ſeruos ſui regni cō-
ſortes facit congratularis nobis pro dignitate cardinala-
tus. nos graue pondus accepimus & maius qđ noſtri que-
ant humeri ferre. tu ancilla dei fac quod dicis. roga p no-
bis deuz. idem quoq; ut relique ſorores tue faciant exhor-
tare. niſi enim nobis diuina opituletur gratia. non eſt qđ rā-
tam ferre ſarcinam ualeamus. confidimus in orationibus
tuis & aliarum perſonarum deo dedicatarum prioriffam

11
suam ut nostro nomine salutarem reddas uolumus. quam
sanctam esse uirginem & matrem accepimus & optime fi-
lias suas in monasterio gubernare placet. deo placet ciui-
tati & nobis perseverare omnes. brevis est uita & quam-
uis labor est inclusas esse non sunt tamen passionis huius
seculi que modo comparari possint ad futuram gloriam que
reuelabitur in nobis. Gregorius Lollius frater tuus & no-
ster nobiscum est & bene habet noli eius causa te ipsam af-
flicare. Bene vale. Ex Roma die uicesima prima. febru-
arii. Millefimoquadringentesimoquinquagesimo primo

Neas Cardinalis Senensis magistratui Ba-
lie Senensis. Salutem plurimam dicit. Reti-
nuimus caballarium uestrum in hac usque die
ut si possemus rei nostre melius consuleremus
& circa negocia tritici & circa montem acutum. sed non
potuimus aliud obtinere quam prius. immo nescimus unde
procedat. S. dominus noster qui prius ait uelle pecuni-
as ex pascuis prouenientes conuerti in solutionem castro-
die castri nunc mutatus est neque audire uult uerbum itaque
sicut in aliis litteris uobis scripsimus. utile nobis uideretur
mitti huc aliquem oratorem laicum qui audacter loqui pos-
sit. nam sua sanctitas statim nos tacere iubet cum de hac
re loquimur & dignum est nos obedire. oratori uestro ali-
ter eueniet cui & nos assistemus. & profecto quanto plus hec
materia motis acuti differat tanto peius est. speramus si mit-
teris oratorem. fortasse dominus de Ursinis contentabitur de
pascuis. si tamen preueniat solutio eorum alioquin & bursa pape
nihil extrahetur. in mora periculum est multis respectibus

257078
E. D. L. D. L. D.

Videbitis que scribit dominus noster in breui suo. & ta-
men de pascuis muratum est ut prefertur. de tritico non est
mirum si haberi nequit. Nam nec perusini subditi ecclesie
tractam ut perebant habere potuerunt. & Franciscus Ve-
nerio ob rem frumentariam male administratam in carce-
rem coniectus est. itaq; desperata est huiusmodi materia.
Scripsimus nuper de domino Gregorio facieris nobis rem
gracissimam si eum absolueris ab impostis sibi calump-
niis. neq; enim dignum est ut ad relationem nefarii homi-
nis & in tortura loquentis ac de audito asserentis non de
uisu vir bone fame doctor insignis & ciuis non ex ultimis
de honestetur. cui si cetera dcessent illud sibi suffragari de-
beret quod noster frater est & uiuit nobiscuz qui uestre rei
publice non uulgariter seruiuimus & in futuruz si uita co-
mes fuerit possumus aliquando prodesse. quod fecimus et
faciemus omni tempore animo uolenti. Mittimus uobis
quittantiam pape per suum breue nobis directum. & co-
mitis Iacobi per publicum instrumentuz. superest ut de fu-
turis solutionibus in tempore prouideatis. Datus Rome
die uicesima prima februarii. Millesimoquadringentesi-
moquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Roderico Car-
dinali sancti Nicolai. Salutem plurimam di-
cit. Terne iam mihi reddere sunt littere tue
suo more suauissime & ab amantissimo pec-
tore prodeuntes. Prioribus respondi nō ut debui sed ut po-
tui. quis enizram euiscerate caritati satisfacere possit? scio
quod debeo. facio quod ualeo. ad ultima scripta propero
non repero que de beniuolentia ultro citroq; dici possent.

12
meus animus tuus est. Istabunt aliquando testimonia non
verba sed opera. Summo presuli non desino de carissimo si
bi nepote cum se offert occasio loqui nec pretereo intractaz
cancellariam. nihil adhuc solidi est. manet ut arbitror alta
mente repostum consilium. non omnia prodit senex que ta
crurus est. cum negat tunc maxime cupit. non cessabo cum
licebit iterum atq; iterum perloqui. fama hic est uacasse
Episcopatum Tullensem. Episcopus eius loci monaste
rium commendarum habuit. cuius annuus ualor mille &
quingentorum aureorum esse fertur. sub ditione ducis Bor
gondie. dominus noster id tibi comendaturum se ait. Ro
thomagensis eius rei promotor fuit. Ex usu erit illi scribe
re & rogare eum uti rem peragat. quod si feceris noli me
quoquo modo nominare. atq; hec secreta sint. ita enim ex
pedir. intellexi que scribis de presidatu Fabriani rogo ut
uelis hortari ciues eius oppidi ut ex nunc eligant Bartha
lomeum massanuz legum doctorem & affinem meum nep
tis mee virum. pro sex mensibus sequentibus amicum ma
gistri Simonis. electio enim solet fieri post introitum pote
statis noui intra duos menses. itaq; utile fuerit preuenire.
scio illos complacituros esse dignationi tue. summus pon
tifex bene ualeat. datarius ut fama est thesaurarius creabi
tur. & Bartholomeus Regarius prothonorarius dignis
tatem assequetur. cardinalis Papiensis infra biduum ad
uenturus fertur. de Neapolitano nihil est certi. cuz rex ille
non omnino cum pietate apostolica consonet. Florentini ar
bitrali domini nostri sententia in decem octo milibus aure
orum damnati sunt dominis de Gambacurtis ob certa que
illis oppida abstulerunt. nihil plus noui est. commendam
nos tibi cui seruire presto sum. Ex vrbe die. vice sima tercia

februarii. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis Francisco Pro
lomeo. S. P. Dicit. Accepimus tuas litteras
triplicatas ad priores respondimus quibus &
locatione episcopatus mirari videris nihil est
quod inde commouearis. nos clero nostro nunq̄ fuimus
onerosi. nec volumus esse quippe qui plebem non modo cle
rum affectu colimus singulari non disponemus ut putam⁹
de illo regimine ante aduentum nostrum & tunc faciemus
ut bonum pastorem decet. qui oues non commendat lupis
placet quod fecisti cum clero sumusq̄ deducendis ducaris
contentissimi. scientes inopiā in qua estis. placet quoq̄ dif
ferre ad tempus exactionem medie partis. volumus ut no
stro nomine ipsi clero gratias agas & dicas nos semper
futuros ad ea que illis conducant paratos. miramur capi
tulum in facto prepositi non aliter de nobis q̄ scribat fi
dem habuisse. nec scimus an uelim⁹ hoc onus iudiciale ac
cipere & strepitum illum audire cupimus. leonardo bene
uolenti hoc ipse referas in re Gregorii. laudamus diligen
tiam tuam utq̄ continues hortamur donec bonus assit exi
tus. nam Gregorius ut vidimus ex copia citationis pror
sus est innocens. ait enim qui eum criminatur. Anno dñi
Mccccliiij. mense Aprili. locutum esse Gregorium cum a
liquibus in sancto desiderio iterū eodez mense paulopost
fuisse in domo Gini de bellantibus. iterū eodez mense pau
lopost fuisse ut audiuit accusator ipsum Gregorium in do
mo oratoris veneri & ibi scripsisse cum aliis Iacobo pic
cinino. vides cum non ponatur dies mensis rem protendi
verisimiliter ad quintumdecimum uel vigesimum diem

Aprillis anteq[ue] scriberetur piccinino. at Gregorius quarta mensis die ex Senis abiit ad Regem Aragonum. accusator in super de audito loquitur. ista non coherent. propterea velis hominem innocentem iuuare & potissime nostro intuitu immo iussu. tibi eni[m] precipimus ut prelatus tuus ne quo pacto hanc defensionem pretereat. scimus viros magnificos Iohannem Guccij & Franciscum Lucium & Christoferum nannis amicos esse nostros nobisq[ue] fauere hos atq[ue] alios adiro & cura hanc causam pro nostro desiderio terminari. quandoquidem nos semper ad ea tendimus que sunt illi regimini utilia & honorifica. Vale Ex Roma die vicefimarercia februarii. Millesimoquadringentesimoquinquagesimo septimo. De nepte nostra dicitur cum parentibus nos manus lauimus.

Neas Cardinalis Senensis Bartholomeo massano Salutem plurimam dicit. Intelligimus eximie doctor & fili noster amantissime que ad nos scribis de fratre nostro Gregorio non tuo ex iudicio prodisse sed alium quempiam ut ad nos ea scriberes suafisse. Respondebimus tamen tibi breuiter Gregorium nos iniuste damnatum non arbitramur modo sed scimus Si tamen pena ea esset que tollerari ab eo posset suaderemus collum submitteret & fortune nouercanti cederet. Sed quid tibi uideretur ducentos aureos soluere & in Viginti annos relegari quo argento Papiam Gregorius petat. uir omni ære uacuus & nihilominus auro multatus. faciet ille quod sibi libuerit. Nos impossibilia non suadebimus. Quod si patria nobis idcirco indignabitur | si populi senensis fauore priuabimur | si maledictis

& obprobriis subiciemur | non erit hoc primum. sufficit no-
bis | conscientia nostra. scimus indigna nos esse passuros
& id quidem uerum est. omnes qui pie ac iuste uiuere uo-
lunt | persecutionem patiuntur. seruiuimus hactenus patrie
magnis in rebus & fideliter & utiliter | non meremur hec
premia fratrem nostrum in domo nostra manentem uirum
bonum atq; innocentissimum de re publica optime meritum
tam atroci sententia opprimi. putabamus etiam si noxius
idem fuisset | ob nostra tamen in patriam merita | eundem
nobis condonari. & tu bone uir time sine popularem auram
& plebis rumculos amittamus. utentur arbitrio suo Se-
nenses nunquam in nobis causam inuenient cur nos ode-
rint. si Gregorius ius suum apud Romanum presulem p-
sequetur & auxilium petet oppressus | uir est etatem habet
pro se respondebit. nos nihil mali eum agere arbitramur
qui iudiciali uia suam innocentiam ostendere conatur. scrip-
simus Balie & ciuibus pluribus nihil ualere preces nos-
tre. patimur nec propterea populo indignamur. ac si po-
pulus contra nos ipse mouetur. deus inter nos diiudica-
bit. tu ut uideris senis perseverare uis procul a proposito
de quo olim loquuti sumus ut ad Stefanum scribis. uin-
cat tuus sensus & tibi habe delicias Senenses. nos Rome
etiam sine te uisq; uiuemus. nunc proficiscitur ad uos epi-
scopus Reatinus Legatus pape. Iube eum in domo nos-
tra recipi. & sibi cuncta ministrari pro personis ac iumen-
tis dum ibi manserit. Vale Ex Roma die quarta marcij.
Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis Lodrisio Cris-
bello Mediolanensi. S. P. D. Accepim⁹ car-
men tuum Lodrisi nobis amantissime. non si-
ne animi singulari uoluptate quibus nobis plu-
ra tribuis quam debita sunt. scimus imperfectum nostrum
& quam procul ab eo simus homine quem describis non
ignoramus. at si peccare erga nos aliquem oportet. malis-
mus laudando quam uiruperando metas ab illo transgre-
di. fecisti quod amantes consuevere. dixisti de nobis non mo-
do que sciebas. uerum etiam que uoluisses esse uera. Per-
mittimus omnia dilectioni tue. nesciebamus ante hos dis-
es ubi locorum esses uel que te fortuna teneret. nunc cerci-
orati sumus & tuis scriptis & ducalis oratoris uerbis esse
te optimo loco apud illustrissimum & magnanimum ducem
Mediolani ab eoq; diligi. id est supra modum nobis
gratissimum. uidemus enim tue uirtuti quam semper mag-
nificimus suum locum esse tributum. dignus est ille cui ser-
uias. nam cui hoc tempore honestius famuleris quam ei
qui totius italie splendor esse & singulare decus omnium
iudicio existimatur. Perge oramus & illi ut tua probitas
te hortatur indefesse tuos prebe labores. neq; enim finet il-
le tuam uirtutem iacere. cum aurem facultas aderit. nos
illius excellentie commendatos efficies qui pro singulari
munere feremus. si quando aliquid accidat in quo sibi ser-
uire ac prodesse possumus. Vale Ex urbe Roma. die. xx
vi. february. Mcccclvij.

*ad amicum cum minus
laudantur
dicit se in dignum
tempore laudibus*

*gaudet de amici
esperare*

*offer se ad finem
se casu offerat*

Neas Cardinalis Senensis Bartholomeo p-
curatori suo. S. P. D. Venit in patriarum ad
ciuitatem Senensem reuerendus pater Dñs

Angelus Episcopus Reatinus sanctissimi domini nostri Legatus pro nonnullis rebus arduis & inter cetera etiam de Gregorio nostro verba faciet. Volumus igitur ut eum in domo nostra recipias. sibiq; & familie sue iumentisq; honestas ac decetes ministrare studeas expensas dum ibi manserit & ita te secum habeas & cum suis ut in reditu eius optimam de te relationem habeamus. tu quoq; & vicarius noster sibi in agendis assisteris. ita tamen ut non mericulose ut soletis. sed ardenti animo & audaci mente causam que iustissima est gregorii tueamini. & ita nostro nomine ipsi vicario dices. scripturas insup de quibus scripsisti nostras per ipsum episcopum ad nos remittere poterit cogitauimus de tritico fouicille. utile uidetur id ad huc non alienari nisi aliud scripserimus. & ita illi presbitero iubebis. Datum Rome die quarta Marcii. Millefimo quadringentesimo quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Lodouico Cardinali sanctorum quatuor Coronatorum Legato Bononie. S. P. D. nihil scripsi. R. paternitati tue ab ea die qua hinc recessisti usq; nunc

nihil enim erat scriptione dignum. fuit tamen animus meus erga dignationem tuam semper intentus memorq; suavissime conuersationis nostre nec modo quicquam est quod magnopere memorandum sit. sed vincendum fuit silentium ne taciturnitas affectionem diminuat significaret. cupio nosse que sint tue. R. D. successus. neq; ego quicquam audiam libentius quam pro uoto cuncta tibi succedere. hinc quod scribam nihil aliud est Sanctissimum dominum Nostrum bene optimeq; ualere & rei publice pro sua

etiam si qd non scrip
si xii qz no subeant
scribenda ad

14
consuetudine utiliter preesse. si qua sunt in quibus dignatō
ni tue aut suis utilitate esse possem. cupio p̄ Impio tuo me
uraris ad mandata paratissimo. amicum Ambrosii nostri
Spannorhii digneris cōmendatum habere quia ambo tui
sunt nec plura. Commendo me iterum atq; iterum tibi. Ex
Roma die. viij. marcii. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis magistratui Ba
lie Senensis. S. P. D. Que de Iacobo pic
cinino scribitis | accepimus etiam aliunde | sed
absq; fundamento | neq; putauimus dignam
rem esse quā scriberemus. nunc quoq; nō arbitramur futu
rum hoc ipm. sed accepimus aliquos ex comitiua illius v̄
turos in auxilium comitis Auerfi contra Vrsinos quam
primū herba uireat. Pasalia & nescimus quis alius pedi
tū ductores. multi sunt dies. cassi sunt non a capitaneo. sed
ab ipso dño nostro cuz nimis multa peterent. an hi sint qui
cum luca Sclauo territorium vestrum inuadere conentur
ignoramus. vrile est oportune prouidere & rei publice be
ne consulere. nos papam alloquemur ut petitis & respon
sum significabimus. gaudemus de aduētu Leonardi ora
toris uestri quem uirum & solertem & circumspectū noui
mus. vrilis erit eius mora in hoc loco. d̄ Gregorio nostro
longe aliter quam uos sentimus. non enim misericorditer
sed seuerē & dure secuz egistis nec satisfacit quod dicitis
mensē datum ad purgationem. si qui se uelint innocentes
ostendere nisi id fieret in loco tuto. videbimus tamen quo
modo respondebitis oratori apostolico & si quid valent
dicra pape & preces nostre. Datum Rome. viij. Marcij.
Mcccclvij.

Neas cardinalis Senensis sacre Impiali Maie
stati. S. P. D. Refert ad maiestatem tuam vir
bonus & honore dignus Henricus Senfleben
Sublimitati tue & impio sacro dedicissim^o. mibi aut singu
laris amicus & q iussu tuo promordem meā magna fide
exacta diligentia | singulari prudentia prosequutus est. nō
est cur eum tuo culmini commendem quem scio acceptis
simuz. is referet que apud nos aguntur. omnia ex vero ha
beret in mandatis hortari serenitatem tuam in expediōem
contra Turcos. persuadeo mibi eam rem tue glorie per
suasam esse. nam profecto nihil est quod nomini tuo auc
toritatiq; augustali magis cōueniat q̄ pro defensione ca
tholice fidei & christiana salute arma & scutum sumere |
cum omnes in tuam maiestatem oculos ita inrenos habe
ant ut ea proficiscente profecturi. ea quiescente quieturi vi
deantur scribo hec pro fide qua tuo solio sum astrictus. ni
hil hesitans | omnia in partem recipi meliorem verum sere
nissime Cesar cum ego tuo munere ad cardinalatus bono
rem assumptus sim nihilq; magis mibi in hoc officio incō
bat q̄ ea gerere que putem glorie tue conducere. reliquuz
est ut de meo statu cogitare digneris ut habeam vnde vis
uam. nam ego hactenus satis fui diues & quamq; pauca
possidebas | erant tamen illa dignitati mee sufficientia | nūc
vero pauperrimus sum & iam primum quid sit miseria ex
perior. tua sublimitas absq; damno suo inopie mee confus
lere potest. si paties aliqua beneficia ex suis terricriis me
impetrare quemadmodum prefatus henricus latius man
suetudinem tuam alloquet. cui precor in bis que meo nos
mine dixerit plenaz digneris fidem & benignas aures ad
bibere. Ex Roma d. e. viij. marcii. Mcccclvij.

15

Neas Cardinalis Senensis Iobāni Cardi-
nali sancti Angeli. S. P. D. Persuaues & ut
optavi longas epistolas tuas accepi redditas
Bide duodecima ianuarii die cognoui que
scribis de conficru turchorum illum scilicet non sine cura
& diligentia tua diuinitus datum. nec ego secus arbitra-
bar quous scripserim dignationem tuam meam opinionem
egre ferre. quod ubi gesta res est non interfuisti. non est quod
iis. addam aliquid. doleo obiisse christiani exercitus duces
Iobannem Vainodam. siue ut aiunt humatem nam mor-
te illius spes quoque nostra interiisse uidetur. nil enim reliquum
christianorum principes cogitare uidentur. nemo apponit
pro salute nostra manū. Pontifex maximus clamat & non
auditur minatur & non timef. & quod sua beatitudo potest non
sufficit ante bellorum moli. Rex Portugalie aduenturus
fertur. sed timeo ne aliorum desidia illius diligentiam im-
pediat. quid enim solus agat ex ultimis terrarum & occi-
dentis finibus in Greciam Aziamque profecturus nisi da-
tis operam ut Theutones Bobemi Hungari communi
animo copias parent. non intelligo quid alii acturi sint. hec
dixi patri optimo Papiensis Cardinalis ex Almania de-
cretaque sibi prouincia reuersus. ait Theutones ad expe-
ditionem inclinatos esse sua opera. sed modo conuentus a-
gere permittantur sine conuentibus nihil putat eos actus-
ros. Cardinalis Neapolitanus propedie ingressurus cre-
ditur. cum Rege Aragonum non est ea sinceritas quam
nostra negocia requirerent. ex Francia multa referuntur
que mihi pro nugis sunt. Rex uester Castelle in Granate-
ducturus copias dicitur. patitur & decimas & indulgen-
tias in suis regnis predicari. medietatem pecuniarum inde

provenientium sibi in id bellum recipit. alteram medietate
contra turcos pape largitur. domino. S. Marci cardinali
commissum est ut de uacatione ecclesie Pragen. se infor-
met ut illi preficiatur in archiepiscopum Dacarius Pape
hec habe ex nobis & dilige tuam Eneam ut soles. tuam
omnem familiam cum dignatione tua optime cupio vale-
re. Ex vrbe. viii. die Marcii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. Ulrico Epo Gur-
censi. S. P. Dicit. Reuertit ad te Henricus
Senfleben utriusq; nostrum amicissimus. no-
est cur multa scribamus. ipse nostra erit epis-
stola qui nouit animi nostri secreta. qui fuimus olim erga
te illi iidem semper erimus nec obliuiscemur neq; suauissi-
me consuetudinis nostre nec immemores erimus tuorum
erga nos meritorum. cupimus si qua sunt que tibi grata
possimus facere. ne nobis ignoscas. Confide in hac curia
nullum habes qui maiori affectu tua negocia sit acturus
q; nos q;uis plurimi sunt tui amantes qui plura q; nos pos-
sunt sed quid agimus? iniuriam Henrico facimus duz tot
scribimus. ipsi omnia committimus. illud tantum addim?
ut nos diuo Cesari & modo & semper commendare ue-
lis. cui omnia debemus cum ab eo omnia habeamus. Da-
tum Rome. die. x. marcii. Mcccclvii.

Neas Senensis Diue Leonore Imperatri-
ci. S. P. D. Nihil est serenissima augusta qd
nunc aliud velim nisi mansuetudinem tuam & be-
ne valere & pro suo desiderio felicitate poris-
ri. ego qui consortis tui diui Cesaris rogatibus ad cardi-

16
natalium nil meritis sum uocatus debeo tanti doni tantique
boni omni tempore memoriam tenere & ita facio quidem
atque idcirco & sibi & tibi sepius scripsi & nunc scribo scri-
bamque frequenter ut opera mea tanquam fidelissimi mancipii
omnibus in rebus utamini. nam tunc me beatum existi-
mabo cum uestris in negociis exercebor. nil aliud his literis
uolui. commendo me sublimitati tue quam diuina pietas
conseruet ad uota feliciter obsecro. Ex urbe Roma die .x.
Marcii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senens. Iobani vngnadio
Imperiali Camerario. S. P. D. Reuertitur
ad Cesarem venerabilis vir Henricus Senfe-
leben cui papa non nulla commisit cesareo cul-
mini referenda super expeditione contra turcos ducenda
uelis suadere cesari ut circa rem illam animum intendat su-
um quoniam ita glorie sue competit. omnes enim in suam
maiestatem oculos direxere & nisi sua maiestas aliquid
agat timendum est ne xpiani plaga magna affligantur. in-
super aliqua nostro nomine dicet tibi idem henricus uelis
ei benignas aures & fauores ut speramus gratos impar-
tiri. Datum in Roma die .x. Marcii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Iobanni Nibili
Astronimo Bobemo. S. P. D. Ex Henrico
Senfeleben intelliges que apud nos aguntur
& quid rora somniet in ecclesia Pragen. &
que de tua dispensatione acta sunt nos tui commodi sem-
per erimus a uidi eque ac tu ipse perge & nos ama ut so-
les si quid Henricus nostro nomine ex te petierit assiste
sibi & facito pro nobis ut consueuisti. vale ex roma die. mar-
cii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Dionisio Cardi
nali Strigoniensi. S. P. D. Que fuerit mēs
mea quis ante hac animus erga te non igno
ras nam semper dignationem tuam optimi
parris & benignissimi domini loco veneratus sum. ita enī
tua bonitas merebatur. veruz si unq̄ tuus fui uel filius uel
seruus. nunc potissimum id me prestare oportet quando ad
eum ordinem sine meritis sum vocatus. in quo tu iure op
timum iam dudum sedes. placuit apostolice pietati me car
dinalium collegio nil merentem aggregare. sentio quantū
& tue dignationi & ceteris reuerendissimis patribus de
beo. precor igitur meam voluntatez amplectaris & me ue
terem seruitorem iam factum nouum mancipium tuum in
telligas imperes mihi omni tempore si quid est in quo ibi
obsequi possim. nam mihi voluptas erit quotiens uidero in
tuis aut amicorum tuorum negociis me posse exercere. cu
pio insuper serenissimo regi & domino communi aliquan
do me commendes ut sit memor sua maiestas antique de
uotionis & fidei erga se mee. quia omnibus meis scriptis
& uerbis ubicunq̄ fui ius suum in regno Hungarie con
tra Polonos tueri sum conatus. Valeat optime dignatio
tua cui me humillime commendo. Ex Roma die. x. mar
cii. Mcccclvij.

Neas Cardinalis Senensis. Nicolao Iiscio
S. P. D. Gratissime fuerunt nobis littere tue
quas de nece Comitissae Cilie ad nos scripsisti.
non q̄ mors illius nos letificaret. neq̄ enim a
licuius malo gaudemus. sed q̄ rem gestam ex ordine nar
rasti. quam prius confusam acceperamus. ecce q̄ uana est
huius seculi pompa. q̄ caduca gloria. q̄ breuis potentia.

27

Cecidit qui suo nutu maxima regna rexit et qui sanguine
ficiuit in sanguine perit. percussit gladio alios & ipse gla
dio percussus interiit non potest ueritas nostra mentiri que
ait gladio ferientes gladio perituros. sed ignoscat illius
anime deus & regno Hungarie consulat ne disciauis agi
retur. scribimus pro copio aliqua de archiepiscopatu Pra
geñ. fac ut ipse ad nos rescribat. res enim in periculo est.
insuper cupimus des operam ut regia maiestas. S. domi
no nostro & sacro collegio de nostra promotione gratias
agat quod ad suas preces nos extulerint. cupimus etiam ad
ueritas ut quando scribitur de negociis hungaricis domi
no nostro & cardinalibus ita efficias ut videamur quod sum
mus ipsi scilicet regi esse affectissimi. nam sunt quidam qui
nos superare uelle nituntur tanquam magis regii sint quam nos.
putamus tamen suam maiestatem non esse oblitam nostre
erga se deuotionis ac fidelitatis & eorum que sibi puero
scripsimus & quomodo contra Polonos omni tempore ius
suum defendimus. impar fuerit si noui recentesque locuz no
strum inuasent. hec rogamus a gires cuz reuerendissimis
dominis nostris strigoniensi cardinali & episcopo Vara
diensi. quibus nos commendatos reddas. Vale in eccles
sia Colocensi fecimus quecunquam potuimus ut plane refer
re poterit nuncius ad causam missus. iterum vale ex Ros
ma die. decima Martii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Procopio cans
cellario Bobemie. S. P. D. Perrare sunt litte
re ad nos tue. uellemus frequentius scriberes
qui te vnice amamus & tuas epistolas ueluti
apollinis oracula ducimus. scripsimus tibi quid egerimus
in re Bobemica neque abs te responsum habemus. Interea

tuus roratus homo multivolus & magnivolus | ex Bobe
mia procuravit afferri postulationem ad Pragensem ecc
clesiam cuiusdam datarii apostolici boni quidem viri Sed
catelani & sermonis Bobemici prorsus ignari | postulati
onem attulit Lucas tibi notus monachus. quem Luther
solum appellare soles. impediimus hucusq; promotionē
huius rei ne rei nostre nocumentum inferret. timemus ne
diutius impedire possimus. nam datarius plurimos fauen
tes habet & roratus die noctuq; hos atq; illos adit. Sua
dens nihil regno esse utilius quam promotionem hanc fie
ri velis de his & regem & gubernatorem commoneface
re ut sciant quibus in terminis res sunt & an ista placeant
eis. nos cerciores facito. nam regi & regno uestro seruire
presto sumus. cupimus des operam ut rex de nostra pro
matione summo pontifici & sacro collegio gratias agat.
idq; quamprimam | & quotiens aliquid emergit | ut nobis
scribatur | quia maiestati sue semper erimus ad seruienduz
proni & voluntarii. Ex Roma die decima Marcii. Mil
lesimoquadringentesimoquingentesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Vara
dienti Episcopo. S. P. D. Scripsimus nuper
de nostra ad cardinalatum assumptione quam
tua promotione factam non ambigimus. quā
rum tibi teneamur id etiam tum diximus. non est cur mo
do dictra reperamus. nos in hac dignitate constituti | quan
tum Hungarie regno quantum regie persone quantum dig
nacioni tue debeamus ante oculos semper habebimus. tu
um erit opera voluntarii hominis uti. nobis in tuis negoti
is exerceri uoluptas est. interea rogamus regie sublimita

18
ti nos commendes. suadeasq; ut de nostra promotiōe sum-
mo pōrifici & sacro collegio gratias agat. cum pro nobis
sepius scripserit. Vale optime & nos ut soles ama. nam
nos dignationem tuam uti patrem colimus & obseruam⁹
Ex vrbe Roma die. xi. Marcii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis. Ladislao Hū-
garie. atq; Bobemie regi serenissimo. S. P.
D. Nonnulla meo nomine referet Maiestari-
tue Henricus Senfleben decanus Vratista-
uiensis que concernunt partim regnum tuuz Bobemie | par-
tim me ipsum. Rogo ut illi plenam credencie fidē prestare
digneris & in agendis eum fauorem quem de tua sublimi-
tate mihi persuadeo. postremo me ipsi regie mansuetudi-
ni & dedo & comēdo. Ex Roma die. x. marcii. Mcccclvij

Neas Cardinalis Senen̄ Io. Trosterbeu-
tonico. S. D. P. Ingrata est nobis eque ac ti-
bi que te fortuna exagitat. velle mus tibi quie-
tum esse locum in quo tibi & musis viuere pos-
ses & aliquando nobis. nunc tamen q̄ apud archiepisco-
pum Salczburgensem diuertisti. speramus rem tuam meli-
orem futuram. neq; enim ille est qui suos amicos iacere si-
nat. dabitur tue uirtuti premium. & tenebras sequetur ali-
quando lux. cupimus ipsi Archiepō commēdatos nos ef-
ficias & offeras. quecunq; possumus ad eius nutuz esse pa-
rata. tu vero quid vides posse nos tibi prestare | sciro id fas-
cile obtentu esse | & persuade tibi te nobis esse carissimum.
Iohannem quoq; Lanterbacensem nostro nomine saluuz
esse iubero. Ex Roma die. xi. Marcii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senēsis Bartholomeo fa-
ctio Genuensi. S. PD. Iocundissime fuerunt
nobis littere tue quibus amicitia inter nos ne-
apoli contractam ex tuo latere affirmas incō-
cussam solidamq; permanere. idem tibi persuadeas uolu-
mus ex nostra parte fieri. neq; enim nos sumus qui more
adulescentulorum nuuc amemus nunc odio babeamus nō
sumus in contrabenda benignolentia faciles. at neq; postq;
contracta est illaz leuiter dissoluimus. dileximus te postq;
nouimus quanti esses. neq; decepti sumus in eo quod de te
iudicium fecimus. itaq; par est amorem erga te nostrum
dum uixerimus duraturum. quando & tua uirtus te minis-
me relictura est. quod scribis in eo quem de uiris illustrib;
eui nostri composuisti libro. datum nobis esse locum | non
meritis nostris sed tue caritati ascribimus. & in hoc quis-
dem fatemur imbecillitatem nostram | non tam inuiri supra
meritum laudamur quam uicuperamur. ita enim natura cō-
paratum est ut nulli laus onerosa uideatur. nos eum libru;
cum uolueris cupide uidebimus legemusq;. nunc quod tibi
aliud scribamus nihil se offert. cupimus Anthoniū Pa-
normitam illustrem Poetam & Marbeum Malferituz
iurisconsultum egregium & si quando candidum Orato-
rem prestabilem offenderis nostro nomine saluos dicas.
carissimum quoq; fuerit. si quando maiestati regie nos cō-
mendaueris quam pre ceteris nostri seculi potestatibus et
ueneramur & colimus. Ex Vrbe Roma die Vigesima
quinta Marcii. Millesimoquadringentesimoquinquage-
simo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Ludouico Pu
 tio magistro de Montefio. S. P. D. Quan
 nis & Vulgato sermone & litteris hispanis
 cis ad nos scribis plurimum tamen oblectane
 nos littere tue. multum enim salis in illis multum beniuo
 lentie ad nos ostenditur. scimus nos amari a te & id qui
 dem nobis est iocundissimum. diligimur enim a magno et
 probato viro & ab eo ipso quem nos pro sua ingenti uirtu
 te proq; suis in nos meritis & amamus & obseruam⁹ uni
 ce quod refers de caritate erga nos regia quamuis respō
 so egeat responsum tamen non inuenit. nam quid nos uers
 miculi dicamus cur tanti regis gratiam adepti sumus. sus
 perat bec non verba solum verum etiam cogitationes. vti
 nam possimus aliquando vna saltem in re monstrare quan
 tum nos illi excellentissimo regi debere facemur. verum cū
 sciam⁹ nihil esse in nobis cur ab eo culmine diligamur. pe
 rimus rogamusq; ut tu hanc nobis gratiam conseruare stu
 deas. etsi enim indigni sumus quos prim⁹ nostri seculi rex
 amet nollemus tamen non amari & tantum bonum perde
 re. quod tuades eius maiestati sepius scribam⁹ | parebim⁹
 consilio tuo & nunc quidem cum his litteras nostras ha
 bebis quas regie mansuetudini nostro nomine restituas.
 eiq; nos & commendes simul & des. nam mancipii loco
 nos semper habebit. nepoti tuo nobili & modestissimo vi
 ro quotiens ab eo requisiti fuerimus | nunquam deerimus
 nec minus eius curiosi erimus quam tu ipse Vale optime
 Ex Vrbe Roma die vigesima quinta. Marci. Millefi
 moquadringentesimoquinquagesimo septimo.

p^{ro} merito meret⁹ regē
 gram ad nos
 meret⁹ cur a
 tantu culmine
 metur

Neas Cardinalis Senensis Alfonso Ara
gonum regi. S. P. D. Si maiestati tue rarius
scribo nihil obsecro uel negligentie uel aduer
se uoluntati ascribatur. cupio siquidem fre
quentes litteras meas in manus tuas dari. nam sic potissi
me memoriam mei tua mansuetudo tenacius apud se ha
beret. perum materia quam scribere vellem non occurrit.
que occurrit hanc scribere nolo. neq; enim tutum est om
nia mandare litteris & hoc presertim tempore quādo nec
qui recte incedunt suspitione carent. ceterum que hac in cu
ria geruntur sunt complures qui tue sublimitati ea conscri
bunt & illi quidem multo plura & secretiora quaz ego no
uerunt. de Germania tantum est sicut arbitror quod emu
lante nullo significare possim. curabo igitur quotiens illis
ex regionibus ad me aliqua referantur notatu digna. ne p
me tuam maiestatem lateant. nunc vero que habeam pau
cis explicabo. Vtricum Cilie comitem apud albam gres
cam quam vocant aliam albam | occisum iam pridem acce
pisti. hoc oppidum nostri belgradum uocitant apud veteres
Taurinum' dictum inuenio qui sanum fluium misce
ri Danubio apud Taurinā tradunt. in quo loco nunc Bel
gradum iacere constat. occisorem comitis. non est ambis
guum Lvdislum fuisse filium Iohannis humaris eius q
sepe Turcos debellauit | & hoc anno superbiam Mahu
metis apud eundem locum confregit. creditum est non mi
nus filium profuisse rei publice Christiane in occisione co
mitis | quam patrem in proffigatione Mahumeris. Cum
Mahumeres & comes hostes religionis essent. ille exter
nus iste domesticus. memorabilis hic annus est quo Tur
ci debellati sunt. & magnus Comes magni regis guber

nator obruncatus. Comes qui uisus hoc anno est opinio
 ni que de se fuit abunde satisfecit. apud Taurinum nanq;
 que dicta sunt patrauit. terram in regno tuo supra quam
 auditum antea fit horribiliter mouit. in plerisq; ciuitatibus
 seditiones excitauit. maxime apud Senam urbem unde non
 parua ciuium pars exclusa est. pestis multis in locis de
 chata magnam populi partem & presertim in Hungaria
 deleuit. Caritas annone non Italiam modo sed Germani
 am Greciam & orientis plurimas regiones afflixit. Sed
 maiora sunt que uel astrorum periti uel uates rimenda pre
 dicant. quos ut deus ipse mendaces arguat oprandum est.
 sed ut ad Germaniam redeam morte comitis apud Aus
 striam cognita non parua de hereditate eius controuersia
 suborta est. que fuerunt illi bona sub corona Hungarie ad
 Regem Ladislauz sine contencione pertinent. Que sub
 imperio iacent multi periuere. alii ab intestato alii ex testa
 mento heredes se dicentes ut Albertus & Sigismun
 dus austrie duces tum Michael Comes Madeburgens
 sis & Ulrici comitis Garicie filii sed potissimum ius ad
 Imperatorem spectare visum est. concilium prelatorum ba
 ronumq; & ciuitatum Stryie Carinthie Carnioleq; &
 Marchie Sclauonice haberi placuit apud Crezium Bas
 ioaricum In eo auditi omnes sunt qui Comitibus Cilien
 sis hereditatem petiuere. deniq; diffinitum est. Oppida ca
 stella arcesque que Comitibus Cilie sub Imperio fuissent in
 manu Imperatoris tradi. Tum si quis ius in illis sibi
 competere dixerit ab eo petendum esse. Atq; hoc pacto
 prefecti Urbium locorumque quorumcunque possessio
 nem Imperatori tradidere. Itaque multo melior hodie

Cesaris cōditio est q̄ pridem fuit quando non ab hoste so-
lum liberatus est pessimo | sed que fuerunt illi vires ibi acces-
serunt. hec volui scribere serenitati tue haud ignarus cunc-
ta ei esse gratissima que ad gloriam cesaree maiestatis ce-
dunt. Imperatrix ipsa augusta optime valet de apparatu
contra turcos in hungaria cum nihil certi habeā | nihil scri-
bo. sanctissimus tamen dominus noster & Germanos &
hungaros nunc litteris nūc nuntiis excitare atq; urgere co-
natur. mihi non magna spes fuerit nisi viderim celsitudinē
tuam classe instructa in magne illius memorandeq; navis
puppe armata. signum profectionis contra turcos dare.
nam reliquis orbis principibus & si voluntas est | non adē
facultas qua Greciam invadere possint. tue sublimitati si
voluntas affuerit nihil deerit. neq; plura modo. commens-
do me tue mansuetudini a cuius mandatis nunquam disce-
dam. Ex Roma Sexto kalen. Aprilis. Mccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Iobāni Solerio
electo Barbinonensi. S. P. D. Quauis ra-
ro presentia tua fruimur | eius tamen memoria
apud nos dulcissima est. quotiens eius consue-
tudinē que inter nos Neapoli fuit recordamur quod qui-
dem sepe contingit. neq; enim obliuisci possumus amicitie
suauissime & hoc quidem lucrum est quod ex Neapoli re-
portauimus. existimamus enim magni tui beniuolentiam
nos esse consecutos. cupimusq; ea ut perpetua sit q̄uis nō
alī credere debeamus. cum vera sit amicitia nostra ex ho-
nesta conuersatione nata. amicitia uero que de finere pos-
test ut Hieronimo placet uera nunq; fuit. sed de hac satis
cupim⁹ nos aliqñ regie mansuetudini commendatos efficias

21

Sumus enim nō minus sui q̄ illi qui ex Aragonia uel Ca-
telania nati sunt! q̄uis illos naturale quoddam ius regi
obnoxios teneat. nos beneficia que ab eo recepimus obli-
gauerint. verum illorum aliqui forrasse absq̄ scelere se ni-
bil regi debere dixerint. nos absq̄ ingratitude quod est
uiciorum pessimum id dicere non ualemus. sciat igitur per
re clementia regia nos fateri debitum & cupidos esse id
persolvere. etsi obligatio maior est q̄ per nos dilui possit
insuper dominum de montesio amamus ardentem qui nos
bis amicissimus fuit. rogamus & illi nostram operam ad-
queuis ei? beneplacita offeras. postremo si quid est quod
tui causa efficere ualeamus scis nos esse quibus uti pro vo-
luntate possis. ecclesiam Barchinonensem confidimus tan-
dem tuam esse futuram etsi modo aliquid sub est impedi-
menti. tempus omnia domat. Vale Ex Roma die. vice si-
ma sexta. Marcii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Io. Miraballo
equiti Neapolitano. S. P. D. Referunt qui
ex Neapoli ad nos ueniunt magnificentiam
tuam ad huc mestam esse & cōsolationem nul-
lam accipere de morte filii. id nobis molestum est roga-
musq̄ ne temer affligas. non est super ea re dolendū que
amissa nequit recuperari. sunt tibi alii filii uirtute fama ho-
nore prestātes. isti tibi in terra seruiūt ille locum in celo pa-
rat. age cogita quid est huius mundi gloria caduca sunt
omnia que in terris acquirimus. nihil stabile certum nemo
sibi horam uite promittere potest. nemo de crastino habet
noticiā fugit eras. fugit omnis terrena voluptas. nihil ha-
bemus nisi presens & id momentaneum est. Quid igitur

tristamur si priuamur momentaneo bono. dicimus bec sa-
pienti viro & qui optime ista nouit. liber tamen dicere bo-
mini amico & bene de nobis merenti. precamur ne deinceps
in hac re scribere cogamur | quid tunc fiet cum tuam
magnificentiam bylarem atq; iocundam esse audiuerim?
alioquin non possumus tacere cuz tua mesticia nostra sic
molestia. cupimus te indulgere bone ualitudini & uiuere
animo lero sic enim & nos & reliquos amicos tuos cons-
solaberis. Albericum filium tuum optamus bene ualere.
Alexander florentie bene valet ut audim?. vir magni pre-
cii. & verus tuus filius in quo tui mores expressi sunt. vale
ex Roma die. xxv. marcii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Urbano Epō
Sibenicensi. S. P. D. Ex ladra tue ad nos lit-
tere deuenierunt quibus de nostra ad cardina-
latum uocatione congratularis. non est noua

tua erga nos caritas. scimus te nos amasse ab eo tempore
quo uienne simul uersati sumus usq; bodie absq; simulatio-
ne | nec nos minus te dileximus & diligimus. itaq; si quid
honoris nobis accessit & tibi aucta dignitas est quando in-
ter amicos ueros omnia esse communia decet. tu itaq; de-
inceps cardinalatum nobis creditum & tibi communicatū
pro nostra inuicem caritate iudicabis. quod speras ampli-
us de nobis rogamus ex cerebro tuo procul amoueas. nā
q; hac euecti sumus plus est quaz meruimus & utinam ita
nos geramus auxiliante deo ne dedecori dignitati simus
liberationem tuam audisse priusq; capturaz uoluptati fuit
nam si prius te caprum accepissemus non caruissemus grā-
di molestia. nunc euasisse te periculum dulce est & tibi ali-

*responsum
dum congratu-
ti de genitricis for-
beni*

22

quando suane fuerit meminisse laborum. vale & nos ama
ut soles. Ex Roma kalen. Aprilis. Mcccclii.

Neas Cardinalis Senensis Roderico car
dinali sancti Nicolai Salutem plurimam di
cit quod nihil tuarum litterarum iam pridem
acceperim causa esse arbitror ingēres ac gra
uissimas occupationes tuas & illarum terrarum pericula
ego tamen gaudeo q̄ in aduersis & arduis rebus tua vir
tus elucet. nam qui ex agro piceno ueniunt tua cura dili
gentia studio & singularissimo ingenio ex grauissimo dis
crimine seruatae prouinciam aiunt. In senatu apostolico
magnificis summi sacerdotis uerbis tua dignatio commē
data est. senatus ipse omnis se obnoxium probitati tue fa
reretur cum tua opera ciuitas esculana saluata sit. qua per
dita non marchia solum sed omne patrimonium beati Pe
tri ibat pessum. perge igitur incumbere communi cure inten
de neruos pro conseruatione rerum ecclesiasticarum ut fa
cis. hinc enim gloria | hinc sempiternum decus | non tue so
lum dignationi sed uniuerse Borgiorum familie redunda
bit. pro bonotarius tuus alloquutus me est tuamq; illam
erga me caritatem mihi quidem notissimā conatus est am
plius atq; amplius inculcare. s; ita mihi psuasus est amor
tuus ut psuaderi magis non possit. ait ille cupere dignatio
nem tuā huc reuerti. utinam id detur & quā celerius. eteni
utilissimus esset reditus tuus. cōsolareris grandeuuz illum
summū pontificem patrem tuū | qui assiduis curis intentus
nullum habet leuamen. Presentia autem tua in primis le
rificaret eū. neq; enim sine dulcedine quadā mentis & aīe
suo sanguini sanguis beret exinde partem curarū suscipies

B. D. L. O. L. D. Z.

Nec oporteret illū omnia soluz subire onera. curia quoq;
vniuersa tuo aduentu exultaret. habens hominem ad quez
posset urgente necessitate recurrere. nam modo multi frus-
trantur non valentes aditum habere pontificis quous
dientie die noctuq; sua sanctitas sine intermissione interea ē
nescio quid deliberabitur de reditu. ego quidem si quid in
eam rem potero non ero deses scripseraz usq; huc cum tue
mibi littere reddite sunt eloquio plene suauissimo. mirabar
prius non te scribere nunc vero demiror in tanta reruz mo-
le qua premeris id ocii fuisse ut ad me dare litteras porue-
ris. sed nihil est amanti difficile omnia vincit amor. nullus
gravis labor est qui non leuissimus ei videatur qui ex amo-
re operatur. Intellico igitur non esse vanaz opinionem me-
am qui me amari a te arbitror & mibi ipsi prorsus suadeo
sed de hoc fortasse nimis inter ueros amantes. queris que
sint apud nos nouitates eas rescribam. dicam breuiter quod
audio. Iacobus Piccininus ad pontificez misit qui se pur-
garent. in esculanis infidiis nihil a se prodisse. Pontifex re-
spondit id magno regi Aragonum suadendum esse qui ei
us ex promissor fuit. sunt qui putant comitem Iacobum ue-
lut indignandum. nam ei stipendia denegata sunt. aliqd
nouū patraturum incendii. alii referunt eum ad maiestarez
regiam profecturum. siue ut se expurget. siue ut alia exqui-
rat in rem suam. vtrumq; sic vigilandum est ne quid detri-
menti ager ecclesie patiatur. inter Comitem Euersum &
Vrsinorum domum feruet discordia. concordia sepius a-
gitata in lacem non prodiit. nocte ante hanc diem tertia trā-
siuerunt copie comitis euersi per hanc urbem | deceptis por-
tarum custodibus. premiserunt enim quatuor viros qui se
Germani tui illustris capitanei famulos dicerent sumptis

23

uestibus que fidem facerent. ad morem eorum qui capita
neo seruiunt & hi intromissi captis custodibus ianuas ape
ruere uenienti exercitui comitis euerfi. hec aurez copie p
fecte ad opidum cui Monticello nomen est. illud cuz arce
feruntur ocepauisse non habemus rem compertam. sepe
enim plura in hac vrbe dicunt que ab ipso uero procul sunt
& id quidem uitium est late patens apud omnes gentes.
de Turcis hec feruntur Despotus Rascie senior mortem
obit. filii eius ad turcos defecere. turci magnas parat co
pias rursus Hungariam inuasuri. in hungaria non est pa
ratus exercit⁹ nec auxilia expectantur ex Alania que
cito illuc pergere possint. in Gallia & super Rhodanus tri
remes fiunt. breuiq; armande credunt ut in turcos eant.
Rex portugalie in proposito perseverat. nescio tamē quid
facturus sit. ubi uiderit paucos secum principes ituros. do
minus noster pro suo more feruet desiderio exterminandi
Mabumeticam superstitionem & que ab ea pendent sum
ma cura prosequitur. de beneficiis sum curiosus ut tibi &
mibi consulam. sed decipimur fallimur falsis rumoribus.
is qui apud Norimbergam obiisse ferebatur proximis die
bus hic fuit & mecum pransus est. similiter & Tullensis
episcopus. qui apud nouam ciuitatez austrie defunctus vi
ta affirmabatur | ad ducem Borgundie incolumis rediit.
ero tamen attētus si quid uacet. sed tua dignatio habet op
timum procuratorem dominum nostrum sanctissimum &
puto iam tibi aliqua monasteria commendāda esse per p
motionem cuiusdā prothonotarij de monteferrato ad quā
dam abbaciam ditissimam. spero etiam cum rege Arago
num si uera sunt que feruntur concordia fieri dignatōni tue
ad modum uilis. nec plura modo. cōmendo me dignatōi

ue cui cupio cōplacere omni tempore. Ex Roma die pri-
ma Aprilis. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis. Iohanni cardis-
nali sancti angeli. S. P. D. Quamuis nihil
modo scriptione dignum se offert. ne tamen si
ne meis litteris ad renunciū ex hoc loco pertin-
gant scribam pauca ex his que apud nos aguntur. summus
lacerdos corpore & mente ita valet ut ante complures an-
nos. animus illi ad exterminationem Mabumerice secte
magnus est & ardens. nihil ab eo pretermittitur ex his que
suo ex arbitrio pendent. utinam principes eius desiderio
satisfacerent. sed quid Germani Galli Hispani Hungari
Poloni faciant. tu melius quam ego nouisti Italia ipsa pa-
ce fruitur duobus tantum in locis bella fremunt apud Ge-
nuam ligurum caput. & circa nos inter comitem Eueruz
& familiam Vrsinorum. que sita concordia nondum in-
uenta est. summa tamen pontificis sapientia banc rem op-
timum sedabit termino. comes Iacobus Piccininus bis die-
bus delatus est ad pontificem tanquam esculum furto uo-
luerit occupare. is sese multis argumentis purgat. nondum
tamen pontifici fidez fecit. timor est ne quies italica turbe-
tur. nimis enim diu quieuius & a nostro more procul fu-
imus. hec ex Italia. Cupio dignationi tue ita bene esse ut
cupis. scio duram esse prouinciam tuam neq; aliud ab initio
putaui. nunq; meo iudicio res hungarica bene a turcis de-
fendetur. nisi Rex & Imperator unum sapiant. pereant q
discidii sunt auctores. hec uolui scripsisse Vale, optime ex
vrbe Roma kalendas Aprilis. Millefimoquadringente-
fimoquinquagesimo septimo.

24

Neas Cardinalis Senensis Nicolao Iiscio
Volaterrano. S. P. D. Scripsimus ad re iaz
pridem itidemq; procopio Cancellario de re
Bobemica. exinsperauimus non nihil in eo ne
gotio fieri posse. nihil audimus miramur & ferimus mo-
lesto animo tot nos incassum subiisse labores. perisseq; sa-
lutiferum & necessarium opus. fortasse ita deo placitum
est. de Pragensi ecclesia multi sermones habiti sunt. amice-
tenteq; roratu nostro | causa, commissa fuit cardinali sancti
Marci ut plebi Bobemice datarius pape preficeretur epi-
scopus. est ille quidem uir bonus & doctus & quem dig-
num hoc honore putamus. nobis tamen non est uisum ad
talem ecclesiam quemquam promoueri nisi consulto rege
ideoq; quoad ualuim? differri promotiōem conati sumus
tu hec procopio dicito & curato ut responsum habeamus
uellemus regia sublimitas pro ipso cancellario instaret. ar-
bitramur enim non frustra conaretur. que nobis de comite
Cilie scripsisti cognouimus & cōmunicamus non sine tua
laude plurimis. opramus sepe ad nos scribas & nihil sub-
ticeas. de turcis & de rebus aliis cognitione dignis. apud
nos timor belli futuri est. credimus tamen summi presulis
sapientia obuiam ibit. rogamus procopium regie maiesta-
ti nos efficiat commendatos tu uero reuerendissimis do-
minis Strigoniensi Cardinali & Varadiensi Episcopo
commendabis. ex Vrbe kalendas Aprilis. Millefimo
quadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Henrico senfe-
leben. S. P. D. Credimus te ad Curiam Ce-
saris incolumem peruenisse. idq; cupimus

Rogamus igitur imperatorie maiestati nos commendas
ros efficias. cesar enim est quem in terris vnice colimus ⁊
illi pre ceteris qui uiuant obligati sumus. loquere secuz de
rebus commissis diligentie tue maxime autem horteri su
am excellentiam ad bellum contra turcos gerendum. exci
tandosq; Germanie populos quando ipse primus est quez
christiani respiciant. hic enim rumor est non sine auctore
certo magnas apparere copias Turchoruz dominum ut
rursus hungariam inuadat. quod nisi Teurones presidio
fuerint actum de regno illo non dubitatur. hec agito cum
reuerendo patre nostro episcopo Gurcensi ⁊ singulari a
mico preposito frisingensi quos nostro nomine iube bene
valere. rem Varmiensem curabis pro tua prudentia expe
dire. nescimus quomodo ad aures procuratoris delata est
prutenorum. ille tamen non ostendit se credere. mora peri
culosa est. nos si difficultas esset in reseruatione propterea
quia in cardinalatu sumus offerimus apostolicas litteras
obtinere. quibus reseruatio auferatur quemadmodum ⁊
plures alie fecere cardinales in Almania ⁊ Gallia reli
qua committimus prudentie ⁊ amicitie tue. vale optime
ex Roma quarta Aprilis. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senēsis Ulrico episcopo
Gurcensi. S. P. D. Que sunt apud nos noui
tates scribimus cesari nō reperimus que illis
in litteris uidebis. precamur nos cesareo cul
mini commendes. eiq; contra Turcos expeditionem sua
deas. ira enim exposcit christiane religionis necessitas. di
lacionem a creditoribus tui predecessoris obtinuit Henri
cus senfleben sicut ab eo relatum tibi non ambigimus. Si

29
qua amplius sunt que cupias ex nobis tantum aderit uolū
tas quantum finet potestas. scimus enim nos esse tibi ob
noxios & cupimus aliquando partem debiti persolvere.
vale ex Roma quarta aprilis. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Ulrico Ridter
S. P. D. Henricus Senfleben tuus & noster
apud te est & que sunt apud nos scitu digna
tibi exposuit. non est cur fatigemus aures tu
as. cum etiam post eius obitum nihil noui emerferit scitu di
gnum. Rogamus ut exhorteris cesaream maiestatem ad
bellum cōtra turcos. ita enim suus honor & reipublice chri
stiane salus exposcit. Nam turci ut fama nō uana est | p
ima estare rursus Hungariaz sunt inuasuri. si qua sunt que
cupias ex nobis | scis nos esse tui amantes & cupere uolun
tati tue morem gerere. uelis nos magistro camere commē
datos facere & Arrongum nostro nomine saluum dicere.
Ex Roma die quarta aprilis. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis diuo Federico
Imperatori. S. P. D. Que nūc scribam pau
ca sunt. fama hic est desporum rascie seniorez
obiisse mortem. filios eius ad turcos defecis
se iamq; christianis insidiari. si ita est non later maiestare
tuam. accipio illorum sororem esse in castro Cilie que fuit
uxor comitis. cauendum est ne mulier fraternam labem se
quatur. id puto sublimitatem tuam non negligere quia ta
men aliqui iusserunt hoc me scribere non fuit consilium res
ticere. in partibus istis merus est futuri belli & multa eius
rei signa sunt deus melius consolatur. ciuitas senensis discor

diis civilibus agitur. Rex Aragonum suo more uenas-
tionibus operam dat fuitq; ut aiunt in periculo proximis
diebus ne per aprum interficeretur cum cecidisset in quo se
debat equus. Rex portusgallie uenturus cum classe affir-
matur mense proximo quod mihi non sit uerisimile cū nec
terrestres per hungariam paretur exercitus. nec ex Italia
classis alia paranda putetur nisi apostolica. indigemus dei
auxilio si bene optamus nostras res dirigi. commendo me
tue sublimitati ad eius mandata promptissimum. Ex Ro-
ma die quarta aprilis. Millesimoquadringentesimoquin-
quagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iobanni Inder-
bachio. Sa. P. D. Ex fratre tuo credimus te
nosse que hic aguntur. nos rem tue prepositus
re absoluius apud dominuz nostrum de pre-
benda Ratispanensi faciemus que poterimus. sed durus
est aduersarius tuus & fauorem habet Cardinalis Cza-
morensis quem nosti dominum esse immutabilem. nos ta-
men ut amicum decet tuas partes iuuabimus. nouitates
que apud nos sunt scribimus cesari. uidebis litteras nras
non est cur laborem sumamus inane. utinā ann^o iste pre-
terito & quietior sit & melior. mendacesq; uates & astro-
logos faciat quoruz iudicia raro aliquid boni presagiunt
nos ea tempora optauerimus que aduersa sint propheta-
rum & astrologorum iudiciis. cupimus amicos nostros
Iacobum de Lodrono nobilem equitem & Iobannem ni-
bilo astronimum prestabilem nostro nomine saluos dicas
Imperatrici autem auguste nos humillime commendatos
facias. cui parere & uoluntarii & accincti sumus quotiēs

26

nobis imperauerit quod in nostra fuerit facultate. vale Ex
vrbe Roma die quinta aprilis. Millefimoquadringentesi
moquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Solerio
S. P. D. per grate fuerunt nobis littere tue qui
bus bonam ualitudinem tuam & animum tu
um erga nos eum esse qui prius fuit abunde
intelleximus. illud quoque nobis iocundissimum fuit quod regi
am maiestatem paruitatis nostre memoriam tenere et nos
amare asseueras. nihil est enim quod magis cupiamus quam
inter eius seruitores connumerari. quandoquidem ipse rex
unus est qui nostrum exornat seculum. vnus enim inter prin
cipes doctus est & litterarum cultor. vnus liberalissimus.
vnus in armis pericissimus. vnus qui domi belli que magnus
euo nostro uideri possit. vnus denique qui religioni indefesse
seruiat. quod si animum ad perdendam turchorum perfidi
diam intenderit ut sepe professus est. non modo qui nunc ui
uunt regibus preferendus erit. sed omnes procul dubio an
tecedet quos prisca secula inclitos commemorant uiros.
est igitur nobis dulcissimum cum tanti regis seruitores &
sumus & credimur. de re tua non minus cupidi sumus quam
tu ipse. immo uero tanto magis quanto tu per humilitatez
tuas uirtutes extenuas. nos per ueritatem illas magnifica
mus. scimus enim que sunt merita tua & que tibi debeantur
premia & que possunt tibi dignitates committi. quod si ali
quando ut speramus res tua in medium adducetur audient
cardinales quale de te iudicium faciamus. nullus tamen est qui
probitati ac doctrine tue non sit affectus. illud solum impedi
mento est promotioni tue quam alia negocia non componunt atque

ita fit ut utile per inutile nitietur. quod leges abhorre-
re solent. putamus tamen his rebus breui modum imponi &
honoris tuo consultum iri. suadendum est sublimitati Regie
ut in promotionibus ecclesiarum ea media amplectat que
collerari possint. valde autem conducit christiane reipubli-
ce hos duos principes esse caritate coniunctos & qui disci-
dium querunt neutrum amant. Audiuius libenter que scri-
bis de uoluntate regia erga Senenses. Alterum uero quod
subnectis ut Senenses ipsi cauti sint neque se ipsos implicet
malis quibus cum uelint explicari nequeant. Salubre con-
siliu est. sed nos multum illi rei publice timemus. Tum et
ciuili discordia populum exagitat. tum quod presidia que
fuerunt qualia forsitan fugienda essent. sed ipsi uiderint nos pa-
trie & si bene uolumus illi tamen consulere non possumus
quibus non creditur. Cardinalis sancti angeli scribit turcum
proxima estate in Hungariam maiori conatu quam prius
uenerit rediturum. non esse Hungaros ad resistendum
potentes. nisi externa habeant auxilia. perit classe aposto-
licam augeri & infestare maritimas turcorum oras. nos-
tro iudicio regis opus hoc magis quam pape fuerit. nec
plura modo rogamus sublimitati regie iterum atque iterum
nos commendes & dominum de Montefia singularem
amicum nostris uerbis saluere iubeas. Vale Ex Roma
die quinta Aprilis. Millesimoquadringentesimoquingentesimo
septimo.

Neas Cardinalis Senensis Alfonso Aras-
gonum & Sicilie Regi. S. P. D. Hac ipsa
die Rex inclite ac potentissime allate sunt litte-
re ex Hungaris que summum pontificem om-

nemq; curiam concurbarunt. referunt enim Mabumetem
 turcorum dominum cum Soldano egipti cuz caramanno
 Glicie cum Tartharo Scythie icto federe coactis ingen-
 tibus copiis rursus in Hungariam properare. Albam ali-
 am quod alii belgradum uocant. summis uiribus obsessus-
 rum. Iamq; iter accepisse. nec dubium esse quin diebus qn-
 decim cum toto exercitu ante oppidum sese collocet. ferunt
 quoq; iurasse eum etiam si Asia maiorem partem amissaz
 audierit non se retro abiturum. Hec albenses legato apo-
 stolico scribunt pleni metu. quippe quibus spes sola de celo
 est. neq; enim tam securi homines dei quam humanum ex-
 pectant auxilium. incredulum est mortale genus. neq; illud
 pender quod scriptuz est in sacris eloquiis. Maledictus ho-
 mo qui confidit in homine. Sed miserendum illis est si se-
 mel diuinitus liberari rursus pietatem diuinam tempre-
 uerentur. percussit de celo deus hoc anno turcos neq; eniz
 humana uictoria fuit que apud albam parata est. uoluit ex-
 periri deus quidnam reges agerent ceteriq; christiani po-
 puli rectores profligauit hostes. occidit qui ferociores ui-
 debantur. abstulit innumerabiles machinas. spacium des-
 dit quo si uellent christiani populi sese accingerent. reditu-
 roq; turco armari occurrerent. sed quanto magis indulget
 deus tanto negligentiores sumus abutentes ocio ecce res-
 dit hostis & nemo est qui laboranti Hungarie opem fes-
 rat. vereor uereor ne Hungaria pessum eat & nobile illud
 regnum hostilis gladius euerrat. quod si tulerit cadit mu-
 rus nostre religionis & itinere plano per carnos & forum
 Iulii in italiam turcorum turme decurrent. ad hec accedit
 filiorum olim gubernatoris hungarie captura qui per re-
 gem in arce Budensi deprehensi custodiuntur. Cumq; bis

non parui nominis prelatus interceptus est Iobannes va-
radiensis episcopus. feruntq; & aliis plerisq; nobilibus in-
dita uincula. incōperta est adhuc causa sed uero simile est
necez comitis Cilie hoc peperisse. infelices christiani quos
tanta cecitas exagitat ut nec prementibus hostibus dome-
stica deponant odia. surgat igitur tua serenitas ⁊ quod po-
test huic periculo remediūz adhibeat. ceteri principes in tu-
am sublimitatem cuncti fere contorquent oculos. eam ip̄az
quicquid egerit sequuturi. neq; enim rex est in orbe christia-
no apud quem plus auctoritatis quam apud te sit qui reg-
norum potentia rei militaris peritia experientia multarum
rerum & incredibili sapientia ceteros Europe principes
antecellis. Hec pro mea in tuam mansuetudinem fide dic-
ta sunt. Datum Rome die septima Aprilis. Millesimo
quadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iobāni Solerio
S.P.D. Scribimus aliqua de turcis sublimi-
tati regie. ea cupimus sibi offeras legasq;. ni-
si enim ipse laborāti christiane religioni opez
ferat id imminet discrimen ex quo uix alius liberare nos
possit. nūc opus est arte ingenio & uiribus uti nec apud eū
nisi inueniamus ubi perquirenda sint ignoramus Vale ex
Roma die septima Aprilis. Millesimoquadringentesi-
moquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Seneñ. Nicolao Liscio
Volaterrano. S.P.D. Audiuius uario re-
latu inclitum Hungarie regem viennam redi-
isse & nobis placet pro quiete ipsius regis ut sit extra tur-

binem Hungarie. dolemus tamen regnum illud niter se diuisum esse ueremurq; ne christiane dissensiones turcis aperiant ianuas. deus meliora pmittat. nos in italia magnis etiam afflictamur malis Rex Aragonum cum genuensibus bello implicitus est. magna Romani agri partem vrsini & comes euersus uastant. Senense discidiuz indies augetur nouiq; indies ciues aut plectunt aut in exilium aguntur nec uidemus quo pacto quiescere possint. aiunt cancellarium ad uos ex bohemia redisse. dicite illi multas nostro nomine salutes. commendamus tibi laurentium rouarellam nuntium apostolicum qui has tibi restituet. non fuit in austria prius commonito eum atq; instruito in agendis si non est dimissus episcopus Varadiensis hic pro eo uerbu faciet & litteras affert quarum nos promotores fuimus pro ueteri amicitia. & quia innocentem eum esse confidimus Vale ex vrbe die tertia iulii. Mcccclvii.

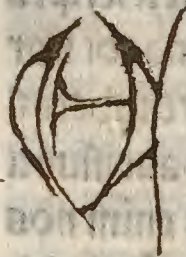
Neas Cardinalis Senensis Iohanni Nibili S.P.D. Que scripsisti de curia nostri cesari iam pridem noueramur fuit res nobis permolestissima agimus deo gratias qui personam Imperatoris custodiuit. credimus imperatricem animo concubatam esse. eiusq; compatimur adolescentie que ad calamitates in Germaniaz uenit perferendas putamus tamen eam ipsam sibi consulere & consolatioes querere conflictatioes hungarie didicim⁹. omnia sunt ad turcoꝝ potentiaz agendam ferenda sunt que deo uolente fiunt. ille ex malo bonu elicet si dabit aliquam facultas cogitabimus de te non aliter quaz de nro fideli & singulari amico Laurentium rouarellam qui cum presentium ad te ueniet nuntium apostolicum tibi

cōmendamus ut assistas ei ⁊ consulas si quas ex te q̄sierit
Tu quoq; si aliquod monasterium uel proposituram bonam
uacare perceperis fac nos q̄ primū certos potes per
uenerias mittere litteras. illinc enim frequentes ad nos cur
runt tabellarii. mercatorum querenda suffragia sunt. vale
Ex Roma die tertia. iulii. Mcccclvii.

Consolatio. sup
obrem fuit.

Hneas Cardinalis Senensis. procopio raben
steyno. S. P. D. Ex viēna tuas accepimus lit
teras cum Bohemiam peteres. nescimus an
redieris. audiuimus insignem fratrem tuum
& amicum nostrum singularem iohannem equitem extre
mo die functum. credimus te turbido & amarulento esse a
nimo. nam & nos tali sociopriuati nō dolore uebementer
non possumus. sed quid agamus trita est hec uia aut non
nasci oportet aut natum mori. nobis parentes periere fra
tres necessarii sorores amici pauci admodum sunt. cū qui
bus iam uiuere delectet. nam etate graues parare nouos a
micos nescimus & ueteres paucis demptis mors abstulit
nec modo aliud expectamus nisi aut eripi nobis eos quos
amamus. reliquos aut nos auferri ab illis. ac quādocunq;
dies illa uenerit. non erimus inuiri ut olim quibus ad ma
iorem amicorum cumulum erit eundum. credimus te ista
etiā medicari nec egere consolatione ideo preterimus hec
accipimus turbulētas esse res germanie neq; Imperato
ri bene esse cum rege Hungarie. dolemus nam res pessis
ma est & noxia non modo Austrie. sed uniuerse reipubli
ce Christiane. deus meliora permittat. Cupimus de rebus
Bohemicis fieri certiores si quid sperandum sit. Lauren
tium Rouarellam qui has ad te deferet

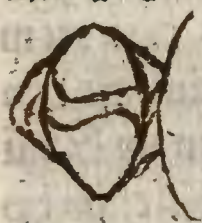
cupimus tibi commendatum esse. frater est Archiepiscopi
Rauennatis tibi amicissimi consilium tuum oprabit in re-
bus agendis ne desit sibi rogamus prudentia tua. Vale
& Nicolaum nostrum pro tua consuetudine commenda-
tum habe. Ex Roma die tertia iulii. Mccclvii.

Neas Cardinalis Senēsis Iohanni Inder-
bachio. S. P. D. Ex Histria littere ad nos tue
venerunt. iam prius in fausta cesaris nouitas
peruenerat. ita se humane res habent nunc ia-
cemus nunc in alto sumus. deo laus qui cesarem ex maxi-
mo omnium periculo liberauit. dolemus uicem Gurcensis
episcopi nostri amici optimi. commiserescimus & vngno-
dio cui non dubitamus admodum nocere diuitias. facta
sunt hic que fieri potuere. executoriales misse littere & mo-
do nuntius apostolicus eo pergit sacre theologie professor
Laurentius Rouorella quem tibi commendamus si eum
uideris. Ambrosio nostro diximus que iussisti expectabit
ad aliquantulum & si moleste fert tam diu se suspensum te-
neri. de de preposito Berreschaden expectabimus quid a-
gas. cupimus si quid monasteriorum uacare contigerit id
nobis significes ut tandem aliquid consequi possimus quo
leuior fiat nostra paupertas. in causa prebende tue ueras-
mur maxime ob dominum Czamorensem qui tuum aduer-
sarium tuetur. iuuamus tamen te quoad possumus. vale et
Senatui Tregestino Episcopoq; ac preposito Pifini no-
stro nomine salutes dicito. Ex vrbe die quarta iulii. Mil-
lesimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Cardi
nali sancti angeli. S. P. D. Scripsi nuper reue
rendissime pater & domine mi colendissime nō
paucas litteras dignatōni tue. nescio an ad te
potuerint penetrare. cū audieriz te dimissa Hungaria Bos
nam petiuisse. nunc pauca subiiciam & casui mea scripta
cōmittam. nam que littere tot montes tot flumina tot bar
baras nationes nisi casus inopinatus pertransire iubeat?
scripsisti mihi de Pragensi ecclesia tuo more paucissima
verba sed preter consuetudinem mordentia dicis enim nos
hic omnia bene expedituros nec dubium est quin sermo tu
us ironicus fuerit. non dicam amplius & si opinor quors
sum ea verba tendant me non ignorare. ego pro mei ani
mi libertate semper aperte cum dignatione tua sum loqui
tus & ita faciam si quando redieris. quod deus breuissi
me concedat cum sospitate & honore. tunc si quid erit qd
mibi uelit tua paternitas subiicere | audiam patienter & ut
obiecta purgabo uel peraz ueniam. nisi quod pleriq; agūt
alta mente archanum tuum includere uolueris & de hoc
satis audiui ut dictum est de tuo transitu credo fuisse urgē
tem causam. sed doleo armis plenam esse hungariam qui
bus non in turcos sed in sese barones eius terre depugnēt
illud quoq; molestissimuz est qd Imperatorem inter & hū
garie regem ueruste contentiones reuirescunt. mallem tua
studia huic morbo mederi & que sunt in uisceribus nostris
auferre mala conari potius quam que cutem attingunt sed
cuncta optime nouit prudentia tua cuius iudiciuz nunquā
meo postposuerim. venio ad res Italicas. dominus noster
bene ualet ad cruciatam totis intentus animis apud escu
lam latrones cum Lofia & Octauiano arcem quandam

munitissimam ecclesie occupauere. legatus adductis eo co-
 piis omnes in deditōnem accepit. Vr̄sini cū comite Euer-
 so contendunt & Columnenses qui hactenus quieuerē nos-
 tissime se bello immiscuerunt. Rex Aragonum cum Ges-
 nuensibus bellum gerit de pace nullum verbum. Dux Me-
 diolani quiescit & Veneti quibus nuper nonnulli ciues in ex-
 ilium acti sint & aliqui manus amiserint. Senenses intesti-
 no morbo laborant. Piccininus regis homo est nec pura-
 tur hoc anno arma sumpturus. ex regno audimus aliqua
 que non placent. nescio an erunt uera. papa nuper me roga-
 uit cur non impedires respondi ut soleo libere. suam sancti-
 tatem cum esset in Hispania Italia negocia curare nō po-
 tuisse tuam reuerendissimam paternitatem in Bosna ualde
 a Rbeno distare. camerarius legatus orientis duos pape
 nepotes in uincula coniecit qui Cyprum populati fuerant.
 que scribam alia non habeo. Ex Vr̄be Roma die quarta
 iulii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Henrico Senfe-
 leben. S. P. D. Dominus noster sanctissimus
 mittit Laurentiū Rouarellam qui has litte-
 ras secum affert ad serenissimū Hungarie re-
 gem non fuit homo alias in Austria necessaria erit ei ins-
 tructio & directio tua. commendamus eum tibi. bonus
 uir est & doctus theologus. cura eius erit ut captiui Im-
 peratoris dimittantur. Varadiensis relaxetur & pax si fi-
 eri potest | illas demum partes inspiciat. ab eo intelliges
 Italicarum rerum & huius Vr̄bis statum plus mali quā
 boni audies. neq; enim quiescere Italia consuevit Vosq;
 Germani didicistis mores nostros & non modo uicinos
 s; fr̄es atq; ipsos parentes bello p̄miris nihil est usquā tuū

damnosissimum est q̄ austrie inclita domus ni se ip̄a disci-
dium haber. deus illos principes meliori aliquando respis-
ciat oculo & quos fecit maximos faciat amicissimos. In
causa Varmienſi expectamus quid sequatur quia ibi mul-
tum ſpei collocamus. alioquin ad mendicitatem redacti ſu-
mus. ſi quid in partibus illis uacat quod obtineri poſſe cō-
fidas uelis nobis ſignificā. gratias agito regie maiesta-
ti pro litteris miſſis pape ad reſgratiandum de noſtra pro-
mōtione. bene uale Ex Roma die quarta iulii. Milieſimo
quadringenteſimoquinquageſimoſeptimo.

Neas Cardinalis Senenſis Illuſtri principi
Ludouico duci Bauarie. S. P. D. Reddite
ſunt nobis littere tue humanitate & beniuolen-
tia plene quibus rogas ut illuſtri principi Ru-
perto nepoti tuo ad conſequendam eccleſiam Rariſpanē-
ſem noſtros fauores impartiamur. reduciſq; nobis ad me-
moriam clare memorie genitoris tui erga nos caritatem
& tuam illam quam ſimul habuimus in noua ciuitate con-
ſuetudinem. uidimus libenti animo epiſtolam tuam & mi-
rari ſumus ſubſcriptionem proprie manus. ſcribis enim op-
time quod eſt in tanto principe ualde laudabile. recorda-
mur quotiens in curia ceſaris ſuaues habuimus ſermones
in ſimul & cum de lapide inuiſibilitatis inquisitionem fa-
ceres. tenemus memoria in ditione tua poſſediſſe nos ec-
cleſiam Hiſpacenſem & fuiſſe a genitore benigne tuo tra-
ctatos. ſcimus q̄ nobiliſſima eſt inclita domus Bauarie &
quantum illi apoſtolica ſedes tenetur. intelliges uti confi-
dimus nos nō eſſe ingratos. de nepote tuo ſunt egregia re-
ſtimonia quia tñ commiſſarii ſumus in cauſa hui⁹ eccleſie

Ratisponensis non possumus aliud dicere nisi qd inuenies nos ueram relationem fecisse & semper paratos esse nunc & in futurum ut tue uoluntati morem geramus. Datum in urbe Roma die quinta Iulii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Preposito Spi
rensi. S. P. D. Accepimus litteras tuas qui
bus rogas ut ius nostrum in prebenda eccle
sie maioris Vormaciensis in nepotem tuum
transfere uelimus. cōplacuissems cerre tibi cuilibenti ani
mo tanq̄ singulari amico & homini uirruoso gerimus mo
rem nisi preuenti fuissetus. & iam spem alteri de iure illo
dedissetus. scripserunt enim nobis decanus & cantor vor
macien. qui negocia prepositure nostre gerunt de uacatio
ne prebende huiusmodi. multumq̄ suaserunt ut ius nostruz
illi dimitteremus qui per capitulum ad possessionem q̄uis
de facto erat admissus cui iam preposituram nostram arē
clauerant. deinde superuenerunt etiam littere illustris prin
cipis comitis palatini pro eodem dictam prebendam petē
tes quibus inducti animum inclinauimus ad complacendū
pfato possessori sine ut rectius dicam? intruso. Naz q̄uis
foreti fuerimus a capitulo quia tamen natura litigiosi non
sumus | decreuimus bonum pro malo rependere. rogamus
autem te ut equo animo feras si hac uice precibus tuis nō
annuimus. cum sicut prediximus aliorum scripta preuene
rint. deinceps si quid occurrerit quod tui causa facere pos
simus non erimus requisitioni tue quoquo modo aduersi.
sed quantum uires nostre tulerint & tibi & amicis tuis co
nabimur rem gratam facere. Datum Rome die uicesima
secunda Iulii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Decano Vorma
mationi. S. P. D. Cognouimus que scripsisti
de prebēda que nuper uacauit in ecclesia vor
mationi. suades ne nos de illa intromittam⁹

& ius nostrum possessori tradamus cum neq; utile nobis
sit dictam prebendam obrinere secundum statuta ecclesie.
neq; dispensari aduersus ea consuetum sit multum tribuis
mus consilio tuo & crede quia non est mens nostra graua
re ecclesiam illam nec litigiosi sumus ut uelimus supra mo
dum contendere. nos si eam prebendam obtinuissimus nō
propterea uiolare statuta uestra noluissemus aut aliquod
uobis afferre grauamen. sed iuxta consilium tuum fecisse
mus & confidimus q̄ non fuisset capitulum uestrum de no
bis male contentum uerum utcunq; res se habet q̄uis con
siliarius palacini nullum ius habeat in predicta prebenda
nobis spreis in ea se intruserit tamen quia uir nobilis est &
illustri palacini pro eo scribit tuq; plurimum id suades
& Iobannes colner etiam hortatur. erimus contenti trans
ferre ius nostrum in predictum consiliarium si cum eius p
curatore qui hic est conuenerimus & deniq; confide quo
niam ecclesiam uestram iuuare atq; exrollere non deprime
re aut quoquomodo ledere intendimus. uerum quia capi
tulum ecclesie sancti Andree animo deliberato nobis spre
tis & litteris nostris contemptis ad possessionem prebende
per nos acceptate alium intrusit. intendimus experiri de iu
re quis sit potior. itaq; rogo ne mireris si licet pro parua
re ingredimur quia contemptum potius q̄ prebendam ani
mo metimur quam etiam si obtinuerimus alteri eiusdem
nationis resignabimus postremo scribit nobis Iobannes
colner querimonias factas esse apud aliquos Germanie

prelatos de reservationibus cardinalium quas habent in
 partibus illis nescimus an propter nos & gratiam nostrā
 is rumor fiat. nos quidem supra viginti quatuor annos in
 Alamania seruiuimus & semper honorem illius nationis
 pro uirili nostra, promouimus & nunc ad Cardinalatum
 quibus insufficientes uocati id conamur id studemus id co-
 ra mēte querimus quod illi nationi utile decorumque esse pu-
 tamus cum nonnullis aliquando uebementer contendē-
 tes ita ut in sacro collegio nos magis Germanum quam
 Italum esse dicant. Quibus ex rebus non sumus arbitrari
 Germanice nationi futurum odiosum si beneficia in ea pro-
 duobus milibus ducatorum in annuis redditibus obtine-
 remus & quamuis in bulla reservationis nostre fiat men-
 tio de monasteriis nunquam tamen intentio nostra fuit ad
 ea monasteria litteras trahi que per compactata reserua-
 ri non possent. & ita Sanctissimo domino nostro diximus
 adicientes quod pro nullo monasterio unquam ligaturi esse-
 mus. Sed solum id reciperemus quod cum bona gratia prin-
 cipum in quorum territorio esset habere possemus. Itaque non
 existimamus aliquos prelatos occasionem habere ut de
 nobis conqueri possent. Quapropter rogamus te qui so-
 les cum pluribus conuersari ut mentem nostram omnibus
 declares & presertim Archiepiscopo Maguntino apud
 quem non dubitamus nos haberi commendatos cum &
 nos sui status & honoris quantum uires nostre ferunt sem-
 per defensores sumus Datum Rome die uicesime secun-
 da Iulii. Millesimoquadringentesimoquinquagesimo sep-
 timo.

Neas Cardinalis Senensis Balie Senensi.
S.P.D. Que ornamento splendori glorieq;
isti ciuitati uestre patrie nostre esse possent nū
quā redio nobis esset aut querere aut si in po-
testate nostra essent exhibere. ea propter cum nuper nobis
scripseris ut pro studio legum aliarumq; facultatum in
vrbe uestra reformando sanctissimo domino nostro uerba
faceremus. utq; clerus uestre ditionis ad eam rem certam
pecunie quantitatem conferret impetrare conaremur. fui-
mus e uestigio cum eodez sanctissimo domino nostro ora-
tore uestro spectato uiro Leonardo ad id accersito. pero-
rauimus causam ut arbitrati sumus oportere sed non exo-
rauimus. quomodo autem pietas domini nostri ad eam
rem responderit non ambigimus Leonardum prefatum
collegio nostro significasse. Itaq; non est cur plura circa
hec dicamus. illud adiicimus q; nosse magnificentias uest-
stras non inutile arbitramus bodie littere ex neapoli ad-
uenerunt quibus cercior fama fit comitem Iacobum pic-
cininum ab inclito Rege Aragonum pecunias non pau-
cas accepisse quibus copias suas instruere possit ac regni
metas exire. ferunt eum aduersum sigismundum Malate-
stam arma moturū instante urbinare comite sed nulle sunt
bominum insidie. nec sagitta semper eo tendit quo directa
uidetur. sapiunt magnificentie uestre & quod ex usu fuerit
cogitabunt. nos pro debito nostro hec reipub. uestre signi-
ficanda putauimus cuius tranquillam quietem indefinen-
ter opramus. Datum Rome die uicesima secunda Iulii.
Millesimpquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis. Balie. Senensi.
 S. P. D. Accepimus litteras uestras quibus
 cognouimus que de comite Iacobo Piccinia
 no & eius transitu suspicamini. Fuimus sepe
 cum spectabili oratore uestro de eadem re loquuti & eadē
 uidebantur nobis formidanda que uobis si homo ille reg
 num exiret. nunc scriptis uestris commoniti statuimus de
 re illa certiore pontificem facere. sed cum podagra nos
 impediret ne presentiam domini nostri accedere possemus
 scripsimus que nobis uidebantur apostolice maiestati &
 rogauimus ut oratori uestro audientiam preberet qui lati
 us loqueretur. placuit id clementie sue oratoremq; uestruz
 mox post scedulam nostram audiuit & ita semper omnib;
 respondit quemadmodum de patre optimo & diligentissi
 mo conseruatore uestre libertatis sperandum erat. scriber
 omnia serio suis senatui uestro Leonardus orator. Itaq;
 non est cur nos ea reperamus. sumus & erimus solliciti in
 iis que uestre rei publice tranquillitatem respiciunt. postre
 mo quia Franciscum patricium in uinculis coniectum ac
 cepimus uirum fama clarum & qui ormentuz ciuitatis ue
 stre non paruuz bacrenus fuit. rogamus in eius iudicio be
 nefacta cum malefactis pensare uelitis & hominem in ui
 ta relinquere qui suis scriptis uestram urbem illustrauit &
 in futurum splendorem ei maximum adicere potest. quod
 si feceritis omnes collegium nostrum commendant in
 quo plus beneficii q̄ iniurie recordatio ualuerit. Datum
 Rome die. uicesima quarta Iulii. Millefimoquadringen
 tesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Episcopo triden
 tino. Salu. P. D. Redeuntem in Almanniam

Nicolaum creuul capellanum nostrum & cōpatriotā tuū
cum tridento transiturus sit nolimus sine nostris ad te li-
teras dimittere quibus intelligas nos ueteris amicitie &
quomodo simul ad sacros ordines promori fuimus memo-
res esse cupidosq; magnopere aliquñ aliquid agere quod ti-
bi gratum existat. reliqua de nostra erga dignitatem tuā
uoluntate & de statu romane curie. idem nicolaus plenius
referet cui uelis tanquā nobis plenam credentie fidem pre-
bere. insuper quia nepos noster franciscus gratiam expec-
tariuam habet in ecclesia tua rogamus ut in euentu uaca-
tionis alicuius prebende auxilio sibi esse uelis ad obrinen-
dam possessionem quemadmodum de tua erga nos beniuo-
lencia & amicitia ueteri plene confidimus. Datum Rome
calen. augusti. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. Nicolao cardina-
li sancti petri. S. P. D. Reuertit ad pres ger-
manie capellanus meus nicolaus creuul quez
in agendis suis dignationi tue quantum ualeo
commendatū efficio. diu nihil noui de tua dignitate accipi-
puro eam bene ualere quando in contrarium nihil accipio.
de prelatiis germanie & dietis eoz multa hic dicuntur nō
bona. tuam dignationem nihil latere opinor nisi tua circū-
spectio illis obuiet rebus nescio quis alius occurrere possit
ego tamen te in hac curia presentē potius esse uellem quā
uis parum est q̄ cardinales rei publice cōsulere possint sed
iuuaret me sepe in presentia tua esse & pro ueteri more dul-
ces miscere sermones. fortasse aliquando non rederet dig-
nationem tuam in curia moram traxisse. quis sit status ba-
rum partium non dubito per familiares tuos dignatiōi tue
scriptum esse referam tamen paucis quomō se res habeat

Dominus aoster imprimis bene ualet. roma quoq; preter
 solitum bucusq; sana esse uiderur. obiit Cardinalis Neas
 politanus in curia potius medicorum quam aeris grauitate.
 Vrfini & comes Euersus ad huc inter se armis conten
 dunt que res facit ut annus uberrimus sterilis uidebatur.
 hic accedit indignatio quam pontifex contra Vrfinos ac
 cepit. tractatur concordia nescio quam facilem habebit exi
 tum Comes Iacobus piccininus qui hactenus in regno fu
 it nunc suscepta a rege Aragonum magna pecunia exitu
 rus regnum dicitur & contra sigismundū malatestazquez
 rex odit arma moturus. quo cum profecturus est Comes
 Vrbinas alii arbitrantur hec fingi contra Malatestas ut
 improuisi senenses inueniantur quicquid egerit piccininus
 si regnum exierit arbitrantur omnes totam italiam rursus
 in arma ruituram. Atq; hoc modo geretur bellum contra
 turcos nec melius in Germania res se habent quando Im
 perator & rex Hungarie sicut nosti inter se se acerrima cō
 tentione depugnant. deus ecclesie sue melius consulat. cō
 mendo me dignationi tue ad eius mandata omni tempore
 paratum. Ex Roma kalen. Augusti. Millefimoquadrin
 gentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senēsis Archiepō Salz
 burgen. S. P. D. Nicolaus creuil capellanus
 noster dilectus uenturus est ad dignitatē tuā
 quam rogamus in suis agendis commenda
 tā habere uelis ab eo intelliges Romane curie statum &
 quomō res italie sese hēant. itaq; non est opus de his aliqd
 scribamus. nō sum⁹ imemores beneficioꝝ que a dignatōe
 tua percepimus dum in germania essemus & quomodo in

Salzburga sepius a tua dignatione gratanter accepti & honorati fuimus. ob quam rem erit nobis semper cura ut tibi & ecclesie tue pro nostra possibilitate uicem rependamus. insuper quia duo sunt in tua curia nobis a longo tempore dilecti Iohannes lanurerbachius & Iohannes troster uiri boni & fidelissimi eos dignationi tue quoad possumus efficimus commendatos. reputaturi nobis impensum quicquid in eorum personis boni per te collarum fuerit. datum Rome kalen. augusti. Millesimoquadringentesimo quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Troster. S. P. D. Fecisti probe & nobis ex Hungaria Viennaq; singula scripsisti que cum gerebantur audiimus inuiti illarum partium tribulationes. uelit deus ut tandem principes inclite domus Austrie inter se reconcilientur. illud autem libenter intelleximus quod de episcopo Varadiensi uiro optimo significasti cuius innocentia libertatem consecuta est. nihil profecto hoc tempore nobis iocundius significari poterat. tu de nobis sibi omnia uera dixisti. nam cum audiuimus capturam eius uehementer probatissimi patris infortunio commoti fuimus scripsimusq; mox regie maiestati que nobis de patre sincero & optime merito testificanda uidebantur rogauimus etiam pontificem maximum ut litteras ad regem daret quibus relaxationem episcopi peteret. easq; bis obtinuimus. primas per casualem quendam tabellariū misimus. secundas uero per Laurentium ronarellam destinauimus. qui nuntius apostolicus ad regem profectus est que quous tarde hinc uenerint testimoniaz tamen prebebunt.

nostre in episcopum caritaris . postremo que suades feci-
 mus . congratulatorias enim epistolas eidem episcopo &
 misimus & mittemus . itaq; non est cur uerearis officium
 nostrum requiri posse de rebus curie nostre super sedimus
 scribere cum nicolaus noster creuil te conuenturus sit . ex
 quo cuncta uel minima que in italia geruntur abunde cog-
 nosces . reliquū est ut bene ualere studeas archiepiscopoq;
 fideliter seruias apud quem tua obsequia nō erunt sine pre-
 mio . nos autē semper tui memores erimus . Vale & si Ia-
 cobus Lerronus istic est mille ei salutes nostro nomine di-
 cito . Ex Vrbe Roma kalen . augusti . Mcccclvii .

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Lanu-
 terbachio . S . P . D . Ex nicolao nostro creuil
 tibi amicissimo cognosces que apud nos gerū-
 tur & quo nos in te animo sumus . nam quem
 admodum te iam pridem dileximus ita & nunc amamus
 cupimusq; tibi bene esse & si quando aliquid pro te facere
 possemus non esset in nobis mora . confidimus tibi bene fu-
 turuz apud Archiepiscopuz Salczburgenē . qui pro sua sin-
 gulari uirtute seruiciis tuis debita premia non negabit . va-
 le igitur & nos eidem Archiepiscopo ita offeras ut intel-
 ligat nos sibi complacendi cupidos esse . Datū Rome ka-
 len . augusti . Mcccclvii .

Neas Cardinalis Senensis domino de Ro-
 sis . S . P . D . Magno merore affecerunt nos
 littere amicorum quibus clarissimum & spec-
 tarissimum filium tuum henricum diem clausisse extremuz
 cognouimus . doluimus certe illum in flore sue inuenturis

sue ex bac lace migrasse cū multa & pro domo tua ⁊ p in
clito regno Bohemie facere poterat. cum uero illud mole-
stissimum fuit q̄ senectuti tue & baculum & solamen erep-
tum esse uidebamus sed cum cogitamus animi tui sapiens-
ciam non dubitamus quin consolationem ipse rerum mor-
taliū usus tibi prebeat frequenter accidunt hec. sepe filii
patres in morte precedunt. raro est senex qui plures ex suis
filiis non premiserit. toleranda sunt hec nec dolore consilia
est ubi dolor nihil affert presidii. Acquiescendum est diui-
ne uoluntati omnia deus in usum meliorem conuertit. nihil
ipse perperam nihil temere agit. ille sapiēs homo est qui ea
uult que uelle deum nouit. nos filium tuū in eo statu in eo
tempore uocatum a deo non ambigimus in quo illi melius
fuit exiuisse hominem itaq; quamuis non dubitamus mag-
nificenciam tuam quieto esse animo ⁊ ea uelle que deus uo-
luit. tamen pro nostro officio rogamus ut hec humana eq̄-
mente feras & quod restat eui cum reliquis filiis tuis dul-
citer ac suauiter traducas. id erit nobis supra q̄ dicere pos-
simus acceptum. Diligimus enim summopere personā tu-
am nec obliuioni dare possumus quanta nos caritate in vi-
enna quondam complectebaris & deniq; semper nobis an-
te oculos est humanitas illa atq; urbanitas quam nobis ⁊
Procopio Rabensteyno ostendisti in Crumana uita eniz
nos ardenti caritate & ut aiunt euiscerata dilectione susce-
pisti. ut omni tempore nos & tibi & naris tuis & his qui
nascuntur ab illis obnoxios esse putemus. & hoc quidem
ostendemus si unquam sese facultas obrulerit. reliqua re-
feret nicolaus creuul capellanus noster dilectus quem tunc
magnificencie commendamus. cui tanquam nobis creden-
cie fidem plenam adhibere uelis. Datum Rome calen. au

36
gusti. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Ladislao Regi
Hungarie. S. P. D. Cum superioribus dieb⁹
Iobannes Varadiensis e⁹s apud Budam in
vincula coniectus esset. idq; tuo iussu factum
diceretur. egre id mihi duplici de causa fuit. nam & presu-
lis integerrimi ac mihi amicissimi in felicitati cōpatiebar.
& honorem tuum parumper obnubilari dolebam cū e⁹m
de tua serenitate optime merituz & doctrina predictum sin-
gulari tua sublimitas in carcerem reclusisse affirmaretur.
scripsi itaq; mox excellentie tue que mihi in ea re facienda
uidebantur pro gloria tua quemadmodum fideles famuli
benignis dominis suis consulere aliquando solent. scripsit
etiam sanctissimus dominus noster semel atq; iterum nam
qui Varadiensem pontificem & uirtute & nomine opti-
me predictum intellexisset non poterat ei cum indigna fer-
ret non opitulari. nescio an h⁹mōi littere tuam sublimitatez
adierint. illud nunc relatum est quod totam banc curiā gen-
dio repleuit. non sine precipua & ingenti laude tue sublimi-
tatis. nam cum e⁹s idem non tuo motu sed aliquoz poten-
tum impulsu quibus non facile resistere poteras in captiui-
tatez ductus affirmaretur. nunc illud plane dicitur quod in-
nocentem prelatum quem alieno impulsu ceperas. tua spō-
te solummodo relaxasti. ex qua re patefacta est animi tui
innata probitas & episcopi innocentia liquefacta. quippe
sanctissimus dominus noster totusq; cardinalium cetus re-
cognitionem animi tui ⁊ singularem prudentiaz magnis ex-
tollunt preconis ego uero qui eundem episcopum iam du-
dum uirum probatissimum esse cognoui eiq; singulari ami-
cicia sum coniectus non solum laudo circumspectionem

& beneficentiam tuam. sed gratias quas possum tue serenitati ago pro salute homini mihi amicissimo restituta. Intelligens non me minus ea de causa tue glorie obligatum quàm ipsum episcopum. eram etiam ante seruitor sublimitatis tue multis de causis obnoxius sed accedente hoc beneficio nihil est quod iam mihi reliqui sit quin totum quod possum maiestati tue debeam. Ex Romanonis augusti. Mcccclvii

Neas Cardinalis Senensis Electo Vratislaviensi. S. P. D. Reuertitur ad partes istas dilectus capellanus noster nicolaus creuil canonicus Vratislaviensis tibi iam pridem notus ab eo senties quecumque apud nos geruntur & quis animus noster erga te sit qui & tibi & domui tue nobilissime tanto magis afficimur quanto indies patris tui fratrem et tua erga nos merita magis recolimus itaque non erimus in scribendo longiores. tantum dignationi tue Nicolaum commendamus. rogantes si qua sunt que per nos tui causa fieri possunt ita de nobis confidas quemadmodum veri amici inter se consueverunt. Datum Rome Nonis Augusti Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senens. Henrico seneslebe S. P. D. Per nicolaum nostrum cononicum vratislaviensem qui nunc in Almaniã reuertit non putamus necessarium esse multa scribere. ita enim repente facturus est iter ut multi eum precessuri sint. visitabit enim quocumque in loco suo ex more parentes atque commatres. nec dubitamus eum cum ad te uenerit quin uoluntates italicas melius referre quàm ab eo discere ualeas

Itaq; parcimus uerbis tantum' rogamus ut in re illa par
 mientis ecclesie si quid ei committendum uides id pro tua
 prudentia facias. est enim wratissauam petitorus ut ait et
 a nobis litteras habebit ad episcopum illum credentiales.
 ut si opus fuerit eis uti possit. reliqua ex eo audies que for
 tasse licentiatu in decretis habebis vale & amicis nostris
 nos effice commendatos. Datum Rome nonis Augusti.
 Millefimoquadringentesimoquingentesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Cardi
 nali sancti Angeli S. P. d. Que superioribus
 diebus apud nos gesta sunt ea iam per alias
 litteras tue dignationi significavi. nunc subs
 uiciam que secuta sunt. exinde scies quid sperandum sit qd
 ue timendum communi christianorum cause. dominus no
 ster sanctissimus nonnullam aduersus Vrsinos indignati
 onem induit adeo ut etiam nepotem suum ecclesiastice mi
 licie ducem contra illos miserit. castrumq; sancti gregorii
 ab eis extorserit. nunc concordia tractatur expectamus ex
 itum rei pacemq; magnopere cupimus. nam bella huic cis
 uitati caritatem annone non paruam inducunt. fuit ipse sanc
 tissimus dominus noster his diebus aliquantisper egrotus
 nunc diuino munere conualuit. cuius prudentia non est du
 bium quin reipub. salubriter consulat. nepotes eius qui pa
 triarcham legatum in orientem secuti fuerant. atq; ibi ob
 quedam malefacta comprehensi nudius quartus rediere.
 utq; se crimine purgent. patriarcham criminantur. sed do
 mino nostro & sacro collegio cognita est illius legati inre
 gritas atq; constancia nec finistri quicquam de eo facile cre
 ditur. an autem nepotes ipsi culpabiles sint ut legati nuncii

tradunt. id alii inuestigent. Ego & accusatores & excusa-
tores eorum equis auribus accipio. Rex Aragonum bel-
lum habet contra Genuenses acerrimum. & nunc una nūc
altera pars naues in mari perdit. sed ipsa Genua miro mo-
do afflicta est que non Regis tantum sed etiam suorum
exulum armis premitur. Perinus dux eius magno uir ani-
mo & manu promptissimus miseros ciues territat qui se
non alio modo q̄ morte Imperium positurum affirmat. &
nunc hunc nunc alium ciuem ad necem rapit qui suis confi-
liis aduersatur. Rex autem per hos dies ut fama est infig-
ne oppidum Scarlinum nomine in Tuscia lucratus est.
si uerum est quod hodie mercatoribus scriptum ferunt. id
erat in potestate domini Plumbanensis ob quam rem sunt
qui arbitrantur non quierurum regem nisi & Plumbini do-
minio patiarur. quod si obrinuerit locum habebit oportus-
simum. Vnde Senenses et Florentinos ac Genuenses
cum uelit lacessere possit. Atq; utinam non ex hoc pax Ita-
lica concurberur. hoc est Italia. Que autem in Germania
geruntur optime nouit dignatio tua. Cupio scire ubi loco-
rum atq; gentiū sis. quid agas q̄ bene ualeas & que spes
sit rebus agendis. sunt enim qui dignationem tuam egro-
tancem se reliquisse affirmāt. que res mihi molestissima est
Eapropter suadeo hortor & obsecro ut sanitatis curas ge-
ras curesq; ut aliquādo reuertaris buc letus & sospes. qd
omnes amici tui maxime cupiunt. Ego uero nihil magis
desidero q̄ te in domo tua Rome sepe uidere & alloqui
ac pro ueteri consuetudine mansuetudine tua & benigni-
tate perfrui non offero me dignationi tue aut familie tue
uel amicis aliquid apud summum pontificem procuraturū

nam & minimum est quod possum & dignatio tua potentissimos Cardinales habet qui eius negocia fidelissime gerunt. itaq; nou est cur mea indigeas opera. Ego tamen quantum sum & tuus semper fui & ero. Ex Roma Nonis augusti. Millesimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Martino Mayr
S.P.D. Iocū de nobis fuerūt littere tue quas
in causa Decani Maguntini ad nos scripsisti
erant in eis plures partes quibus breuiter res
spondebimus. Congaudes de nostra ad Cardinalatus p
morie non est ea res nobis dubia. siquidem noster honor
tuus est & hanc dignitatem non minus tibi creditam
q̄ nobis esse. equum est te arbitrari. quando inter nos uera
est & stabilis amicitia que iubet inter amicos omnia existi
mari communia. Quippe si quando aliquid occurre
rit in quo uel tibi uel consanguineis aut amicis tuis prodes
se possimus ostendemus nos memores esse ueteris beniuo
lentie & dulcis usure quam simul in multis locis habuim⁹
que scripserunt nobis principes electores & tu etiam pro
Decano Maguntino non obaudinimus. nam & si prepo
situram Vormaciensem apud nos libenter retinuissimus.
concordauimus tamen cum procuratoribus eiusdem deca
ni de permutatōe ut tam dictis principib⁹ quaz tibi & ipsi
decano qnē iam dudū cognouimus ⁊ amauimus rem gra
tam faceremus. damus nunc operam ut littere expedian
tur oportune. illud aliquantulum durū est quod in calce lit
terarū tuarū scribis. querelas scz magnas fieri de Roma
na curia que nationem Germanicā multis incōmodet mōis

obla pult.

Quatuorq; capita tangis. unum est qd decreta Constan-
tien. & Basilien. conciliorum compactataq; nationis mi-
nime obseruentur & quis in hoc articulo omnia contineri
uideant. tamen specificas qd electiones canonice facte no
confirmantur qd magna uis pecuniarum ab his qui be-
neficia consequuntur extorquetur quod sub colore indulgē-
tiarum & decimarum uariisq; modis ex Almania pecu-
nie hauriuntur & deniq; subiungis de gratia nostra quaz
obtinuimus de beneficiis in commendam habendis quam
insolitam esse asseueras. cogimur ad hec non nihil respon-
dere & in primis quidem fatemur qd scribis inclitam scili-
cet nationem uestram olim fuisse florentem & suis uirtuti-
bus Romanum imperium meruisse. Adicimus tamen &
illud. Excellentissimā beati petri sedem postquam ille mar-
tiro coronatus est semper rome fuisse in qua qui sederunt
vicariatū christi tenere. clauēq; ligandi atq; soluendi
penes se habuere. siue greci siue itali siue Germani aut ex
alia gente fuerē. nec nunquam regni celestis introire ianu-
am potuisse qui Romanorum pontificū auctoritatem cō-
tumaciter contempsere. nec hodie illis gloriandum esse qui
auctoritate propria leges sibi constituunt quibus pro suo
libito Romane sedis iussiones spernere possint. hos enim
cartholica ueritas nisi respuerint ante obitum ignis eterni
mancipio sine intermissione deputat. fatemur insuper ali-
quando in Romana curia quam regunt homines aliqua
fieri que digna essent emendatione nec dubitamus ipsos
Romane urbis presules etiam in quantum homines falli
errare labi ac decipi posse. sed ut ad querelas tuas uenias-
mus dicimus tibi dignam esse ut compactata cum uestra
natione seruentur idq; semper predicauimus & in futuruz

39

predicare non omitteremus. siquidem nationi sue a qua plurimum sumus honorati non minus quam nostre afficimur. Verum cum dicis decreta Basilien. concilii non custodiri idque putas iniuriosum esse nationi indignam dicimus esse querelam tuam. propter decreta enim Basilien. concilii inter sedem apostolicam & nationem uestram. discidium cepit cum uos illa prorsus tenenda diceretis. apostolica uero sedes omnino reiiceret. itaque fuit denique compositio facta in qua nos Imperatorio nomine interfuimus eam certam legem dedit. deinceps inuiolabiliter obseruanda. per quam aliqua ex decretis concilii predicti recepta uidentur aliqua reiecta itaque non iuste agis si per omnia seruanda esse decreta contendis. Sed uenio ad electiones quas passim contemni refers. hoc nos non inuenimus ita esse ut asseueras. nam postquam ex Almania huc uenimus plures ecclesie cathedrales eiusdem nationis uacauerunt in quibus uel postulationes facte uel electiones fuere. de postulationibus nihil est quod obiici possit. nam ille ex gratia pendente etiam uel iusto iure. liberumque est pontifici maximo eas admittere uel reiicere. electiones autem si canonicè fuerint compactatorum uigore confirmationem merentur nec repelli possunt nisi de utiliori persona. romanus pontifex de consilio fratrum suorum sancte romane ecclesie cardinalium duxerit prouidendum sed neque hic est aliquid quod reprehendi merito possit de tempore dicimus quo Ro. curiam sequimur. neque enim iam biennio tantum est quod huc sumus uel electio huc allata est que rite & canonicè facta comparata sit. nam traiectensis electio de qua magni rumores haberi sunt in personam excommunicatam ceciderat. alie uero alios defectus habuere itaque uides non esse cur uestra natio circa

electōnes iustam querelam habeat. q̄ deinde sub iungis ex
torqueri multum auri ab his qui dignitates uel alia benefi
cia assecuntur nō est cur de hac sede conueramini. sed po
tius de cupiditate & ambitione uestrorum hominum qui
currentes pro episcopatibus inueniētes competitorēs. his
quibus palatium patet certatim pecunias offerunt. illi ues
ro qui alloqui pontificem possunt non sunt omnes similes
angelis sed quales in Almania Galiaq̄ multos reperias
recipiunt enīz quod offertur non extorquent. Romanus an
tem presul solus in thalamo suo nunc hos nunc illos audie
& illos promouere solz qui magis commendantur. nec scie
nec etiam arbitratur pecunie causa hos aut illos commē
datione preferri nec sibi plus auri datur quam concordata
permittant nisi fortasse aliquando occasione expeditionis
contra turcos aliquid super annata recepit quod sibi p̄fec
to non fuit in tanta necessitate negandum. habes ergo 7 in
hac parte responsionem nostram. de pecuniis indulgentia
rum miramur fieri querelam. nam ille postq̄ collecte fue
rant profecto Romani pontifici arbitrio non alterius erant
distribuende. De decimis quoq̄ credimus non esse indig
num quod refers. nam si alie nationes pro expeditione cō
tra turcos habenda decimas exhibent non uideamus cur
etiam Theutones non contribuant. laudamus tamen in
ea re debitos adhibere modos. Ceterum cum tota questio
de pecunia uertatur dicimus hanc uerustissimam esse que
relam que nunq̄ auferri potuit. semper enim sunt homines
pecuniarum auidi & quodammodo insatiabiles qui cum
multa lucrari uelint exponere aliquid sacrilegium putant.
nec ulla gēs est que animo equo ex regione sua asportari
aurum ferat. Hungari Almanos ea potissimum causa

4

derestantur q̄ in regno suo negociantes multum auri as-
portant. Eadem querela est polonorum. eadem Dacorum
In Almania quoq̄ quam plures gentes reperiemus qua-
rum altera incusant alteram quasi argenti sui extortricem
nec curie uestrorum Pontificum accusationibus carent pa-
ter itaq̄ longe lateq̄ hoc genus querelarum. Veruz quia
dicitis Germaniam uestram quondam ditissimam fuisse. nūc
uero prorsus exhaustam ex omni ere uacuam esse. nos con-
tra sentimus. illudq̄ audacter dicimus nunquam Germa-
niam ditiozem fuisse q̄ hodie. nunquam ornatiorem. nun-
quam armis potentiozem si uni domino paruerit. Namq̄
si legamus uetusta tempora inueniemus Germanos olim
ritu uixisse barbaro. uestibus usos laceris. Venationitan-
tum & agrorum culture dedisse operam. feroces quidem
homines & belli appetentes. sed argenti prorsus inopes.
quibus quippe nec uini usus erat. ipsa quoq̄ Germania in-
tra mare & Danubium rursusq̄ intra Rhenum & Albi
continebatur. nunc uero quantum transgressa sit suos limi-
res non ignoramus. Nam plus uere est quod extra nacti
estis in Gallia. Retia. Norico. Vindelico atq̄ in ipsa sci-
thia seu Sarmacia quaz quod intus habuistis. Quid me-
moremus nobilissimas Vrbes uestras & splendidissimas
ditissima templa opulentissimos principes ac prelatos cer-
te non uidemus prouintiam esse que computaris omnibus
uestram superet. quod si resurgeret aliquis illoruz Theu-
conum qui tempore Iulii Cesaris uixit Germaniam pera-
graret ut Arionistis profecto diceret non esse eam terram
quam olim uiderat negaretq̄ suam esse patriam cum uine-
arum & arborum fructiferarum conficiones. uestitus ho-
minum. Urbanitatem ciuium. atq̄ etiam Splendorem.

Urbium tantamq; nitidam policiam apud uos conuer-
tur veruz hanc mutationem quis fecit in uobis nisi religio
xpi. cuius quippe cbristiane religionis a uobis barbariaz
omnem expulit atq; ita expoliuit' ut iam greci ipsi barbari
uos autem recte latini appellari mereamini. cultum autem
salutifere religionis si uerum fateri uultis roma uobis &
apostolica sedes dedit que predicatorum ad uos mittens
idolorum relinquere cultum & uerum deum colere docuit
plus est hoc martine q; aurum & argentum. plus est quod
accepistis q; quod datis. itaq; decet uos accepti beneficii
memores esse. quod quidem tantum est ut nulli possit thes-
sauro cōpensari. transimus modo ad eam epistole tue par-
tem que nos concernit dicis nos & alios plerosq; Sancte
Ro. ecclesie cardinales insolitas apud uos reservationes
habuisse indeq; multos exoriri rumores nos & Metenses
olim cardinalem & alios nonnullos similibus uos gratis
is compertum habemus & ab illis litterarum nostrarum
formam extraximus. reprehendis q; hec littere compacta
tis aduersari uideantur. dicimus nihil in eis esse contra ea
que concordata uocantur nisi fortasse illud recensetur qd
etiam monasteria reseruari uidentur in quibus electioni lo-
cus esse debet nos de hac parte abunde satisfecimus domi-
no nostro. duo enim diximus eius beatitudini. Primum qd
nullius monasterii electionem impedire uellemus. Alterū
qd nullum monasterium acceptaturi essemus contra uolun-
tatem eius principis in cuius ditione situm esset. & ita pro-
curatoribus nostris dedimus in mandatis quod si putas
etiam collegiatarum prepositurarum electiones confirmā-
das esse. neq; debuisse nos earum reservationes acceptare
longe falleris. nam concordata ipsa dignitates primas post

Pontificales & in collegiatis ecclesiis principales aposto-
 lice sedis dispositioni permittunt. in aliis autem beneficiis
 inferioribus habet ipsa sedes suos menses. q̄ si super bu-
 iusmodi beneficiis ac dignitatibus reservationes obtinui-
 mus accepimus a summo pontifice quod nobis concedere
 potuit sine cuiuspiam iniuria. Sed arbitraris fortasse be-
 neficia que in Germania sunt germanis potius cōmitti de-
 bere q̄ extraneis nec nos aliter sentimus. Sed cuz nos iaz
 annis supra. xxiiii. Germaniam incoluerimus non repa-
 mus extraneos existimari debere cumq; imperatori ipiq;
 nationi longo tempore summa fide magnis laboribus ser-
 uierimus & nunc ad cardinalatus recepti ea curemus que
 nationis ipsius honori atq; utilitati conducant & ita pror-
 sus agamus ut natiōe germani potius q̄ Itali reputemur
 Non iudicauimus tribus illis prouinciis maguntine Cos-
 loniensi Treuerensi indignum uideri aut graue censerī si
 annua duo milia ducatorum in eis obrinerentur ex illis be-
 neficiis que sedes apostolica conferre haberet. Putauisse
 mus etiam maiora in eadem natione cui semper seruiuim⁹
 sponte offerri. sed non sumus nos insatiabiles. Contentas-
 mur eo quod pro debiti status conseruatione sufficiat nec
 plura circa hoc. quod autē operas tuas ad id offers ut gra-
 tie nostre fructum consequamur. agimus tibi gratias qui
 partes amici non negligis Idq; rogamus ut interueniens
 te casu oportuno prorsus efficias. Scis que sit mēs nostra
 & quomodo gratiam nostram restrictam esse uolumus si
 qua prepositura uacauerit aut ecclesia parrocbialis mag-
 ni redditus uelis ita efficere ut ad complementum gratie
 nostre peruenire possimus. Deniq; requiris an aliquid dis-
 cendum faciendum ue sit circa eam partem que nationem

uestram & apostolicam sedem concernit. Respondemus
uenturum esse ad principes electores nuntium apostolicuz
Laurentium rouarellam cum eo poteris super hac re ple
nius loqui sibiq; cuncta communicare qui pro sua circum
spectione non ignorabit qua uia fit in talibus incedendum
nobis tamen illud consilium uideretur q; prelati & princi
pes uestri si qua in re grauamina sibi non digna inferri pu
tant. legatos suos ad Romanum pontificem mittere non
postponerent & que sunt illa in quibus grauarentur expo
nerent. pererentq; debitam fieri reformatiōem. nam sedes
ista pro sua insita mansuetudine uotis uestris que quidem
ratione subnixa essent nunquam denegaret assensum. Nos
autem etsi parum ualemus studia tamen nostra semper in
eo dirigemus ut inclite nationi Germanice dum equa po
stulauerit mos geratur. Vale optime nosq; archiepiscopo
Maguntino cui oro ueteri noticia sumus affectissimi effis
ce commendatos Ex Roma die. octaua Augusti. Mille
simoquadringentesimoquinquagesimo septimo

Neas Cardinalis Senensis episcopo Vara
dienti. S. P. D. Quantuz de captiuitate tua
indigna & acerba doluimus tantum modo de
liberatione gauisi & summo opere exhilarati su
mus. quippe non solum dignationi tue cuius bonitas ac in
nocentia magnifice patefacta est. ueruz etiam serenissimo
regi Ladislao congaudemus cuius beneficentia ⁊ animi
rectitudo indies magis ac magis elucescit. nanq; sicut no
bis relatum est. cum persona tua in arce Budensi retenta
fuit minime animus regius ad eam rem inclinatus erat. s;
seduxerunt eum eorum consilia qui tue uirtuti inuidebant.

+ 2

nec rex adhuc iuenculus et in regno nouus magnis con-
sultoribus aduersari audebat. cessit furori loco & tempori
illud tamen cauit ne quid in corpus tuū emuli tui molirent
sed nunc que sua mens fuerit aperte liquet. nam qui alieno
cōsilio atq; importunitate dignatōem tuā in carcerem con-
iecit. idem suopte ingenio libertatem tibi restituit. ob quaz
rem nemo est qui nō intelligat capturā tuam ab emulis tue
p̄bitatis. liberationem vero ac salutē a solo rege processis-
se. est igit q̄ & tu serenitati regie quemadmodū hactenus
fecisti ita & imposterū summa cuz integritate seruias. nos
aut & ceteri qui te amamus gratias referamus quod nos
quidem minime negligemus. eramus hactenus occupati ut
liberatōem tuā lris apostolicis & nostris p̄curaremus q̄s
bis regio culmini transmisiimus quaz primas mox intelle-
cta nouitate transmitti curauimus alteras uero laurencius
rouarella nuntius apostolicus secum attulit. cui etiam uer-
bo procuratio tue salutis nobis annitentibus commissa
fuit. sed intelligimus eum tuam dignationem iam restituis-
tam libertati inuenturuz quod quidem gratissimum est. nā
& regratiari regi q̄ supplicare longe est prestantius ⁊ ho-
nor tuus maior proculdubio redditur. cum non precibus
sed innocentie libertatem tuam concessam esse manifeste li-
queat. rogamus igitur deinceps bono animo sis & iocun-
de uiuas. de nobis uero tamquam de ueteri & fideli ami-
co fiducia obtineas sciens q̄ uotis tuis que quidem nostra
in potestate fuerint nunquam deerimus. Vale et reueren-
dissimis patribus strigoniensi. & sancti angeli cardinalib⁹
apostolice sedis legatis si quando cum eis conuenies me-
moriā nostri facito. Datum Rome die decima Augus-
sti. M. cccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Casimiro Regi
Polonie. S. P. D. Cuz uacaret nuper ecclesia
Varmienfis conuenientes canonici eius in
Glogouia maiori & cogitantes de futuro pō
tifice nota sua in me direxerunt. postulantes a summo pon
tifice ut ecclesiam illaz mihi committeret. Idemq; fecerūt
serenissimi principes domini Imperator & Rex Hungas
rie atq; Bohemie consanguinei & affines tui. Annuic Be
atissimus pontifex eorum precibus & summo Cardinaliū
consensu ecclesiam illam mihi commendauit. mittam ppe
diem procuratores meos ad Serenitatem tuam cum litte
ris apostolicis quibus precor ut ad possessionem capiendā
necessarios uelis impartiri fauores. scio enīz quia sine tua
opera parum proficerent. cum iaz Pruscia in manu tua pe
ne tota esse feratur. intelligam me magno munere donatū
a tua mansuetudine si mei procuratores ut non ambigo tu
is adiuti presidis ecclesie predicte possessionem consequā
tur facies rem gratissimam summo pontifici & sacro col
legio simulq; imperatori & Regi Hungarie quos nō du
bito maiestati tue p me scripturos esse ego uero conabor
noctes diesq; omni studio & diligentia tue Serenitati me
gratum ostendere atq; ita efficere ut mihi profuisse tuam
clementiam non peniteat iamq; pro mea uirili in sacro col
legio honorem tuum tuta recepi namq; cum ageretur de
Culmensi ecclesia pro qua scripseras essentq; qui omnino
illam committendam esse dicerent procuratori magni ma
gistri ordinis beate marie Theutonicorum ego prorsus
restiti. meaq; suafione factū est ut res suspensa sit cum tue
Maiestatis preconia simulq; genitoris tui & germani qui
pro fide catholica in bello contra Turcos obiit clariss

mas uirtutes retulisset quibus auditis sanctitas apostolica que prius inclinata erat ad promouendum procuratorem ordinis mox sententiam mutauit decreuitque supersedere ut interea temporis aliquid de concordia & pace illarum partium tractari possit & medio tempore rectorem aliquem siue administratorem illi ecclesie dare qui tue serenitati merito displicere non debeat. Verum ego pro ea qua tuo culti deuotione afficior audeo suadere. idque utile arbitror ut tua serenitas simul cum illis de terra Pruscie oratores suos ad sedem apostolicam mittere quanto magis studeat uiros prestabiles & auctoritate insignes qui offerentes uiaz iuris ac concordie cum aduersariis coram sanctissimo domino nostro censuras ecclesiasticas in terra Pruscie quomodo fulminatas aut tolli aut suspendi perant. Spero enim eo modo res magnifice ad honorem tue sublimitatis & illarum partium tranquillitatem conduci posse cum sanctissimus dominus noster ad hec oprime sit inclinatus & multi sint in sacro collegio Cardinales reuerendissimi maiestati tue affectissimi inter quos est Reuerendissimus dominus Rotbomagensis. ego uero minimus inter omnes nihil omitam ex his que ad augmentum status & glorie pertineant tue sublimitatis cui me humillime recomendo. Ex Roma die ultima augusti. Millefimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Alixus Episcopus seruus seruorum dei
 Carissimo in christo filio Federico Romanorum
 imperatori augusto. salutem & apostolicam
 benedictionem quamuis apostolice sedi sicut
 placuit altissimo presidentes ea nos semper cura reuerit

B. D. L. O. L. D. B.

ut inclire nationi Germanice pro nostra possibilitate cōpla-
ceremus ⁊ omnibus illinc ad nos recurrentibus faciles ac
benignas prebeamus aures. nuper tamen sicut nobis rela-
tum est nonnulli ex venerabilibus fratribus nostris ac dis-
lectis filiis nobilibus uiris Romani Imperii electoribus
⁊ alii pleriq; principes ac prelati nationis eiusdem diei
quadam siue conuentu inter se celebrato oratores suos ad
te miserunt. qui de nobis deq; curia nostra non paruā que-
relam facientes inter cetera exposuisse feruntur q̄ nos di-
uersis modis nationem ipsam aggrauantes que inter te no-
mine nationis ⁊ antecessorem nostrum felicis recordatio-
nis Nicolaum Papam quintum concordata fuerunt mini-
me adimplere aut obseruare curemus. quibus ex rebus ⁊
si non dubitemus serenitatem tuam pro sua erga romanaz
ecclesiam eximia deuotōe illoraz querelas acriter ac debi-
te confutasse. dignum tamen putabimus super his que nos
bis obiiciuntur sinceritatem ⁊ innocentiam nostram tue
sublimitati perspicuam ac manifestaz efficere ut si quando
postbac similes querimonie ad tuas aures deferantur. ha-
beas ex nostris litteris quod murmurantibus ac detrahentibus
hominibus respondere atq; obiicere possis. equidem
cum nos omnes christiani orbis nationes benigne quantum
cum deo possumus tractare curemus. precipue tamen ger-
manicos principes ac prelatos singulari quadam caritate
⁊ precipuo prosequuti sumus affectu. neq; enim nos latz
quo fauore amplectendi sunt ecclesiarum presules. ⁊ quo
seculi principes honore preueniendi ut illos fratruz ⁊ istos
filiorum loco sua cuiq; dignitate seruata habere debemus
sunt euangelia sacra semper ante oculos nostre mētis. san-

ctorumque patrum decreta sedulo in animo uoluimus. no-
 uimus quid Episcopis liceat. quid principes deceat. quid
 officio summisacerdotis incumbat. neque cordi nostro quic-
 quam tenacius heret quam ita sacros canones obseruare
 ut ydonei ministeriorum christi dispensatores inueniamur
 nora est omnibus apostolice sedis auctoritas. manifesta
 cuique prime sedis dignitas. uulgata per orbem uicarii dei
 potestas cui dicitur est a domino pasce oues meas. et quod-
 cunque ligaueris super terram erit ligatum & in celis. & re-
 liqua quibus in euangelio. Romani presulis eminentia di-
 uinitus declaratur. quibus ex rebus non est cur aliquis ope-
 ra nostra criminari possit tanquam latius euagemur quam no-
 bis liceat aut tanquam in alienam messem falcem mittere
 uideamur. cum non huius aut illius prouintie sed uniuersi
 orbis presulatum in apostolice sedis specula consequuti su-
 mus. que cum ita sint scimus tamen eos qui uocati sunt in
 partem sollicitudinis non esse turbandos. suamque cuique ius-
 risdictionem nisi forsitan abutantur seruandam esse non ig-
 noramus. ea propter ita nos gerere in hac usque diem cur-
 rauimus ne qua de nobis cuius hominum querela ce-
 peret possit. nec putamus aliquos esse qui se lesos aut spre-
 tos a nobis dicant nisi fortasse aliqui fuerint qui desideria
 sua non recte metientes tunc se. contemptos aut grauatos
 arbitrantur cum petitionibus eorum iniustis non annuis
 Sed audiuimus rumorem esse tanquam nos aurum
 ex natione tua supra quam deceat extorqueamus. Iniuri-
 antur profecto nobis & a uero longe recedunt qui talia
 dicunt. nihil unquam nostro nomine ab hiis extortum est
 quibus beneficia contulimus ut illi garrunt. nihil ex-

actum nihil petiitum preter annatam uerusto iure debitam
Ac si qui contra Turcos pecuniaria nobis subsidia obtu-
lerunt. non recusauimus nec recusare quidem debemus ꝑ
tanta christiane religionis necessitate. Pecunias autē hu-
iusmodi & alias undecunq; uenientes non usurpamus no-
bis non recondimus in archa non exponimus in iocalibus
non consumimus in deliciis sed in defensionem fidei cōuer-
timus & in oppressionem perfide Turcoruz gentis ad no-
strum exterminum semper intente. Innumerabiles sunt &
intollerabiles nobis quas indies subimus expense. nunc in
orientem legato classis nostre nunc in Albaniam Scander-
bechio fortissimo christi athlete indefessoq; bellatori. nūc
legatis ꝛ oratoribus in diuersas mūdi partes emissis. nūc
istis nunc illis per Greciam & Asiam laborantibus ne de-
stituti periclitentur pecunias mittimus. nec fuerunt inanēs
huiusmodi sumptus. licet enim nobis in domino gloriari
qui per ministros suos torpentibus ac pene dormientibus
cunctis ferme christianis principibus nobis tantummodo
instantibus atq; urgentibus turchorum superbissima cors-
nua & insolentissimas acies apud Hungariam confregit
magnumq; illum & potentissimum exercitum prostrauit.
qui sibi non Hungariā modo sed Germaniam totam gal-
liam atq; Italiaꝝ proterere. legemq; christi funditus euer-
tere promittebat. Itaq; liberauit dominus populum suum
sub presularu nostro plebemq; suaz ex ipsis quodammodo
faucibus crudelissimi Leonis siue immanissimi Draconis
eripuit nunc quoq; classis nostra Rhodum ruetur Cypruz
Mithilenem Chium & omnes in orienti christiani nomi-
nis insulas que sine tali presidio haud quaquam Turcho-
rum nauibus indies incurstantibus resistere potuissent.

quodque laudabilius est ac diuino nobis munere concessum
 non tantum quas diximus insulas Legatus noster sua pru-
 dencia & armorum robore tutatus est. sed alias plerasque
Turcorum domino seruientes ad apostolice sedis devo-
 tionem obedientiamque redegit nouissimeque non pauca eor-
 rundem **T**urcorum nauigia ad oppugnandas christia-
 norum insulas exeuntia potenter inuasit debellauit in pote-
 statem recepit. nec Albania ingruentes Barbarorum im-
 perus proximis diebus inclinare potuisset. nisi nostrarum
 interuenissent pecuniarum auxilia que Scanderbechio mi-
 simus in his nos rebus pecunias consumimus in his profun-
 dimus quicquid undecumque corrodere possimus auri uel ar-
 genti honorem dei non nostrum querimus pro salute popu-
 li nobis commissi laboramus non oro priuata utilitate no-
 stra. curamus ne nostro tempore christianum nomen spur-
 cissimi turcorum pedes conculcare possint. sed non sunt hec
 onera que nos soli portare queamus uel sedes apostolica
 ualeat per se ipsam tolerare. facimus tamen quod possumus.
 & quiescentibus aliis qui nobis auxilio esse deberent insta-
 mus acceleramus urgemus nihil omittimus ex his que fa-
 cultates nostre permittunt. necessaria nobis detrahimus ut
 incumbenti necessitari pro parte nobis possibili subueniamus.
 que cum ita sint audent tamen nonnulli parum quidem
 religiosi & ad commune bonum minus intenti nos redar-
 guere. quod ab his pecunias recipimus qui promouentur
 quamuis sponte oblatas in classem contra turcos emissam
 quodquam inique agunt iam plane prospicis. sed aiunt ple-
 riisque concordate de quibus mentionem supra fecimus per
 nos minime obseruari affirmantes electiones Episcoporum
 aliorumque prelatorum nos parvipendere ac prorsus obicere.

quod pari modo neque uere neque iuste nobis obiicitur. neque enim electiones prelatorum in Germania factas quouis pacto contemnimus. neque ex concordatis omnes passim electiones confirmare tenemur. Sed illas tantummodo que canonicè reperiuntur. quod quidem a nobis diligenter custoditum est. Nunquam enim aliquam electionem reiecitimus quam repperimus esse canonicam. Viros autem quos plures illis ecclesiis siue monasteriis preficimus in quibus electis etiam minus canonicè pretendebantur. Quod si aliqui sunt qui confirmationem petentes non obtinuerint. sunt autem paucissimi | Sciant se idcirco ex sua petitione cecidisse quia nec canonicè fuerat eorum electio nec promotio ecclesiis ad quas uocabantur fuisset utilis Potestate autem illa que nobis ex diuino atque humano iure simulque concordatis ex predictis competit prouidendi ecclesiis de persona magis idonea etiam si canonicè in illis electio facta reperiatur adhuc non sumus usi nec uti proponimus nisi ex magna & urgentissima causa. Super reservationibus autem ceterisque beneficiorum prouisionibus de quibus similiter accepimus querelas coram tua Serenitate fuisse prepositas non sumus memores aliquid a nobis esse concessum contra concordata predicta. Quod si quid tale factum est ut sepe in multitudinem litterarum ac negociorum aliqua transeunt neque bene digesta neque bene reuisa non est intentionis nostre aut ordinariorum mensibus derogare. aut concordatis ipsis controuenire. Quinimmo quamuis liberrima sit apostolicæ sedis auctoritas nullisque debebat pactionum ninculis coherceri. ex mera tamen liberalitate nostra ex zelo quem gerimus ad pacem. ex caritate que re tuam per nationem prosequimur. Concordatis ipsis lo-

6
cū esse uoluimus. nec patiemur ea temere uiolari dum Ro-
mane sedis gubernacularetinebimus. Si quid preterea est
quod ipsi nationi molestum uideatur ex his que procedunt
ex nostro solio. Idq; fortasse dignum emendatione cense-
tur. possumus enī & nos ut homines aliquando labi atq;
errare in his maxime que facti sunt non decet. Episcopos
aut alios quosuis mortales super apostolicam sedem auc-
toritatem sibi uendicare. aut illos imitari quoquomodo q;
pessimo more deestabiliq; exemplo in perniciem ecclesia-
sticę Ierarchie in confusionem mixti corporis christi in ani-
marum suarum ruinam leges sibi constituunt. per quas li-
citur sibi esse arbitrantur apostolicę sedis mandata cons-
temnere ac pro suo uoluntaris arbitrio ecclesiastica dispo-
nere spiritualiaq; negocia. nam qui talia presumunt ali-
eni sunt. deum patrem suum appellare non possunt. qui ma-
trem ecclesiam recognoscere nolunt. Sed tanquam mem-
bra uel putrida uel arida a reliquo corpore recidi debent.
nulli enim permessa facultas est ut contra romanam eccle-
siam omnium fidelium matrem ac magistram recalcitrare
possit. uel se ab illius imperio subtrahere. Commedendus
est una in domo paschalis agnus. manere oportet in Ars-
cha regnante diluuiō cui cura est ne pereat. vnus deus vna
fides vnusq; baptisma. vnus christi uicarius in terris est qui
celos benemerentibus aperit. claudit autē malignantib;
si quis autem arbitratur se cum non bene agere apostolicā
sedem recurrere ad eam debet grauamen suum exponere.
remedium petere. nunquam pia mater filiorum desiderio
deerit. quod uiderit ad salutem eorum pertinere. Et tu er-
go Serenissime Imperator si quid arbitrarie tue nationis

prelatos habere quod per nos emendari debeat admone
eos hortare & urge ut ad nos uenientes suas nobis neces
sitates exponant grauamina referant desideria proferant.
nam uotis eorum que a rationis tramite non discordent ra
to libentius annuemus quanto confidentius eos ad nos re
cursurum habere uidebimus. ceterum quia carissimum in
christo filium nostrum Ladislaum Hungarie ac Bobes
mie Regem illustrem nondum reconciliatum tibi esse per
cepimus. sed adhuc inter te atque ipsum lites esse ferunt per
ingentes. quibus non dubitamus pro tua te sapientia ea dum
taxat seu querere seu uelle que sint equitati ac iusticie con
sona quia tamen discordia uestra tanto magis nos angit.
quanto magis christiane reipub. damnum resultat. Sereni
tatem tuam rogamus ut ante oculos tuos ponas primum
cum quo contendis & ubi contendis quia cum carne tua
cum sanguine tuo cum fratre tuo & in domo tua in agris
paternis. in hereditate auita bellum geris. in quo nec per
dere nec uincere tutum est. considera quod tu Imperator es
aduocatus ecclesie protector fidei catholice primus inter
seculi principes. primus qui arma pro defensione religionis
nostre induere debeas. considera quod tu ille es in quem om
nium christianorum oculi coniecti sunt. qui si quemadmo
dum tibi ex officio incumbit aduersus impiam turcorum ge
tem arma promoueris uniuersos forme reges ac principes
ut te sequantur prouocabis. labentemque rem christianam
magnifice subleuabis. sin uero domi manseris aliis occupa
tus curis nemo erit qui bellum christi gerere uelit. erisque
tu ipse causa cur nostro tempore fides catholica negligas
tur. intellexisti que fecerunt turci superioribus annis ut Co
stantinopolim orientalis imperii caput ac totius Grecie

columen inuaserunt ut urbes q̄ plurimas incenderunt . ut
 christianum sanguinem effuderunt ut altaria euerterunt .
 ut sanctorum reliquias canibus obiecerunt . ut Imagines
 dei nostri glorioseq; maris eius aut lanceis effoderunt . aut
 spuris luroq; decurparunt . scis que nunc cogitant que pas
 rant que molliuntur . nullum illis studium ardentius nulla
 cura propensior est quam ut ea agant per que possint chri
 stianam gentem funditus perdere . vincula verbera neces
 sariis omnibus comminatur . prope est eorum gladius
 & adesse festinant tempora . & tu interim ac parruelis rus
 us arma que merito in hostes fidei uerterentur contra sub
 ditos & uasallos uestros exerceris . dices fortasse quieuis
 sem nisi me magna necessitas impulisset . sed parare fuerunt
 inhi die mihi . hereditas mea in periculo posita est . coactus
 sum arma pro defensione mea capescere . Inuitus pugno
 cum sanguine meo possibile est quod ais nihil inficiamur .
 age sint uera que refers omnia . sit iustissima tua causa . ac
 iustius est pro christo pugnare & maior necessitas est her
 editatem christi q̄ tuam defendere . si tua perit est adhuc
 ubi salueris . si perit christi hereditas quod tamē nullo pa
 cto futurum putamus & tuam hereditatem perire oportet
 & christiane reipub . fundamenta corruere . cogita igit de
 communi periculo prius & maiora minoribus antepone .
 exquirito omnes uias quibus cum parruele tuo quantum
 sanguine iungeris tantum dilectione & affectu sincero co
 puleris . nec illi imputes quoquomodo que per alios etati
 tenere subgeruntur . audiuimus dilectuz filium nobilem ui
 rum Lodouicum Bauarie ducem inter te & ipsum parru
 elem de pace acturum in Austriam descendisse . credimus
 & dilectum filium nostrum Iohannem Cardinalem sancti

angeli apostolice sedis legatorum quemadmodum sibi scrip-
simus eisdem tractatibus interfuturum. Age flecte animū
& amplectere bona mente concordiaz. noli omnia que tibi
debentur exquirere esto contentus his que potes obtinere.
nec graueris pro bono pacis de tuo iure pauca dimittere.
deus pro cuius causa pacem accipies maiora tibi retribu-
et. commendabunt omnes sapientiam tuam que furori tem-
perantiam arrogancie humilitatem. duricie mansuetudinē
tenacitati largitatem obiecerit. Sit finis aliquando ciuilis
& intestine discordie ut tandem cum patruale tuo reconci-
liatus & tu & ipse ceteriq; germanice terre proceres quo-
rum consuevit in armis esse inuicta uirtus unitis iam uiri-
bus ac concordibus animis in turcos militaria signa fera-
tis. infelices christianos qui per Greciaz captiui merentur
a iugis seruitutis eximatis ac regiam ciuitatez que de Cō-
stantino cæsare nomen habet q̄ turpiter pridem amissa
fuit tam gloriose recupereris. Hæc scripsimus tue sereni-
tati non sine fiducia singulari pro ea qua tibi & inclire na-
tioni tue ingenti caritate sumus affecti. Tuum est ut hæc
tam bono animo recipias q̄ sunt a nobis optimo corde
prolata. Datum Rome apud sanctum Petrum. pridie ca-
lendas Septembris. Millesimoquadringentesimoquin-
quagesimo septimo. dictata per Eneam Cardinalem Sen-
ensem.

Neas Cardinalis Senensis Orboni & Lu-
douico Bauarie ducibus. S. P. D. obrinuis-
tandem ecclesiam Ratisponensem Reueren-
do patri Ruperto filio & nepoti uestro com-
mendari. satisfactum est desiderio uestro. merebatur incli-
ta domus uestra exaudiri in suis precibus ne talis est ec-

clesia Ratispanensis que uel probitati uel nobilitati eiusdem
 ruperti satisfaciatur. duo tamen obstabant petitionibus
 uestris eras scilicet promovendi minor et capituli ipsius ec-
 clesie desiderium a quo erat alius electus. non indignus neque
 ignobilis. sed cum repperisset pietas domini nostri electio-
 nem ipsam minus canonicam esse & hinc electi inde ruper-
 ti merita libraret pretulit denique nobiliorem. nec purauit in-
 erare momentum esse faciendum quam tante domus clari-
 tas communisset. est igitur uestrum recognoscere hoc bene-
 ficium ab ipso sanctissimo domino nostro qui & si fecit quod
 debuit. honorandus est tamen iuuandus & extollendus qui
 hoc tempore nobilitatis cultor & conseruator existit. uerum
 cum ecclesiam ratispanensem que olim florentissima fuit et
 a progenitoribus uestris fundata magnis opibus abunda-
 uit. iam pauperem ac pene ruentem & undique laceratam esse
 intelligamus nobilitatem uestram rogamus obnixi ut po-
 stquam ad uestras manus rediit & caro uestra illi preest ita
 efficere uelitis ut palam omnibus fiat uos non uerbo sed
 opere ipsius ecclesie protectores & aduocatos existere. sic
 nobis commendata cleri libertas. date operam ut distrac-
 ta & impignorata bona absque grauamine cleri recuperen-
 tur. sic ipse rupertus ouium suarum non lupus sed pastor sic
 canonicorum & aliorum clericorum non tirannus sed pa-
 ter. meminerit quia iubet apostolus ne dominetur in clero
 sed tanquam forma facti gregis ecclesie presidiamus. nouerit
 non se ecclesie sed ecclesiam sibi commendam esse. commē-
 damus denique excellentie uestre venerabilem henricum de
 Habsperg cuius electio non suis demeritis sed propter ob-
 missas iuris solēnitates reiecta est. Dignus est certe cui ru-
 pertus & qui res suas gerent non insultent sed compariantur.

non iniuriantur sed fauent potius & ipsum ament. Est enim
uir bonus & cuius nobilitati ingenii correspondent mores
etenim manifesta est nobis eius probitas. nam licet multa
in eum questra sint testimonia ad eius famam denigranda
nemo tamen repertus testis est qui eius honori detraxerit
passus est uir bonus non modicam iacturam. uenit roma
cum grauibus expensis. fuit hic ea parte anni quando est
ardentior & periculofior aer & perpessus est complures
labores & tandem succubuit. prosequeretur causam suam
quereret honorem quem sibi debitum existimabat. fecit
quod ceteri mortales agunt. nam quis est qui electus in epi
scopum alicuius ecclesie non conetur electionem suam tue
ri & a summo pontifice confirmationem obtinere qui epi
scoporum querit inquit apostolus bonum opus querit. uerum
ea usus est modestia ea grauitate in suo iure prosequen
do ut nullius unquam honori detraxerit nullius fame preiudic
cauerit. nullius personam in discrimen adduxerit. Idem fe
cere & qui cum eo missi sunt a capitulo. testes nos sumus
coram quibus causa agitata est quamuis in electum ipsum
& eligentes nonnulla etiam crimina obiicerentur per procu
ratores ruperri. ipse tamen electus & sequaces eius nihil
aliud quesuere quam se purgatos atque innocentes ostendere.
de ruperro nihil unquam reprehensione dignum dixere. sed
tam ipsum quam progenitores suos & excellentias uestras
ipsamque Bawarie domum cum magna ueneratione cum sum
ma reuerentia & singulari quadam maiestate nominauerunt
quibus ex rebus iustum & supra quam iustum esse putamus
ut eundem Henricum & qui cum eo uenere commen
datissimos suscipiatis eisque fauentes ac consiliis & auxiliis
assistentes quod est uere nobilitatis erga eos ostendatis

que uicisse contenta non insultat uicis. sed uicium sepe iacē
 rem eleuat & in partem felicitatis assumit. hec pro nostra
 erga uos caritate & inclitā domū uestram affectione
 dixisse uoluimus quōuis sciremus nobilitatem uestram quod
 scribimus per se ipsam id fuisse facturum. Datum Rome
 die quarta septembris. Millesimoquadringentesimoquin
 quagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Orboni & Lu
 donico Bauarie ducibus. Sa. P. D. Annuit
 sanctissimus dominus noster precibus uestris
 ac ratipanensem ecclesiam Reuerendo patri
 domino ruperro filio & nepoti uestro commendauit uolu
 isset apostolica pietas eam ecclesiam multo maiorem & di
 ttiorem fuisse & talem que nobilitari & moribus ipsius ru
 perri satisfaceret. sed qualiscunq; est recipi debet alacri ani
 mo & habende sunt ingentes gratie eidem domino nostro
 qui ualde libenter desiderio uestro studuit complacere. cō
 mendamus igitur excellentie uestre ecclesiam ipsam & cle
 rum eius quamuis certi sumus foundationem progenitorū
 uestrorum in manibus uestri sanguinis constitutam felici
 bus incrementis augendam esse. insuper quia uenerabilis
 uir Henricus de Habsperg qui fuit electus a capitulo in p
 secutione iuris sui modestissime se habuit. idemq; fecerunt
 qui cum eo missi fuerunt ad confirmationem electionis pe
 tendam. dignum cēsemus ut eos benigne recipere & trac
 tare uelitis non permittentes eis aliquam inferri molestiaz
 uel iniuriam. nam cuz ipsi tam de prefato ruperro q̄ de uo
 bis & inclita domo Bauarie cum summa semper uenerati
 one loquuti sint & prosequendi ius suum honestaz causa;

habuerint non esset conueniens eoa propterea iacture ali-
quid ferre. scimus hec per se nota esse prudētie uestre. ideo
non plura scribimus. tantuz rogamus ut si qui sint qui eos
in conspectu uestro criminari noluerint tanq̄ ligando in
hoc curia honori uestro detraxerint nolitis illis credere.
sed nobis potius fidem prebere coram quibus est causa a-
gitata & qui uobis ueritatem scribimus. Datum Rome
die septima septembris. Millefimoquadringentesimoq̄
quagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Henrico senfr
leber. S. P. D. Scripsisti nobis his diebus fre-
quentes litteras pro quibus gratias agimus
tibi qui ueri & optimi amici officium imple-
intellextimus illarum disturbia parit̄. dolemus principes
uestros non tam se benignolentia q̄ sanguine contingere cu-
ius rei culpam non ipsis asseribimus sed illis quorum uo-
ces pre ceteris audiuntur. infortunium est hoc nostri tem-
poris ut tunc potissime diuisi simus euz expedire maxime
unitos esse. sed dabit deus his quoq̄ sinez. pro electo. Vra-
tislauicus laboramus diligenter & tandem confecimus
quod perebatur. nam tria milia ferme ducatorum remissa
sunt. in qua re intelliges ex Venceslao que fuerint partes
nostre rogamus uelis esse cum maiestate regia ab ea litte-
ras oportunas impetrare ad serenissimum Polonie regem
& alios ut opus esse putabis duplicatas. naz ipse. Vences-
laus offert se iturum nomine suorum dominorum in Polo-
niam & nos statim mitemus Bartholomeum canonicum
Varmiensem cū litteris & procuratoriis oportunis & ne-
cessarium est quod ambo habeant litteras regias. poteris

50

uti presidio dominorum ducū Banarie Ludouici & ottho-
nis ad impetrandas litteras regias nam nos eisdem duci-
bus per hos dies non paruum obsequium fecimus qui res-
pugnans fere ceteris cardinalibus sanctissimo domi-
no nostro sitissimus consanguineum eorum Rupertum ad
ratisponensem ecclesiam promouendum esse cum essemus
commissarii & aliter electionem inuenissemus non uale-
re mittimus litteras credenciales quarum vigore poteris
eis supplicare ut tibi assistant ad regias litteras impetran-
das. Procopio & nicolao scribimus quos arbitramur sus-
cipere fauores non negaturos Cardinalem sancti angeli uelle
mus apud uos esse ut eius summa sapientia lites austriali-
ce componerentur irogamus ut nostras litteras sibi trans-
mittas & denique cures ut uenientibus diebus Venceslao &
Bartholomeo littere que necessarie sunt in promptu habeas
antur. de nouitatibus harum partium pauca sunt que scri-
bere possimus. eaque sunt huiusmodi ut. s. in littera Impera-
toris. Vale optime die septima septembris. Millesimo
quadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Imperatori Fe-
derico. S. P. D. Accepi superioribus diebus
litteras tuas super negotio concernente reue-
rendum patrem episcopum Laurinensem intro-
dixi ad sanctissimum dominum nostrum nuntium tuum ob-
tinui litteras fieri secundum desiderium maiestatis tue quod
idem nuntius apportabit. supplico serenitati tue digneris
ita facere ut capitulum in Vorbenstein non sit nimis one-
rosus illi ecclesie laurinesis. quare uia multum exorbitat et quod
clerici tua maiestas semper pia fuit & sacre religioni affecta.

continuet in hac sua gloria tua pietas nec patiatur a suis
officialibus vexari clerum quem semper misericorditer tra-
ctauisti. hec dico quia cupio semper bonori tuo bene cōsul-
tum esse. accepi & alias litteras quas in facto ratisponen-
sis ecclesie transmisti ruperto fauente. iaz ille promorus
erat ad ipsam ecclesiam quia reperta fuerat electio capitu-
li inualida. causa mihi commissa erat & ego in consistorio
relationem feceram postq̄ dominus noster considerauit
scripta que prius tua Maiestas miserat fundata super ele-
ctione canonica non dubitauit quin ea reperta inualida p̄
motionem ruperti commendares. quod etiam ego ita pus-
taui futurum. & ita complacitum est illi nobilissime domui
insuper gratias ago maiestati tue pro litteris sanctissimo
domino nostro & sacro collegio super facto Varmiensis
ecclesie in meum fauorem missis. nunc cum idem dominus
noster ecclesiam illaz mihi commendauerit supplex oro ut
digneris litteras oportunas in bona forma scribere ad se-
renissimum Polonie regem subscribendo illas manu pro-
pria ut maior uideatur affectio. rogantes eum ut procura-
toribus meis possessionem ipsius ecclesie assignari faciat.
Veniet enim infra paucos dies unus ex procuratoribus
ipsis ad serenitatem tuam pro litteris accipiendis quem cu-
pio celeriter expediri. de nouitatibus harum partium hec
tantummodo scribere possum. rex Aragonum maximam
& potentissimam habet in mari classem minatur Cenuen-
sibus. sed aliis quampluribus terrorem incurrit. comes Ia-
cobus piccininus cum exercitu regnum Apulie exiturus
est prope diem. dicit se contra Sigismundum malacestam
arma sumpturum. sunt tamen qui senensibus & qui eccle-
sie romane timendum putant. Vrsini & Comes Euersus

91
inter se contendunt nec finis potest inueniri discordie. Car-
dinalis de Vrbinis quasi papam timeret ex Vrbe iam pri-
dem recessit. & inde similitares non pauce exorte sunt inter
ipsum & romanum presulem. missus est tamen modo per
collegium cardinalis sancti martini qui eum apostolice pie-
tati reconciliet. nescio qui fructus sequetur. non sumus sine
periculo intestini belli si Vrbinorum domus implicata re-
manerit. Ex orienti nouitas allata est. fratrem cardinalis
portugallensis ueneno periisse in Cypro qui regnatura eo
profectus erat ac filiam regis duxerat. Turchorum clas-
sis mirilenem insulam magno conatu uexatura fertur. sed
auxilio illi erit legatus apostolicus cum triremibus suis et
rhodiensi manu alia que scribam non habeo. comendo me
humillime sublimitati tue ad cuius mandata semper ero pa-
ratus. Ex roma die undecima septembris. Millesimo qua-
dringentesimo quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Ladislao regi
Hungarie. Sa. P. D. Que scripsisti mihi su-
per negotio Vratislaviensis electi curavi di-
ligenter atque peregrini quibus res esset difficilis et
pecuniaria. Gestus est mos tue serenitati & remissa est ele-
cto magna pecunie pars laboravi quoque ut satisfaceret desi-
derio tuo circa Ratispanensem ecclesiam & obtenta est tua
uoluntas. prefectus est enim illi ecclesie illustris princeps ru-
pertus Bavarie dux consanguineus tuus. fui ego in ea cau-
sa commissarius & quemadmodum debui conatus sum eam
relationem facere que ueritate eidem ruperto utilis esset.
feci id libenter quia intelligebam me sublimitati tue simul
& inclite domui Bavarie complacere & ecclesie illi bene

consulere nec plura de hoc. Verum serenissime rex cuncta
pietas dignata fuerit sanctissimo domino nostro p me scri
bere atq; instanter supplicare ut ecclesia Varmiensis mi
hi commendaretur. idq; iam factum serrogo & obsecro us
ceptum continuans beneficium serenissimo regi Polonie
sororio tuo urgender scribere digneris pro possessione ipsi
us ecclesie meis procuratoribus danda. quemadmodum
Henricus Senfeleben decanus Vratislaviensis tue subli
mitati latius declarabit necessarium esse. Idem etiam cel
situdini tue novitates harum partium quas sibi scribo seri
osius exponet. nec alia in presensiarum nisi q; me tue subli
mitati iterum atq; iterum commendo ad eius semper man
data paratū. Ex Roma vade decima die septembris. Mil
lesimo quadringentesimo quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Procopio Can
cellario Bohemie. S. P. D. Quamvis raro
ignosce nobis scribis ex nicotao tamen simulq; Hen
ricus Senfeleben intelligimus te veterem erga
nos benevolentiam retinere & omni officio veri amici sa
tisfacere. hō reperimus que pro nobis fecisti. sunt enim plu
rima nec nos hūsumus qui referre gratias ualeamus illud
tamen quod possumus facimus. redamamus magnificen
tiam tuam & animum habemus paratū omnia facere que
tibi grata sūt & nobis possibilis id ostendemus si quando
pro venerabili Germano tuo preposito vicegradensi aliqd
acciderit. quod sibi utile futurum putemus & in nostra po
restate consistat. interea rogamus te ut perseueres in offi
cio caritatis & tui Enee semper memineris. Insuper quia
mittimus propediem procuratores nostros cum litteris

42
apostolicis ad capiendam possessiones Varmiensis eccle-
sie si saltem haberi poterit. Rogamus amicitiam tuam ut
eas litteras impetrare uelis a regia maiestate quas Hen-
ricus predictus dixerit oportunas nam totum pondus huius
iusce rei consequende in serenissimo rege ipso Hungarie ac
Bohemie consistit ut qui ceperit perficiat. erimus nos in se-
ternum sue maiestati & tibi obligati quippe qui tam eccle-
siam suo & tuo favore obtinuerimus conabimurq; semper
nos gratos ostendere credimus cardinalem sancti angeli
iam apud uos constitutum esse. quod si ita est commenda-
nos sue dignationi tanq; patri uenerari dignissimo. Que
sunt apud nos noua scribimus ipsi Henrico tibi communi-
canda. feruet apostolica mens desiderio exterminandi tur-
cos. sed principes christiani inter se dissidentes pium eius
propositum pro se desunt. deus meliora prebeat q; spe-
ramus. Vele optime Ex Roma die vndecima septembris
Mcccclvii

**Neue Cardinalis Senensis Iohanni Cardi-
nali Sancti Angeli Salutem Plurimam. Dis-
cit Breues more tuo scripsisti ad me nuper e-
pistolas nidi eas libenter qui significabant te
ex Bosna reuersum prope Hungariam de gere ac bene ua-
lere. quod pre ceteris mihi iocundissimum fuit. Spero hec
scripta mea repertura esse in Austria personam tuam in-
seruiores gentes unquam ita fiat. Nam presentis tus fu-
turum opinor ut principes illarum partium profus com-
ponantur. Ait enim Episcopus Cardinalis Papiensis**

se cum anno superiori ageret in austria omnes lites inter
Imperatorem & regem Hungarie adeo attenuasse. ut pa-
rum ad integram concordiam superfuerit. composuisseque
omnino partes ipsas ut est opinio nisi coactus fuisset. No-
rimbergam ascendere. existimo igitur haud dubie dignari-
onem tuam sine debito terminaturam quod ille infectam
reliquit. si tamen ita est ut compositioni tam parua ut refe-
runt res defuerit. utrunque sit elaborandum est in eo nego-
cio nec minus erit composuisse Imperatorem & Regem
quam turcum deleuisse. & ego quidem hanc coronaz tue dig-
nitioni auguror & opro. Nouitates harum partium non
dubito intelliges ex aliorum litteris. ex me tamen breuiter pau-
ca habe. Rex Aragonum maximam habet in mari classem
galearum supra. xxx. nauium oneratarum. vii. minorum
nauigiorum. quae plurimum diei se futurum in Castaloniaz ut
inde fortior redeat contra Turchos. indeque factus est ut
rex portugallie aduentum suum suspendere. Genueses hoc
regis classem contra se armatam putant. simulque cum eis
Florentini & Senenses timent. certitudo nulla est quid tan-
dem rex intendat. comes Iacobus piceninus cum exerci-
tu circiter quinq; milium bellatorum exiturus regnum fer-
tur. territat ecclesiam simulque Senenses eum se contra sigis-
mundum malatestam profecturam minatur. Vrfini & ro-
mes enerfus adhuc inter se litigant. Cardinalis de Vrfini
in pluribus diebus e curia recessit. ueritus ne quod sibi sinistra
accideret. Cum papa exercitum misisset aduersus fratres
eius. Nunc Rex Aragonum Vrfinorum familiam in su-
am protectionem recepisse fertur. Timor est ne Roma-
nus ager nouis inuoluatur litibus. Missus est tamen Car-
dinalis sancti marci ex parte collegii ad ipsum dominum de

Vrsinis ut si possibile sit controuersie componantur. Do-
 minus noster sanctissimus iterum duas galeas cum pecu-
 nia ad legatum mittit in orientem. facit pius pater quod po-
 test. sed relinquitur a principibus nec solus potest tanti bel-
 li molem sustinere. Imperator turcorum contra Mirilensem
 missurus classem ferrur non modicam. sed dominus Insule
 spe legati freris & auxilio Genuensium nauale bellum in-
 trepidus manet in Albania dicunt Scanderbechiū mag-
 nalia perpetrasse contra turcos quod si uerum est melius
 tua paternitas reuerendissima que per id temporis prope
 fuit exploratum habuit cupio ut tandem redeas nec uelis
 triennium cōplere nisi principes contra turcos excitari pos-
 se confidis commendo me dignationi tue ad eius semper
 mandata paratum. Ex Roma die. vndecima septembris.
 Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Nicolao Liscio
 S. P. D. Grate fuerunt nobis littere tue quis
 bus Germanica negocia significasti utinam
 melius se res haberent. sed ferēda sunt que no-
 bis tempora dantur. faxit deus ut principes illi nostri ali-
 quando cōcordes sint. ne q sint sanguine proximi odio dis-
 iungantur. gaudemus procopius conualuisse & nostri me-
 morem esse. cupimus nos sue magnificentie sepius efficias
 commendatos. scribimus regi maiestati & sibi de litteris
 necessariis ad obtinendam ecclesiam Varmiensē. roga-
 mus in ea re tuo more sis uigil. & ira efficias quemadmo-
 dum Henricus Senfleben expetierit qui condiciones illi
 us patrie nouit. & noster est fidelissimus amicus. ab eo sci-
 es que sunt hic noua. fluctuamus & nos more hominum

naugantium frater tuus Volaterras repetiit. Italia multis in locis peste laborat. sed potissime Sena. nam que bello afflicta fuit. & caritate annone nunc quod tertium erat morbo languescit. Vale & nobis sepius scribe. Datum Rome vndecima septembris. Millefimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Near Cardinalis Senensis Ulrico Rieder
S. P. D. Recepimus litteras tuas quas reddidit nobis Iacobus Imperatorie maiestatis nuntius. Agimus tibi gratias p litteris scriptis in facto ecclesie Varmienfis. scimus enim te eas distasse & expediri fecisse. nunc opus est ut alias iterum expediri facias ad serenissimum regem Polonie & alios prout opus fuerit. quemadmodum laius te admonebit procurator noster quem statim mittemus ad possessionem capiendam super facto iaurinensi expediuimus litteras iuxta desiderium maiestatis imperatorie quas ipse iacobus secum apporrabat. rogauit ipse nos ut concederemus sibi pecunias. concessimus primo sex aureos & deinde iterum rogauit nos ut alias pecunias sibi mutuaremns pro redito necessariis Fecimus illas sibi concedi per banchum & obligauimus nos pro eo intuitu maiestatis imperatorie cui debemus omnia. voluissemus qd ipse habuisset aliqua scripta uel maiestatis eiusdem uel tua libentius sibi subuenissemus tamen quia nuntius imperatoris est nolimus eum derelinquere sicut ab eo intelliges. rogamus des operam cum eo postquam redierit ut nobis satisficiat. intelleximus de dispensatione tua. erimus cum correctore & uidebimus quid faciendum sit. sciro qd littere nulle possunt ceteri gratis ab

isto papa nisi pro persona imperatoris. si uis q̄ exponam
 pecunias pro te scribe nobis & libenter id faciemus. quia
 quamuis pauperes sumus ad huc tamen pro te inueniem⁹
 centum aureos cum opus fuerit. habebis cum presentibus
 litteras ad iohannem binderbachium. rogamus eas sibi
 mittas ubicunq; fuerit. ⁊ nos sublimitati imperatorie com
 mendes ad cuius mandata paratissimi sumus. Datum Ro
 me die vndecima septembris. Millesimoquadringentesi
 moquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis iohanni binder
 bachio. S. P. D. Laborauimus diu tui causa
 aduersus aduersarium tuum super prebenda
 ratisponensi & deniq; peperimus tibi pacem
 obrinimus. namq; prebens. prouisi ratisponensi dati do
 mino hummano ut tibi quies esset ⁊ ita factum est hoc scri
 bimus ad consolationem tuam. rogamus ut nos impera
 torie maiestati commendes & iues nos ad possessionem
 habendam ecclesie Varminsis. Vale optime Ex Roma
 die vndecima septembris. Millesimoquadringentesimo
 quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Ludouico Bas
 uarie duci. S. P. D. Veniet ad excellentiam
 tuam uenerabilis uir henricus senfleben & a
 liqua nostro nomine referet cui rogamus ut
 plenam credencie fidem prestare uelis ⁊ in his que uice no
 stra perierit benignum impartiri fauorem quemadmoduz
 de tua erga nos caritate plene confidimus. ab eo etiaz sci
 es negociu ecclesie ratisponen. p tuo desiderio expediruz

esse in qua re fecimus quod uires nostre potuere ut honori
tuo satisficeret. Datum Rome die vndecima. Septembris.
Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Ludovico duci
Bauarie. S. P. D. Sigismundus Schreril bo
ne indolis adolescens primus huc uenit in cau
sa Ratispanensis ecclesie primusq; litteras tu
as nobis reddidit insterit die noctuq; diligentissime labo
rans ut desiderio tuo satisficeret cum iam res sit ad uorum
expedita dignus est qui benigno fauore tractetur. Roga
mus igitur ut ruperio administratori Ratisponensi cons
anguineo tuo eum commendare uelitis atq; ita efficere ut
de primo beneficio uacatura ei cōuenienti sibi omnino p
uideatur. redderis enim mercedem condignam suis labo
ribus & nobis singularem complacentiam facieris qui eū
iam pridem nouimus & pro sua uirtute dileximus. datum
Rome die. vndecima septembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Martino mayr
S. P. D. Sunt nonnulli tue nationis homines
parum pensi habentes quibus Romani ponti
ficis auctoritas neq; necessaria esse uidetur
neq; a christo instituta. contra quos banc epistolam scribe
re & tibi transmittere decreuimus ut si quando tales te ho
mines adierint habeas ex nobis quo gladio eorum teme
ritatem confodias. nam eos non solum scripta iura refel
lunt & auctoritas ecclesie longe lateq; diffusa. sed ipsa quo
q; naturalis ratio eius aduersa est que lex nature immobi
lis & inuariabilis a deo fixa est ut neq; epicheiam ferat.

Audi ergo quomodo istos renincimus refellimus proster-
 nimus cum christianis nobis questio est qui euangelium re-
 cipiunt & christum dei filium pro nostra salute incarnatū
 & passum fecerunt. hi nobis aut quāq̄ negabunt sacramē-
 ta in ecclesia ab ipso dei filio esse instituta quibus ad salu-
 rem nostram utimur. Baptismi confirmationis. Eucharistie
 Penitentie Ordinis Matrimonii. & Vnctionis extreme
 quorum unum quod est principalissimum scilicet ordinis a-
 liorum duorum que potissima esse videntur. Eucharistie ac
 penitentie ministerium in se continet. Nam sacerdotes hoc
 potissimum causa sunt instituti ut purgantes per penitentia
 homines a peccatis suis & in gratiam dei redeuntes ydo-
 neos faciant ad christi corpus participandum. deinde cor-
 pus christi consecrantes illud eis administrent. Videmus
 autem ita natura comparatum esse ut omnis potestas que
 ad principalem aliquem ordinata est effectum inferiores
 potestates sibi subservientes habeat quod maxime in ar-
 tibus apparet. nam arti que formam materialem inducit.
 alie subserviant que materiam predisponunt & rursus ars
 illa que formam inducit alteri servit ad quam pertinet fi-
 nis effecti operis. nam qui ligna cedit arti manufacture de-
 servit. & hec rursus gubernatorie. Illa vero militari vel ico-
 nonice quemadmodum navigatio ad diversos ordinatur
 fines. cum ergo potestas ordinis in eum finem constituta
 sit ut purgatis hominibus corpus christi ministret. palam
 est inferiores ordines ei deservire ea preparantes que ad
 hoc opus necessaria sunt & infimi quidem ordines sacra-
 dotali deserviant populum preparantes. hostiarii quidem
 arcendo infideles a ceru fidelium. lectores instruendo ca-
 tecuminos elementa fidei tradentes propter quod eis scriptura

ueteris testamenti legēda committitur. exorciste uero eos
purgant qui demoniorum uexatione a sacramentorum per
ceptione impediuntur atq; ita hi tres ordines disponēdi po
puli curam habent. est & quartus Accolitorum ordo cui
uasa non sacra credita sunt in quibus sacramenti materia
preparatur. Subdiaconi uero ministeriuz habent super ua
sa sacra & super dispositione materie nondum consecrate
Diaconi autem ulterius processere. administrant enī atq;
contingunt materiam iam consecratam christi sanguinem
populo dispensantes. subseruiunt autem omnes hi ordines
sacerdotali etiam in preparatione populi. nam diaconibus
committitur euangelica doctrina preponenda populo sub
diaconibus apostolica. Accolitis luminum commissa est
cura quod ad solemnitatem doctrine proculdubio pertinet
atq; ita hi sex ordines ad septimum referuntur qui sacerdo
talis appellatur. at cum ordinum horuz collatio cum sacra
mento quodam perficiatur. Sacramenta uero ecclesie dis
pensatores requirant ydoneos. necessarium est superiorem
aliquam potestatem esse in ecclesia altioris ministerii que
ordinis sacramenta dispense. hanc autem maiores nostri
episcopalem appellauerunt que quous in consecratione corpo
ris christi sacerdotalem non excedat superat tamen in his
que ad regimen populi pertinent. nam & ipsa sacerdotalis
potestas ab episcopali derivatur. & que sunt ardua circa
populi curam episcopis reseruantur. nec sacerdotes ipsi cū
corpus christi conficiunt rebus aliis utuntur q̄ per episco
pum consecratis ut altari calice uestibus. est igitur manife
stum summam regiminis quod in populo christiano gerit̄
ad episcopalem pertinere potestatem. Verum quous popu
li per diuersas dioceses ac ciuitates distinguantur sicut ta
men una est ecclesia sponsa christi ita & unum oportet esse

populum christianum. & sicut in uno populo spali unus re-
 quiratur episcopus ad quem summa rei differatur ita & in
 toto populo christiano per necessarium est unum esse totius
 ecclesie caput. unum rectorem atque magistrum ad quem
 maxima queque & difficilia referantur cumque ad unitatem
 ecclesie conservandam illud potissimum requiratur ut una
 sit omnium fides. circa ea vero que fidei sunt rationes varias
 laborari contingat. unum esse principem unumque caput oportet
 & supernum iudicem qui questiones ipsas dissolvat. ali-
 oquin sententiarum diversitas ecclesiam ipsam divideret
 ac resolveret unitatem quemadmodum factum esse vides
 ante concilium nicenum dum sibi quisque vivebat et ad
 Romanam ecclesiam parvis habebatur respectus. et nos
 quidem palam videmus omnes qui tempestate nostra pe-
 regrina inveniunt dogmata & errores predicant illud in
 primis sibi usurpare ut ecclesie romane auctoritatem et prin-
 cipatum distententur. At cum christus deus noster sponsam
 suam ecclesiam tam ferventi amore dilexerit ut sangui-
 nem suum pro ea fuderit crucis tormenta perpessus ne-
 quaquam credendum est eum in his que necessaria sunt eccle-
 sie non oportune consuluisse eam de synagoga per Isaiam
 dicat quod ultra facere debui vinee mee et non feci. itaque cum necesse
 sit ad perfectum regimen unum posse a quo ceteri dependant minime
 dubitandum est quod ex ordinacione christi unum ecclesie presit et hanc nos
 romanam presule appellamus. unigone papam nominat. insuper cum eccle-
 sie regimen ab eo institutum sit per quem reges regnant et legum iudi-
 ces iusta decernunt non est ambigendum quin ecclesie
 regnum optime sit ordinatum. Optimum autem multitu-
 dinis regimen illud est quod ab uno geritur. id autem ex fine
 patet namque finis optimi regiminis pax est et unitas subditorum

Unitatem antequam que pacis est nutritrix nemo dubitauerit longe melius ab uno seruari quam a pluribus. Unus enim dignificari congruit. ob quam rem non est ambiguum quin ecclesie regimini tanquam optimo proficit unus. huc accedit quod in Apocalypsi Io. ait se scilicet uidisse Iherusalem descendentem de celo & moysi mandatum est ut omnia faceret secundum exemplar ei monstratum in monte quibus ex rebus quid aliud intelligimus quam militantem in terris ecclesiam instar esse triumphantis in celo. At cum in illa unus sit dominus dicente eodem Io. rursus in Apocalypsi. ipsi populus conuenerunt & ipse deus cum eis erit eorum deus quis non intelligit ecclesie militantis unum esse principem oportere. recte igitur Ioet primo scriptum est. Congregabunt filii Isrl pariter & ponent sibi caput unum. dominus quoque apud Io. ait. fiet unum ouile & unus pastor. & ad ephesios doctor gentium paulus solliciti inquit seruare unitatem & spiritus in uinculo pacis. Unum corpus & unus spiritus sicut uocati estis una spe uocationis uestre. Unus dominus una fides unum baptisma unus deus. sed dices fortasse unum caput & unus pastor ecclesie Christus est. qui est unus & unius ecclesie sponsus & hic cuncta gubernat. nec opus est alium adhibere pastorem. Vana est argumentatio tua. Nam cum omnia ecclesiastica sacramenta christus ipse perficiat ipse est enim qui baptizat. & qui peccata dimittit. ipse est enim uerus sacerdos qui se obtulit in ara crucis & cuius uirtute corpus eius in altari quotidie consecratur. possemus dicere sacerdotes minime necessarios esse. Quod quante sit absurbitatis nequaquam relater. Scis enim eundem christum cum ex hoc mundo transiurus esset ad patrem quoniam corpore abfuturus erat elegisse mi

nistros per quos sacramenta fidelibus dispensarent. eadē
 igitur ratione necessarium fuit aliquem eligere cui uniuersalis
 ecclesie curam cōmitteret quod fecit. dixit enim Pe-
 tro ante ascensionem suam pascite oues meas. & ante passi-
 onem tu interim confirma fratres tuos & rursus petro soli
 ait. tibi dabo clauis regni celorum. quibus uerbis palam
 ostendit potestatem clauium per petrum ad alios deriuan-
 dam ut ecclesie seruaretur unitas. nec fas est dicere hanc
 dignitatem petro datam ad successores eius non deriuari.
 Nam christus ecclesiam usq; ad finez seculi duraturam in-
 stituit. secundum illud Isaie. ix. ca. super solium dauid ⁊ su-
 per regnum eius ut confirmet & corroboret in iudicio &
 iusticia a domino & usq; ad sempiternum. nam potestas a
 pudeos qui cum christo uixere ita instituta est ut ad poste-
 ros deriuaretur pro utilitate ecclesie usq; ad consumatōez
 seculi. & hoc est quod ipse saluator ait Marthei vtri. Ego
 uobiscum sum usq; ad consumatōem seculi. itaq; liquet vnū
 esse pontificem qui presit ecclesie uniuerse & hic post xpm
 petrus fuit. Illo autem uita functo successores eius ad Ca-
 lixum usq; tertium xpi uicariatum tenuere. nec dici potest
 aliam quampiam ecclesiam hec prerogatiua gaudere. nec
 ipsam quidem Iherosolimitanam in qua fuit officina nos-
 tre salutis. & cui iacobus frater domini magnus presuit
 apostolus. Nam christus cum uicarium suum petrum eligere
 ei loco hanc dignitatem concessit quem petrus ipse suo san-
 guine consecraret. Iherosolimitanam aut ecclesiam quous
 Nicena synodus ab omnibus honorandum esse uoluerit
 saluuz tamen esse decreuit ius cesaree palestine que tunc ei-
 us erat metropolis. Romana igitur ecclesia ut sacri cono-
 nes aiunt a domino & non ab alio caput omnium est cōsti-

tuta que principis apostolorum ac doctoris gentium sanguine
dedicata. ibi apud se celeste regnum habere meruit ubi ter
renum usque ad summum creuerat imperium. Nam sicut ro
mulus & remus initium ibi mortalis imperii fecere. ita pe
trus & paulus celeste regnum fundauerunt. Datum Rome
tertia idus septembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Martino Can
cellario Archiepiscopi Maguntini. S. P. D. Fu
it nobis epistola tua non minus iocunda quam grata
Ex qua ualitudinem tuam simulque coniugis
tue bonam esse cognouimus & narum esse tibi filium que
Archiepiscopus Maguntinus pro sua benignitate de sacro fo
te leuauerit quod tibi & honori esse & utilitati non dubita
mus. Faxit deus ut filius ipse tibi superstes sit & tue uirtu
tis heres atque doctrine. Audiuius deinde que uir pius
ac modestus Vigandus eiusdem Archiepiscopi Secretarius
tuo nomine nobis exposuit que duo principaliter fuere. pri
mo enim que fiunt apud Maguntinum de sanctissimo do
mino nostro & ipsius cura indies querele narrauit ex or
dine. Secundo retulit quo animo sit idem Maguntinus er
ga Romane ecclesiam & ipsum dominum nostrum sanctissimum
& quomodo ad obuiandum per uersorum hominum ma
chinationibus necessarium tibi uideretur intelligentiam quam
dam fieri inter sanctissimum dominum nostrum & ipsum ar
chiepiscopum. intelleximus etiam per que media eandem intelli
gentiam recipendam esse putas sunt non parua que nobis
significas neque illotis attingenda manibus. facis nobiscum
ut amici cum amicis solent. libere atque aperte loqueris &
confidenter. que geris in animo patefacis. id uero ex amo

re fieri cognoscimus neque ueteris amicitie memorem anti-
 quum seruare morem animaduertimus cum simul in noua ci-
 uitate degeremus. nihil enim tunc tam arduum fuit. nihil tam
 abditum atque secretum quod alter nostrum non communicaret alte-
 ri facis probe qui longo licet locorum intervallo diiunctis
 nobis nihil putas reticendum esse faciemus & nos idem er-
 ga te. aperiemus tibi omni ex parte animum nostrum atque ut
 amicitie nostre conuenit summa cum libertate loquemur. con-
 siderauimus igitur imprimis que dicuntur contra summum pon-
 tificem atque Germanos fieri murmura. nec miramur si qui-
 dem nullus unquam beati petri locum tenuit qui non larrancium
 dentibus impeteret. nec magnam putamus si quis tertio de-
 trahit Calixto. cum magistro eius sciamus detractum fuisse
 christo. perax est enim saluator ipse nec poterit ueritas nostra
 mereri quod non est discipulus super magistrum nec seruus maior
 domino suo. Germani tamen si uerum fateri uelint simili-
 terque reliqui christiani nihil habent cur de Calixto murmu-
 rare possint nisi quod eum pontifex tradidit nobis deus quo
 digni non fuimus neque enim huius sanctissimi presulis mo-
 res plebi sue conformes existunt qui cum diuinam in terris
 agat uitam angelis potius debuit quam hominibus presci. ni-
 hil pius pater quod suum est querit cogitatus suos omnes
 iactauit in domino honorem christi saluatoris nostri defen-
 sionem fidei decus ecclesie salutem plebis toto conatu to-
 to studio tota mente perquirere nisi fuisset exacta ipsius so-
 lertia & incredibilis ad commune bonum sollicitudo. iam
 turcorum feritas non hungariam modo prostrauisset sed ip-
 sam quoque germaniam infestis armis petens christianis om-
 nibus terrorem simul ac laborem incussisset. nam si uicti as-
 pud hungariam & prostrati sunt magni turcorum exercitus

non est q̄ post' deuz alteri gratias q̄ Calixto christiani de
beant. ipse enim solus fuit qui torpentibus ac pene dormis
entibus christiani orbis principibus legatum in Hungari
am misit Hungaros cum turcis induciarum federa que
rentes prohibuit. labantes animos erexit. copias congregauit. bellumq̄ illud committere suavit. in quo primum eta
te nostra turchorum dominus turpissime fugere uisus est ⁊
salus christiano populo parua. racemus que gesta sunt in o
rienti per classem apostolicam & que in Albania & aliis
quam pluribus locis ipsius domini nostri pecuniis pro tu
tela fidei indies geruntur. Nihil aliud sua sanctitas in a
nimo gerit quam suo tempore ita inimicos salutifere crus
cis humiliare ut tandem uocatus a domino creditam sibi
ecclesiam in statu securo ac tranquillo relinquat. ob quam
rem nescimus profecto quid sibi uelint qui tam sanctuz pre
sulem & tantum de communi utilitate sollicitum calumpni
ari presumunt. Nam quod aurum a uobis extorqueat in
qua est prorsus accusatio. nihil enim preter cōsuetam iura re
cipit nisi fortasse sponte sua nonnulli in classem contra tur
chos pecunias offerant. quos paucissimos esse constar. uti
nam tot essent qui tante rei ac tam necessarie opportune sub
uenirent. Electiones ecclesiarū canonicas qui dicunt a sua
sanctitate cōtemni aut ecclesias metropolitanicas seu cathe
drales in Almania reseruari longe a ueritate recedunt. nul
la electio reiecta est quam constitit fuisse canonicā. Pon
tificialis ecclesia in Almania nulla reseruata est spetialit
ter a domino nostro. contra concordata uestra non est eius
propositum neq̄ fuit hacrenus quicquam agere. Et quam
uis nemo impnare possit si sua sanctitas dignitates princi
pales in collegiatis ecclesiis siue primas post Pontificas

es reseruauerit. Neq; enim concordata in hoc aduersant
 non tamen inueniuntur facile reseruaciones beneficiorum
 nisi pro cardinalibus aut aliquibus fortasse maximis uiris
 ab eadem sanctitate emanasse. itaq; nescimus quo uultu q̄
 ore qua deniq; audacia presumunt aliqui sanctissimo presu
 li nostro detrabere tanquam nationi uestre onerosus exi
 stat qui profecto non tantum nationi hispanice unde sibi o
 rigo est quantum Germanice affectus esse uiderur. & qui
 diuinitus nobis datus est ut hoc periculoso tempore ab in
 fidelium incurfione. maximeq; turchorum impetu ortho
 doxam christi religionem non soluz tueretur sed etiam ele
 uaret & propagaret. laudamus igitur & omni honore di
 gnum reputamus archiepiscopum Maguntinum qui reie
 ctis malignantium insidiis apud ipsum dominum nostrum
 sanctamq; sedem apostolicam omnium fidelium matrem
 atq; magistram permanere decreuit. Facit quod doctum
 quod prudentem quod bonum prelatum decet qui pere gri
 nas respuens opiniones insolida sanctitate Romane eccle
 sie doctrina & in ipsi christi petra pedes figit. facit modo
 quod fecit dum alias eadem quererentur que modo tenā
 tur. nunquam enim Eugenio sancte memorie summo pon
 tifici defuit quamuis multi ex Germanis in illum deseui
 rent. nouit omnia noster pontifex eiusq; probitati miro mo
 do afficitur. nec unquam eius nominis absq; singulari lau
 de meminuit ita ut certissimi sumus nunquam ipsius peticio
 nes in conspectu huius presulis uanas fore que digne exau
 diri uideantur. Ceterum quod secundo loco secretarius an
 redictus exposuit graue nobis & alienum uisum est quod
 ex uiro docto ex iuris interprete & in magnis uersato cau

his prodire deberet. Nosti enim Romanum Presulem unicum esse principem cui omnes obedire tenentur. Petri & Pauli locum tenet qui sedet in apostolico trono. Christi vicarius est qui Romane presidet Vrbi Non est igitur cur se cuiusquam intelligentie nomine vel federis obliget. Neque subditorum est cum dominis suis federa querere. Nec tu fortasse ita loqueris ut Romanum presulem ex intelligentia queras obligare. quod nosti quantum iura permittant. Sed aduertimus que peris ipsius causa. magna profecto & que nos aliquantulum de tua compulerint admirari prudentia. Scimus tamen quia cum amico omnia confidenter agis. Idem & nos facimus. Vtimur respondendo ea fiducia qua tu interrogando es usus equidem indigna putauimus que nomine Archiepiscopi peterentur. Nec arbitramur eos bene agere qui Archiepiscopo ea petenda suadent. quibus nec sue menti que semper modestissima fuit ratio credimus esse persuasa. Sue namque dignationi id satis esse debet ut antecessoribus suis equalis existat. Neque illa querat que ante centum annos nullus obrinuit Archiepiscopus. Rectum & laudabile fuerit propositum eius. si neque Romanum Pontificem minorem nec se maiorem suis antecessoribus esse uelit. Illud quoque attente considerabit quisquis ecclesie Maguntine presuerit. ne Romana sedes conculcetur aut quouis modo deprimatur. Ceterum est enim quia languente capite nequeunt membra consistere. Neque possunt riuuli non arescere fonte ficcato. Salus ecclesiarum omnium profecto ex Romane sedis precellentia & summa auctoritate dependet. Quibus ex rebus non essemus ausi ea quoquo modo aperire domino nostro que nobis pro intelligentia contrabenda significasti. sunt enim

eneruatiua iuris apostolici & nimis profecto preiudicii p̄
 se ferentia & illa presertim que de confirmationibus pon-
 tificalium ecclesiarum attigisti non ignoras ut credimus.
 qualis sit ipse dominus noster quanta est in eo circumspec-
 tio. quanta rerum omnium noticia. quanta grauitas atq̄
 constantia. Et si enim omnes laudandi sunt quos nouimus
 Romani presules hunc tamen omnibus preferendum pu-
 ramus. qui cum uite mundissime sit & omnia gerat com-
 mendatione digna. Tum uero his conditionibus predi-
 catus est ut falli nullo modo queat. Est enim etate grande-
 nus uersatusq̄ est in arduis maximisq̄ negociis. doctrina
 ea prefulget cui similem nemo est qui audierit in eius ante-
 cessore fuisse. Itaq̄ non est facile decipiendus. qui cum mul-
 ta per etatem uiderit tum sciencie lumen cum reruz magna-
 rum experientia cōiunxerit. rideret nos sua sanctitas si qd
 ei proponeremus doctissimis eius auribus quoquomodo
 indignum. Atq̄ ob hanc causam non presumimus ea sibi
 referre que tuo nomine nobis exposita sunt. Neq̄ eniz sua
 pietas eos probare solet qui res minus iustas sibi propo-
 nunt. Verum ut ad grauamina nationis uestre redeamus
 si quid est quod emendatione egeat. laudamus id sanctissi-
 mo domino nostro significari nec dubitamus quin sua san-
 ctitas debito modo provideat. Illud autem nobis explora-
 tissimum est. Archiepiscopum scilicet prefatum in optima
 reputatione apud Sanctissimum dominum nostrum esse fa-
 uoremq̄ sibi & opportunum presidium ab eo nunquam de-
 futurum. certo scimus aduersus omnes qui sibi molesti fu-
 erint. quod si eius oratores huc uenerint recipient p̄fecto

benigne & humaniter tractabuntur. neq; duras inuenient
apostolicas aures in his que cōcessu digna petierint quod
uero dicis serenissimum Imperatorem & ipsum archiep̄m
si se cum sancta sede apostolica intellexerint facile impedi
turos aduersantium machinamenta id quidem credimus
& ita factum esse nouimus superioribus annis. ac cum Im
perator prefatus cuz sanctissimo domino nostro unanimis
sit nec unq̄ ab huius sancte sedis deuotione declinauerit
curandum est ut ipse Archiepiscopus idem agat. in qua
re cum tua multum consilia possint rogamus ut in hoc tu
os incendas neruos. uel isq; doctrine tue nomen in defens
denda Romane ecclesie auctoritate potius q̄ in oppug
nanda clarum facere. sic enim & Maguntine ecclesie rec
te consules & tibi ac tuis amicis utilitates crescent & ac
cumulabuntur honores. Datum Rome duodecima kalen
octobris. Mcccclvii.

Alixus Episcopus seruus seruatorum dei. dile
cto filio Iohāni Cardinali sancti Angeli. Sa
lutem & apostolicam benedictionem. ex litte
ris que de partibus Austrie ad curiaz nostrā
indies deferuntur intelligimus dilectionem tuam cum litte
re ille scriberentur adhuc fuisse in Hungaria de qua re
admirari plurimum sumus cum iam pridem tibi scripse
rimus & ad partes Alamanie te conferres eam discors
diam pro tua facultate sedaturum. que inter carissimos fili
os nostros Federicum Romanorum Imperatorem &
Ladislaum Hungarie ac Bohemie Regem uersatur.
que quantum periculosa sit & quantum reipublice Chris
tiane damnosa pro tua singulari prudentia non ignoras.

61
nescimus que te causa tam diu retardauerit. cum te non ta-
teat non minus utile fore dictos principes adinuicem re-
conciliare q̄ turborum perniciosis obuiare conatibus. Si
quidem noxiora multe sunt intestina bella q̄ externa ⁊ fru-
stra bis qui foris sunt resistimus si ab his qui intus sunt uul-
nerantur. itaq̄ uoluissimus te qui primum recepisti litteras
nostras ad imperatorem ⁊ regem prefatos iter arripuisse
quod quidem fuisset nostro iudicio expediensissimum. Ve-
rum cum nouissime nobis relatum sit dictum hungarie ac
Bohemie regem circa festum sancti martini proxime futu-
rum decreuisse Bohemiam petere ut sibi sponsam suam ⁊
carissimi filii nostri Caroli regis Francie natam conduci
faciat ⁊ cum ea solemnes ibidem nuptias celebret. p̄ qua
iam fertur oratores misisse. committimus tibi ⁊ harum te
nore seriose mandamus ut omnibus aliis postpositis ad-
ipsum regem q̄ celerrime te conferas eiusq̄ nuptias tam
sui q̄ dicti regis francie consideratione nostro ⁊ aposto-
lice sedis nomine ut dignum est tua presentia honores erit
enim ut fama est he nuptie plurimum excellentes ac mag-
nifice tam respectu personarū inuicem contrahentium qua-
rum sanguis clarissimus est ⁊ sublimis dignitas q̄ princi-
pum qui conuentari eo dicuntur cum non solum dilecti filii
nobiles uiri Bauarie ⁊ Saxonie duces. Marchionesq̄
Brandeburgenses cum coniugibus suis sed etiam carissi-
mus in christo fili⁹ noster Casimirus rex Polonie simulq̄
consorte eius Regina earundem nuptiarum celebrati as-
serantur inter futuri. Consideramus autem q̄ in tantorum
conuentu principum multa tractabuntur in quibus erit tua
presencia nedum utilis sed etiam necessaria. poterisq̄ in
tali conuentione de modis per quos religio nostra contra

Turchorum impetus defendatur commode tractare & cum sint ibi nonnulli male de fide catholica sentientes eorum malicie ne quid in tanta congregatione nocere possit oportune obuiabis. quibus ex rebus necesse est ut eadem congregationi prorsus interesse cures. & ita nos dilectioni tue iterum atque iterum committimus & mandamus. responsum tuum super his quae celerrimum expetentes. Datum Rome die prima octobris. Millesimo quingentesimo quinquagesimo septimo. Eneas Cardinalis Senensis dicitur.

Eneas Cardinalis Senensis Henrico Seneseleben. S. P. D. Gratissime fuerunt nobis littere tue quibus regium in Bobemiam transitum significasti & nuptias excellentes in Praga futuras. retulimus singula domino nostro sanctissimo qui mox litteras scribi iussit ad cardinalem sancti angeli legatum mandans ei ut e uestigio hungaria posthabita ad regiam maiestatem se conferat. eius nuptias honoraturus. mittimus tibi litteras ipsas siue breuia sunt rogantes ne graueris quantocius ea sibi transmittere quia pondus habent in se non modicum. De Roran nostro fecimus uerbum apostolice pietati. negat ipse dominus noster decimarum aliquas bullas illi concessas esse. Laurentio Rouarelle bene a te & consilia & auxilia prestata sunt. eius caritati magis magisque commendamus rem Vratislauen. episcopi oportune absoluius sicut ex Vincislao cognosces. Resstat Episcopum ipsum nobis in agendis nostris favorabilem fore. audierat Bartholomeo canonico nostro quid actum sit in ecclesia Vratiensi. rem totam tuis committimus. bumeris ut ab eo finis habeatur qui dedit initium. gau

262

demus te de reditu cogitare sed prius cupimus negocium
nostri Episcopatus absolui quod redeas quod facile fiet si quez
admodum fama est Rex Polonie ad Pragam se contule
rit. Cura inter cetera ut ea obligatio habeatur in qua mag
nus magister Perusie antecessori nostro in quinq; milibus
florenorum quos mutuo receperat se se obnoxium fecit. quez
admodum Barthelomeus prefatus plene instructus est. no
ha alia hic non sunt nisi quod inter & Vrsinos & Comitem
Euerlumberti treuge usque ad annum permansure indite fu
erunt. & ab utraque parte recepte. quod saluberrimum est &
rebus agendis appime conducit. inter Regem Arago
nam & Sigismundum Malacellam concordia tractatur
que si sequerur ut spes est res italicas admodum quietabit
Vale Ex Roma die prima octobris. Mille simo quatuor
gentesimo quinquagesimo septimo.

Near Cardinalis Senensis Nicolaus Liscio
S. P. D. Iocunde fuerunt nobis littere tue qu
bas regiam maiestatem in Bohemiam transi
turam esse cognouimus preclaras sibi nuptias
peracturam. Utinam omnia piissimo illi & serenissimo re
gi ex sententia cedant. credimus conueniente secum poten
tissimo rege Polonie & aduentantibus principibus ut fa
ma est compluribus in eo conuentu aliquid tractari debere
quod religioni christiane saluberrimum fiat. legatus apo
stolicus sicut sibi mandatum est ad nos si conualebit prorsus
se conferet quocumque sapienter erit de re tibi nota tractandum. nam
ei non omnia que aliis placent. rogamus rem nostri episcopi
Varmiensis si rex Polonie assuerit. curandum suscipias.
Nam uerbo uno sublimitas nostri Regis eam absoluet.

Stude ut magnificus cancellarius hoc ipsum cordi habeat. nihil est enim quod dubitemus fieri posse in quo sua magnificentia nervos intenderit suos. commenda nos probitate sue eiusque bone ualitudini consule. nam eius sanitas et nostra & multorum prosperitas est. commenda etiam nos ueteribus amicis & presertim Varadiensi si affuerit Gubernatori dominis de Rosis & domino de Clena familiariterque Silenroni & aliis illius regni proceribus. quorum comodatibus semper studere prouerimus & uoluntarii. Bellum quod in foribus Urbis huius accusabas tam diu mansisse ueri per inducias annales sublatum est. Interea pax integra componetur. turbide fuerunt res nostre hactenus. nunc serenescunt. & meliuscule fiunt. iacobus piccinius in marchiam petit transire Sigismundo malateste illaturus bellum. sed hoc quoque incendium extinguere annititur pontifex maximus. quod si prospere fecerit tota ferme italia conquiescit & ad tutandam contra turcorum perfidiam ueram christi religionem liberius intendere poterit. bec pro copio & cardinali si assit communicata esse uolumus. tu uale pro tua consuetudine nostri memor. Ex roma kalen. octo. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Cardinali Sancti Angeli. Salutem. P. D. Cognosces ex litteris sanctissimi domini nostri quod necessaria sit presentia tua in nuptiis quas serenissimus rex hungarie celebraturus est in praga. ob quam rem quous non puto necessarium dignationem tuam adhortari ut quod celerrime eo se conferat quia tamen eius rei utilitatem non solum animo percipio sed manibus. quodammodo

63

ut ita loquar palpare uideor. non possum facere quin rāq̄
seruitor & filius tuus ea scribam que honorem tuam con
cernere animaduerto. sane q̄uis pieras. d. n. id iudiciuz de
tua dignatione faciet quod de uiro prudentissimo & opti
mo habendum est & q̄uis omnia que per te facta sunt mi
ro modo commendet. illud tamen plurimum admiratur q̄
dissidentibus inter se serenissimis principibus Romanorū
Imperatore & Hungarie rege non statim ad sedandas
eorum discordias sepositis aliis negociis properauisti cū
certum sit illis inter se contendentibus non solum nobilem
illam austrie prouinciam plurimum conurbari sed etiam
turcis uiam preberi qua facilius ad christianitatis inuasi
onem prorumpere possint. uidetur igitur mihi ad modū ex
pediens q̄ tua dignitas ad prefatas nuptias iter suum ac
celeret que ut existimatur mense ianuario aut tardius Fe
bruario celebrabuntur. erit conuentus ille celeberrimus in
quo duo reges & tot principes conuenient. non dubito q̄n
magna ibi tractentur. & ut arbitror quinq̄ principaliter a
gitabuntur in eo loco negocia. namq̄ cum lites imperato
ris & regis nondum compositæ sint erit cura illorum prin
cipum imprimis eas sedare. inter Polonie regem & fratres
sancte marie rheutonicorum agetur de concordia. Bohe
mi de suis articulis curiosi erunt. illi qui sunt in Rbeno &
res nouas contra sedem apostolicam moluntur non omit
tent per oratores suos in eo conuentu aliquid attemprare.
postremo etiam de defensione fidei cōtra turchos ut mea
fert opinio inter tantos proceres sermo fiet. Magna sunt
hec & profecto tuam presentia merito exigunt. itaq̄ rāq̄
seruitor tuus suadeo ne quo pacto ei congregationi absis
quod esset & inhonestum & incommodum apostolice sedi

Quod si interfueris complacebis proculdubio non solum regi hungarie sed etiam regi francie cuius filie nuptias honorabis. obuiabis malis que per nonnullos procurantur et multa bona opera procurare poteris tam pro pace christianorum quam pro defensione fidei contra inimicos crucis christi. Piumque sanctissimi. d. n. desiderium hoc potissimum modo adimplebis et re facies tua uirtute dignam. duabusque maximis nationibus Gallice & Germanice. simulque duobus maximis principibus hoc est imperatori in patruelis sui & regi francie in filie sue honoratione rem gratam faciens demulcebis capita. Datum Rome die prima octobris. Millesimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Ep̄o. Ouerensi.
S. P. D. litteris tuis quas amico tuo ad hispaniam scribis & letari & oblectari admodum sumus letari quidem quod tempora nostra claris

florere ingenitis & uim eloquentie passim crescere atque ad exteras penetrare nationes animaduertimus. oblectari autem quod in epistola tua multum leporis multumque salis inuenimus & cum omnia que scribis graua dignaque philosopho proculdubio sint tum illud nobis precipuam quandam exhibuit uoluptatem quod exemplis iero atque moyse quibus impugnabaris quasi armaturis tuis quibus & defenderis & aduersarium ferires uti nouisti. Est enim hoc simile illi quod de Virgilio legimus qui cum crimini sibi daretur quod Homeri uersus operi insereret suo. at hoc inquit quod uis ruperatis laude precipua dignum est tanquam ego clauam ex manu herculis eripuerim. hoc itidem et nos de tuo ingenio dicimus. perge igitur & florentes eloquii tui uires sepius

Laudatoria hanc
amicis quod compta
ornataque esse.

64
exerce. sic enim eris inter discretos oratores nō uulgare tu
um nomen. vale optime ex Roma. iiii. no. octo. Mcccclvii.

Quoniam Alixus ep̄s seruus seruoꝝ dei. dilecto filio Io
banni cardinali sancti angeli apostolice sedis le
gato Salutem & apostolicam benedictōem ex
litteris tuis diaci. xvi. iulii datis intelleximus te in partib⁹
istis moraturum per aliquod tempus ut quid agent turci
quid ue parent facilius intelligas ac nobis & carissimo fi
lio nostro regi hungarie q̄ celerrime significes. intellexis
mus ⁊ antea que gesseras in regno Bosne. laudamus ope
ra tua & omnia per te gesta prudenter & accurate recog
noscimus. cōmendamus quoq; circum spectōem tuā & ani
mi constanciā ac bonitatem que dum xp̄i dei nostri negoci
um agit nec labore frangit non timore deiciit. neq; pericu
lo ullo a sancto p̄posito deterret. multa tibi debet aposto
lica sedes & quidem pro singulari uirtute tua proq; graui
bus laboribus quos p̄pessus es. scimus nos tibi plurimum
obligatos. conabimurq; uita comite p̄ tuis meritis perso
nā tuā honorare. nunc tñ necesse est ut perseueres in sancto
opere personamq; tuā a labore cepto non retrahas. sed p̄
tua excellenti prudentia in his cōtinues que salus ecclesie
ex te deposcit. cumq; ad res fidei cōtra turcos p̄specte di
rigendas maxime necessariū sit ut carissimi in xp̄o filii nos
stri Federicus Romanorū Imperator & Ladislaus bun
garie atq; Bobemie rex inter se recōciliati in turcos arma
cōuertant. sitq; mō quedā dies inter eos indicta ad p̄ceꝝ
tractandā in qua dilectus filius nobilis uir ludonicus Bas
uarie dux tanq̄ mediator futurus asserit. Vtile nobis ui
detur & quodāmodo necessariū ut & tu quoq; eo te cōfe
ras in tam sancto opere nō nomine tuas p̄ces adhibitur⁹

Ea propter mandamus tibi ut nisi alia causa magis neces-
saria in Hungaria te retineat & ad imperatorem & regez
prefatos gressus tuos quanto magis dirigas eos ad pacem
inducere coneris. & omnia facias que tibi uidebuntur ad
reconciliationem ipsorum principum necessaria. videtur enim re-
bus agendis omnino conducere quod tu dictos principes ade-
as siue per ipsum ducem ante tuum aduentum pax concludatur
siue non. Namque si pacem factam inueneris quod deus pro
sua misericordia largiatur. habebis expeditam uiam qua
principes ipsos ad ducendum contra turcos exercitum effica-
citer inuitare possis. & alia multa sunt in Almania geren-
da que tuam presentiam exposcunt. si uero quod absit con-
cordiam nondum factam inueneris laborandum tibi erit totis ui-
ribus ut ea perfici possit nisi enim principes ipsi depositis
inter se discordiis ad commune bonum unanimes fiant non
uidemus quid per Hungariam contra turcos patrari pos-
sit laude dignum aut existimatione. uel quia multa sepe oc-
currunt in quibus personaliter adesse non uales & tamen tuam di-
ligentiam exposcunt. Misimus ad te dilectum filium Lau-
rentium rouarellam sacre theologie professorem & subdi-
aconum nostrum quem mittere possis ad ea loca que tu ip-
se adire non uales. Is enim sicut in mandatis a nobis habet
quicquid iusseris exequetur & a tua uoluntate nullatenus
deuiabit insuper ut intelligas que nunc in partibus Rheni
per electores imperii tractantur facimus tibi copiam littera-
rum nostrarum quas imperatori transmittimus ut secundum
scripta nostra tuamque singularem prudentiam eo te melius
gerere ualeas quo fueris de singulis occurrentibus pleni-
us informatus. Datum Rome die decima quinta octobris
Mccccvii.

64

Neas Cardinalis Senensis Iodoco electo
Vratislaviensi. S. P. D. Cōmitemus aliqua
paternitati tue referenda nostro nomine Bar
tholomeo canōnico ecclesie nostre Varmien
sis super rebus ecclesiam ipsam & antecessoris nostri bo
na cōcernentibus. rogamus igitur ut sibi in his que nostro
nomine dixerit plenam credentie fidez & in agendis oport
unum fauorem prestare uelis sicut de tua erga nos singu
lari caritate plene confidimus. nos autem ad beneplacita
tua omni tempore parati & uoluntarii sumus. Ex Roma
die decimaquinta octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. Bartholomeo eren
si artium & medicine doctori phisico archie
piscopi maguntini. S. P. D. reddidit nobis vi
gandus litteras tuas que gratissime fuerūt tu
am bonam ualitudinem indicantes. Voluissimus petitiō
ni tue moram gerere sed nos non decet contra primarias
preces imperatoris aliquid attemperare. quia illas impetra
uimus & sepe defendimus & imperatorie maiestatis ho
norem tueri debemus qui ab illa promoti & magnificati
sumus. si qua alia in re possemus tibi cōplacere esset id no
bis uoluptati. vale ex Roma die decima octaua octobris.
Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. petro Noxetano.
S. P. D. Si nō scribimus ad te sepius id facit
negociorum multitudo quibus distinemur. si
mulq; tua humanitas qua non ueremur abuti
extant apud nos scripta tua quibus satis esse dicis si qua
ter tibi scribamus in anno hoc nos pigros reddidit. dabis

mus tamen & sex & octo epistolas in annos singulos ami-
cicie tue. nunc hec prima fit anni huius qua nos bene ualeat
& animo & corpore intelligas. quibus multa indies emer-
gunt que conturbare cuiusuis hominis mentem queant. sed
nolumus affligere cor nostrum quando nihil est quod nos-
tris subest uiribus. reliquum deo relinquemus. cuius est et
nos perdere si uelit & saluare. hanc ipse mundi machinam
cum non esset in esse prodaxit. cui dubium est ei curam esse
operum que sue fecerunt manus. hec tibi pauca scripsisse uo-
lamus rogantes ut tu quoque leuato animo id uere traducas
quod superest. optamus te aliquando uisere atque amplecti
Bene Vale ex Vrbe. xx. octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. Iobani Campisio
placentino. S. P. D. si non scribimus sepe dig-
nationi tue das ueniam non ambigimus. nam
& nos Vregio poere ignoscimus. quibus nun-
quam nos adierit nec nobis quicquam scripserit postquam car-
dinalatum accepimus. sumusque memores legis nostre. quam
commendas nobis aliquos huc uenientes. & si non respon-
demus operas tamen nostras illis offeremus. est quod nobis
iocundissimum litteras tuas legere & illos audire qui a te ue-
nientes bonam ualitudinem tuam nobis enunciant. cupimus
te hic aliquando uidere & si parum spei super aduentu tuo habe-
mus quam iam sedem elegisti & uite simul & morti. nos modo
quod scribamus aliud non habemus nisi obiisse apud nos
Stephanam caciarn nouariensem. communem amicum quocumque magna
pars anime nostre a nobis abiit. Affecit nos incredibili me-
rore suus obitus. illud tamen consolationi nobis fuit quod fortem
eum in transitu cognouimus. nunquam enim ei in lauit nunquam

uerbum emisit non cbristiano non sapienti uiro dignuz. ec
 clefiasticis sacramentis deuotissima mente susceptis ad ex
 tremum usqz anbelicum intellectum & uerba prudentis ho
 minis retinuit. sepultus est apd hospitale sancte marie theu
 tonicorum die. xi. huius mensis. Vale optime. & amici a
 nimam in orationibus tuis commendatā babe. Datā Ro
 me die. xx. octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis. scene. S. P. D.
 Stephanus noster cacia nouariensis commu
 nis amicus ad. v. idus huius mensis animam
 creatori reddidit. bec scribimus non ut doleat
 amici obitum qui more cbristiano & ut sapientem decuis
 ordinatis rebus suis ex hac luce migravit sed ut congaus
 deas illi ad meliorem uita profecto nobisqz compariaris
 tali orbaris societate. cogitesqz aliquādo de nobis qui hoc
 in pelago sine uelis remisqz nanigamus. & fluctuante nau
 nicula procellarum turbine parum absqz naufragio absum
 mus. Vellemus hic esses & rerum nostrarum cursum incu
 ereris. sed quid querimus ferenda est fortuna quam deus
 immittit. Neqz enim dubitandum est quin deo cura sit hu
 ius mundi quem sue condidere manus. si curat igitur que
 cunqz accidunt aut uolente illo aut permittente sunt hoc
 nos solatur & equo iuber animo expectare tempus in quo
 & ad stephanū & ad reliquos qui nos precesserūt amicos
 euocemur. de re tua audiuiti que sit pōtificis sententia. nō
 est cur mō alia queras. deus ipse opē ferat. iobāni Caimo
 oprimo uiro & amico tuo nō oqz dixim⁹. de scutifero nō esse
 facturos qd tua iuberet amicitia nec mutamus opinionem

Rogamus te illustri principi simulq; Nicolao Arzimbol
do nos commendes cuius benignas litteras bis diebus ac
cepimus nec dubitamus eum pro ueteri consuetudine nos
amare. Vale optime. Ex Roma die uicesima Octobris.
Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. Martino Mayr.
S. P. D. scripsimus tibi nō sine fiducia singu
lari litteras longiores nō scimus dare inania
uerba. amamus ex corde amicos & bis adu
lari nescimus. crede optime corde loquimur. si facultas ad
sit nunq̄ deerimus uoris tuis. & id certo certius habe ga
uerus amicitia nostra solida est. In facto ecclesie Roma
ne illud tantum dicimus quia non le ditur caput sine mem
bris. nos hic curabimus ne concordatis derogetur. deins
ceps non credimus nationem habere causam querele si pa
cta seruentur. De gratia nostra siue reseruatōe scripsimus
pridem & nunc repetimus non est animus noster uexare
quempiam occasione illa nec intendimus concordatis per
gratias nostras in aliquo derogare. Vale & nos ut soles
ama. ex Vrbe. die. xx. octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. Theodorico Ar
chiep̄o Maguntino. S. P. D. Ex Vigando
secretario tuo accepimus litteras dignatōnis
tue cognitās bis que cupiebas mox audiui
sanctissimam. D. N. lero animo uoris tuis annuit. Nonis
sua pietas quo animo quoue opere tua dignitas superiori
bus annis romanam adiuuerit ecclesiam. & ubi occasio de
tur monstrabit se diligere tuam uirtutem. nos autez in qua

cunq; re poterimus erimus semper & voluntarii & proni
dehideriis tuis morem gerere. Datum rome die. vicefima
octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis senen. Iacobo ptolemeo.
Sa P.D. litteris tuis quas de Montanina &
Andrea filiis tuis & nepotibus nostris ad nos
scripsisti respondimus semel & iteruz nescim⁹

an scripta nostra in manus pervenerint tuas. ideo hec pauca
reperimus ne putes mente nostra excidisse quod illic inui
olabiliter sedet. de montanina ob res que geste sunt diffici
le est rectum ferre consilium. intelligimus enim eam mona
sterium abhorrere. matrimonium autem reperire sua con
ditione dignum difficile est. nos igitur relinquimus tibi hac
provinciam ut sibi persuadeas quid in rem suam sit. si esse
mus pecuniosi & more quorundam cardinalium abunda
remus daremus illi & virum & dotem. At cuz tenuis sit co
ditio nostra voluntatez potestas impedit ut cunq; sit ex pau
perate nostra centum illi aureos spondemus quamcunq; vi
am ingrediatur. scriptoriam apostolicam Andree tuo &
si optamus acquirere tamen no ualemus. nemo enim est qui
absq; mille aureis eam consequi possit. oportet igitur alias
ingredi vias. nos ubi poterimus no deerimus necessitati tue
& si deus dabit ut possessionem Varmiensis ecclesie conse
qui possimus ita nos geremus ut intelligas nos amantissimi
fratris locum tenere. Datum Rome die vicefima octobris
Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. Iutino equiti Cys
prio. S.P.D. Duabus epistolis tuis gratias

nobis egisti super his que tui causa fecimus. cognoscimus nos nec pro debito nec pro uoluntate satisfecisse. sed tua benignitas parua pro magnis accipit. Gaudemus obrigisse tibi desiderium tuum. nam & tua uirtus maiora mereretur. officitur tibi summus pontifex & desiderius tuis ubicumq; potuerit fauebit satis amicus tuus & noster stephanus cacia cuius sine lachrymis non possumus meminisse creatori deo animam reddidit. rogamus te ut eius nepotes apud illusterrimum ducem commendatos habeas quibus beneficia sua collata sunt & nos etiam preposituram unam teneam obtinuimus. uelis nos principi & consorri eius commendare qui ad eorum beneplacita semper inueniemur attentissimi. Datum Rome die. xx. octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. Io. Lisure. Sa P. D. Amauimus probitatem tuam ante promotionem nram & nunc potissime colimus obseruamusq;. Inueniemus enim in te & ueritatem & prudentiam. credimus plane illud esse. s. aliquos qui uulnerent ut medendo lucrentur. sed non patiet caput sine dolore damnoq; membrorum. mittimus cum presentibus Alphabetum quod optasti. si signatum recipies poteris illo uti & nobis que grauiora erunt significare. bebisq; responsa ex nobis que res ipse exiget. decet uiros bonos curare ne unitas ecclesie magno parua labore irez scindat. de concordatoz obseruatoe solliciti sumus. damusq; opera ne uiolentur. amideus p q scribis si inueniet fuisse in possessione rpe concordatoz habebit pacem. idq; d. n. nobis omisit inquirere vale optime & scribe nobis frequenter naz lras tuas quasi p sona tua inueniamur. datu Rome. xx. octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Leodrisio Cris-
 bello. Salurem plurimā dicit. Affecerunt nos
 baud modica uoluptate uir prestans & ami-
 ce singularis littere tue quas ex Mediolano
 decimasexta kalendas septembris ad nos scripsisti legi-
 mus Iobannis crisostomi epistolam quam ex arabica Ro-
 manam fecisti. nesciebamus te antea greci sermonis gna-
 rum esse. prius translationem hanc uidimus q̄ te grece do-
 cum audiremus. tanto te magis existimamus quanto ma-
 ius est duas linguas q̄ unam nosse. non est nobis iudiciuz
 de grecis. ad quod latine scriptum est e greco uersum si qd
 est quod sentimus admodum laudabile est tersum suave ni-
 tidum. Gaudemus te hac doctrine profectuz ut laudari ab
 omnibus tua scripta debeant. At quod de nobis iudicium
 facis longe maius est q̄ nostra exigant merita. noscimus
 nos ipsos nec fallimur cum laudamur. q̄ ad cardinalatum
 euecti sumus diuine miserationis est non nostre uirtutis nō
 omnia dei consilia humana potest inuestigare cogitatio.
 sepeq̄ ad nostram ruinam tendunt que nos qua felicia uel
 cupimus uel admiramur neq̄ dignitas cardinalium tantū
 in se bonum habet quantum pre se ferre uiderur. & quidez
 nobis qui tante glorie impares sumus instar est porius mi-
 serie q̄ felicitatis. Itaq̄ probe ad nos epistolam de exilio
 misisti ut solamen nostre calamitati afferres aliquod. ege-
 mus enim consolatione non parua. Nam sicut prestantissi-
 mi patres inter uiles ululant homines ita & ignari nostri
 q̄ similes quasi e patria fugati sunt cum cetui admiscen-
 tur probatissimorum. Idque nobis accidit in sacrum colle-
 gium accersitis in quo trementes uiuimus. Faxit deus ut
 si nō implemus hominum opiniones omnium at salte3 nos

confundamus eos qui de nobis bona predicant. uiri presta-
tes & euo nostro singulares Nicolaus Arzemboldus et
seua currensis dum nos commendant faciunt magis quod
se decet q̄ quod nos meremur stephanus cacia nouariens-
sis ad quem scribebas diem obiit nos loco suo tuas legi-
mus litteras. amauit te ille & amat proculdubio in para-
diso uiuens. non enim perit anima cum a corpore abit neq̄
uiri boni & stephano pares ad inferos migrant dum satis
funguntur. sed recta uia celum perunt ei seruituri eoq̄ trui-
turi a quo receperunt esse. Ex vrbe Roma die uicesimali
cunda octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senen. nicolao Arzimbol-
do. S. P. D. Mille ānis tacuisses nihil ad me
aut de me scribens nihil tamen de nostro erga
te amore diminuissemus. neq̄ enim nos latec
quocunq̄ in statu sumus nos caros esse & amatos in men-
te tua. accepimus modo litteras tuas quibus amicum Co-
manum nobis cōmendas erit nobis cure cā sua ⁊ intelliget
si opus fuerit tuas cōmendationes sibi fuisse utiles. hic car-
dinalatus quem sine ullis meritis consecuti sumus nulla in
re nobis uoluptati est nisi ut aliq̄n prodesse possimus ami-
cis nostris inter quos tua probitas precipuū habet locum
tuū est igit̄ ut opera nostra confidenter utaris. cupimus ti-
bi consortiq̄ & liberis bene esse Vale oprime & nos quā-
do facultas sese exhibet dño duci commendatos effice. ex
Roma. xxij. octobris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Francisco pbilel-
pho milici & poete. Sa. P. D. Carmen tuum
in signis eques & oprime poetarum accepis-
m? simulq̄ litteras materno scriptas eloquio

59
fuerunt itaq; iocunda ab amico missa & condita salibus in
carmine plus aliquid est q̄ nobis conueniat nunquam nos
id somniauimus quod tibi de nobis polliceris. neq; gran-
dia hec sine presagio uel uatum uel somnioꝝ eueniunt. no-
stra fors maior est uirtute nostra. stulti sumus si uolare alti-
us ambiamus. sed inest tuis uersibus incredibilis suauitas
que nos etiam adulando delectauit. quod queris de para-
tellis plutarchi uanuz est. petierunt omnia nemo est qui de
his loqui norit. naufragioꝝ passe sunt littere & quidē apud
rhodū ubi neq; reliquias relegere nautas licet. tu si more
tuo sapias amisso libro non adicies ut animum crucies. a-
pud reuerendissimum Cardinalem de Columna uidimus
& legimus Sforziada tuum opus tersum & dignum quod
priscis poematibus annuerentur. & tu francisci ducis qui
gestas res decantares dignus eras ⁊ illius uirtuti tua mu-
sa debebatur. si tamen dignis ille te premiis prosequitur et
egere uetat si secus agit horramur fistule ut ceram admo-
ueas nam maius illi tua taciturnitas q̄ sua tibi tenacitas
detrimentum prestabit. Vale & nos ama ut soles. ex Vr-
be uicesima quinta octobris. Millefimoquadringentesi-
moquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Cardi-
nali sancti angeli. S. P. D. Accepi ex iaurino
litteras tuas. scripsisti nos hic omnia bene age-
re. putauit id ironice dictum esse. nunc ironiam
omnem abfuisse contendis. cedo uincentiq; do manum. de
re altera Bobemica non est opus q̄ modo disputemus. lis-
beris non litteris esset agenda & tandem sua cuiq; senten-
tia remaneret uellem dignatio tua in Germania potius q̄

in hungaria degeret. idq; putarem utilius. res perniciose a
gitantur. qui contra nos sunt Gallicanam apperunt sanctio
nem. qui nobiscum sentiunt papatum ex apostolica sede re
quirunt. tua prudentia multum utilis est ad obuianduz pri
us q̄ uulnus infligatur. sunt quidam de hic st̄aribus qui se
omnia uno uerbo modificaturos aiunt si cum imperio ad
partes illas emitterentur. sed ita est humana conditio. om
nes plaris apud nos ipsos q̄ apud alios sumus. cuz uerba
fiunt de tua prouisione apud pontificem maximum abunde
de se sua sanctitas tue dignationi necessaria ministrare af
firmat. de beneficiis hispanicis scis non dubito meam uos
cem esse tenuissimam qui nec senensia impetrare ualeo. nos
ua sunt apud nos sicut heri & nudiustertius. Rex Aras
gonum classe ingenti dum liguribus minatur Etruscos ter
rirat. iacobus piccininus obsidionem tenere fertur contra
pergulam sigismundi oppiduz. sed metus est maximus ne
sigismundus & ipse simul conuenientes iussu regis contra
Senam proficiscantur diuisionibus laborantem. nam fini
to octobri non est iacobus amplius Senensibus obligatus
Nec alia modo. commendo me reuerendissime paternita
ti tue ad eius mandata paratum. Ex Roma die secunda
Nouembris. Millesimoquadringentesimoquinquagesi
moseptimo.

Neas Cardinalis Senensis Procopio Ra
bensteyno. Salutem plurimam dicit. Presump
tio forrasse nostra est q̄ tibi in patria inter ne
cessarios inter dulces amicos constituto litte
ras dantes ab illis te auertere ad scripta nostra confidim?
sed sumus etia; nos amici & timemus ne inter delicias tu

70

as obliuioni demur. quod si presumimus nimis presumpti
onem caritas peperit. tibi certe non erit facultas quin uiso
Epygrammate nostro ad interiora transeas inquirenda.
scis enim qui non frustra solemus scribere. sed quid est dis
cis magnum est. scis quanto labore conclusionem ex apos
tolica sede in re Bohemica deduximus. scis quot sint ad
ueritates & magni & rubri capitis. nunc tempus est ner
uos intendas tuos & operam naues dum rex apud te est.
cudiro ferrum duz calet & nobis q̄ celerrime scribito. qui
nunquam in sancto illo opere deerimus. nescimus an Car
dinalis sancti angeli pater optimus ad te uenturus sit. quē
admodum papa sibi mandauit. crederemus dignationem
suam utilem esse in tanto cōuentu quod deus concedat. ro
gamus re ut in causa Varmien. eos fauores nobis prebe
as quos speram⁹. nam Iuriko tibi notus nobis aduersatur
& habet fauorem regis Polonie. Italia satis quiescit sed
metus maximus est ne finito mense octobri rex Aragonū
Etruriam infestis signis terra mariq; perat. nam & clas
sem habet ingentem. & iacotum piccinnum cum exercitu
misit in marchiam. deus meliora promittat. in causa Olos
munczeni faciemus contemplationi tue quecunq; poteris
mus. tu autem deinceps curato ut littere regie ad papaz di
rigende in causis episcopalibus ad nos transmittantur &
sic poterimus magis prodesse. nam cause illis committi so
lent qui litteras regias presentant & ita nunc factum est cuz
domin⁹ papiensis illas habuisset. & xpedi igitur post hac cō
fiderare qui sunt illi quibus littere committuntur afferende
Cupimus ut nos maiestati regie ⁊ magnifico Gubernato
ri sepius commendes. Vale optime Ex Roma die secūda
Nouembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Henrico Senfe
leben. Sa. P. D. Littere tue vicesima septima
septembris scripte hodie nobis reddeite sunt.
cognouimus apud vos rerum gestarum ordi
nem sed post bellum erit aliquando paci locus. Rouarella
si commendauit amicuz non miramur. ambo gallizant. ar
det homo incredibili desiderio ut theutonicus uideatur &
theutonie rector rex si sapiat iis utetur cum quibus salis cō
medit modium. Cardinalem sancti Ageli probatissimum
patrem cupimus Albaniam reuisere & consulere rebus a
gendis. mittito sibi litteras apostolicas super facto Var
miensis ecclesie in fauorem nostrum & contra Iohannem
lutikonem curato ut sibi q̄ celerrime tradantur ne nostri
procuratores impediuntur circa possessionem si quis p̄ mē
dacia regem detineret scribendo q̄ papa spem daret p̄ lu
tikone. Commendamus tibi Paulum legendorff ut iuues
eum in adipiscenda possessione decanatus glogouie maio
ris quem sibi conferri fecimus. bonus uir est & omni fauo
re dignus. si placuisset tibi olomunceñ. ecclesia idq̄ tuis lit
teris intelleximus nihil omissemus ad honorem tuum p̄
curandum. sed uisum est reuerentiam tuam nō habere in ea
re animum ideo supersedimus ne credentes placere displi
ceremus. hic non sunt noua memoratu digna nisi q̄ piccis
ninus iam est in marchia & obsidet locū cui nomen est per
gula sigismundi malateste. prefecrus Urbis egroratur sed
conualiturus creditur. Vale optime Ex Roma die secun
da. Nouembris. Millesimoquadringentesimoquinqua
gesimo septimo.

71
Neas Cardinalis Senensis Iohanni Rode
secretario regio. Sa. P. D. Facis probe q̄ ad
nos sepe scribis. ostendis enim te nostri amicū
& uoluptate nos afficis ornatissimo dicendi
genere. regiam maiestatem nihil credimus non iuste non
prudenter agere. cum quia suapte natura in bonum fertur.
tū quia stipatus est consiliariis optimis cupimus eius nup
tias faustas esse & orbi futuras quales sperantur. cōmen
dasse rougellam in suo recessu hominem de quo scribis. ni
hil miramur. ambo parisiis studuere. ambo gallizant. sed
maior ille rectorem se Germanie & patrem regis uideri
uult. regīa uero maiestas si more patrio utetur illis se cres
det quibus cum salis modium edidit & amicitias ueteres
preponet nouis Gaudemus te consecutum esse beneficiū
& iam deniq; alligatum ecclesie. uidebimus procul te ma
gnum si uixerimus. es enim apud eum regem qui tue uirtu
ti debita non denegabit premia. tantum perge ut cepi
sti. & ab optimo regis latere nunquam discedito cui si nos
aliquando commendaueris dederisq; facies quod de tua
erga nos caritate non dubitamus. Datum Rome die secū
da nouembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis senensis Nicolao Liscio
S. P. D. Credimus te miro perfrui gaudio in
Bobemiam reuersum. Rogamus ne delicie
pragenses memoriam tibi nostri auferant. sed
cures potius quomō res inchoata concordie suam teneat
cursum & nobis rescribas per sepe. causam quoq; Varmi
eñ. ecclesie tanquam tuam tibi commendamus neq; enim
nobis sine te frugifera erit. stude ut frequensibus litteris

ex curia regis procuratores nostri ad possessionem capiendam missem iuuamen habeant. & confundantur tuo patrocinio qui nobis aduersi sunt. videbis que scribimus magnifico cancellario cura ita fieri ut cupimus. ne plus apud regem ualere uideantur qui iuniores sunt in eius gratia. credimus te plane intelligere que dicimus. nostra italia nunc quiescit. solum Genuenses cum rege Aragonum lites habent. & sigismundus malatesta contra quem missus est Iacobus piccininus. sed magnus timor est ne sigismundus ipse cum comite iacobo conueniens aduersus etruscos nros incendium uertat. & regia classis thelamonem aggrediat nam id iam homines auguriari uidentur cetera apud nos quiescunt. Vale optime & serenitati regie simulq; gubernatori nos aliquando commenda. Ex Roma die secunda nouembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Ulrico Riederer
S. P. D. Miramur non esse reuersum ad te eam
cui mutuas dedimus pecunias. cum in causa
Laurinensium ab impatoria maiestate fuisset missus. si quid de eo audiueris uelis procurat ut nobis fiat satisfactio. de tua dispensatione faciemus cum domino correctore quantum erit nobis possibile quia cognoscimus nos obligatos in omnibus morem gerere uoluntati tue. quantum facultas adest. fuisset tamen necesse ut alias tibi scripsimus intelligere quid sit tibi opus cum de prioribus dispensationibus noticiam non habeamus. in causa Varmiensium. credimus iam te expediuisse nuntium nostrum. si quid fiendum deinceps causam illam amicitie tue commendamus. gaudemus reuerendum patrem dominum Gurcensem libertati restitu

rum esse. sed dolemus graui eam pecunia mulctatum. Sive
 sapientie fuit equo animo tollerare huius mundi consuetu-
 dinem in quo nihil est certi. cupimus tandem pacem esse in-
 ter cesarem & regem quam deus ipse largiatur. nos hic a-
 lia non habemus noua nisi q̄ rex Aragonum comitem ia-
 cobum piccininum contra sigismundum malatestam misit
 sed multorum opinio est illos duos duces concordiam in-
 ter se habituros iunctis uiribus contra Senam ituros. nes-
 cimus de futuris iudicare. classis magna regis Tyrrenā
 navigat equor & dum Genuensibus minatur senenses si-
 mul & Florentinos territat. reliqua omnia conquiescunt.
 hec imperatorie maiestati significare poteris. nosq; sibi cō-
 mendare ad eius semper mandata paratos. Datum Ro-
 me die secunda nouembris. Millefimoquadringentesimo
 quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Hirs-
 derbachio. S. P. D. Accepimus litteras tu-
 as que nobis gratissime fuerunt. gaudemus ti-
 bi bene succedere utinam & pacem in commu-
 ni haberes. expectamus fratrem tuum ut q̄ cito redeat &
 Ambrosio satisfaciatur qui nos sepius in causa pecuniaria
 molestat. de perchtescaden expectamus tandē aliquid gra-
 ti audire. commendamus tibi ecclesias nostras in Grecze
 & in Hyrning. ut tuo fauor̄ iuuent & nobis deniq; utiles eē
 possint. similiter & iacobum nostrum suchrer tibi commen-
 damus in agendis suis. Cupimus ut nobis sepe scribas &
 nos imperatorie Maiestati commendes. in Prepositura
 tua usq; modo nihil sentimus aduersē. Si quid senserimus
 erit nobis amici cura ut debet. Alia non occurrunt.

Vale optime Ex Roma die. ij. nouembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Ulrico episcopo Gurcēsi. S. P. D. Quamuis permolestū nobis est quod audiuius de magna pecunia tibi imposta gaudemus tamen q̄ carcerem euasisti & libertas tibi tandem parata est. si qua sunt que tui causa facere possumus babes nos in omne desideriuꝝ tuū & pronos & uoluntarios ꝛ illi sumus in amicitia qui semper fuimus. rogamus ut equo animo feras fortune nouerantis imperum quia hic est mundi cursus. & is recte utit eo qui minus mouetur aduersis. Vale optime Ex Roma die. ii. nouembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis iobanni Nibili. Sal. P. D. iocunda sunt nobis omni tempore scripta tua quibus Germanica negocia patefacis q̄uis non ea sunt que uellemus. deus aliquando finem imponit diutine calamitati & consanguineos reges non finet inter se odiis amplioribus deflagrare. italia nostra non minus q̄ Germania discors est ubi semper aut figet bellum aut belli metus instat. de beneficiis postulati Olomuncē. non uidemus quid fieri pro te possit cū postulato reseruari petantur ob ecclesie tenuitatem. procurauimus conferri tibi iam dudum canonicatum Vratistauē. quod tibi Venceslaus exposuisse debuit. si Warmiensem consequemur ecclesiam erimus tui imprimis memores. & dices nos te proculdubio amauisse. Vale & serenissime imperatrici commendatos nos facito. Datum Rome die secunda nouembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Tro-
ster. S. P. D. Scripsimus tibi per Nicolaum
 Creuil quid fecerimus in re Varadien. pa-
 tris optime respondisti nobis omnia bene se ha-
 buisse. fuit id nobis gratum. sed accepimus postea rouarel-
 lam uerbis suis omnia in honorez alterius transtulisse que
 nos ipsi feceramus & pomposum illum uentoluz ac fumo
 plenum quem optime nosti omnium rerum auctorem dixis-
 se. credimus patrem illum sapientem non plus credere uer-
 bis quam necesse sit & optime nosse que sit natura Gallo-
 lorum quos necesse est cacumina perere ut inde clamantes
 melius audiantur. sed ista quorsum uelint prorumpant des-
 labanturq;. Nos quod fuimus id erimus erga Varadien-
 sem episcopuz. tu cura ut ualeas & uobis q; sepissime scri-
 bas cuius litteras scimus ueraces esse. Datum Rome die
 secunda nouembris. Millefimoquadringentesimoquin-
 quagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Andree Vico-
mici. S. P. D. Accepimus hodie litteras tuas
 antea uero nullas. obitum Reuerendi patris
 Episcopi Nouariensis una tecu deploramus
 deus illi miserrus sit & locum pacis dederit. uellemus au-
 dire de te meliora & omnia tibi ad uorum succedere. nam
 te loco fratris amamus cuius amicitia quondam dulcissis-
 ma fuit & nunc gratissima recordatio. miramur magnifi-
 cum scaramuriam non te fraternis oculis intueri. scribem⁹
 tibi & pro uirili nostra hortabimur ne carmen suum dese-
 rat. Laudamus magnificum Alexandrum qui tibi no de-
 est & nomini tuo satisfacic cuius est esse liberalez. nos si qn

pinguior fortuna respexerit non dabimus obliuioni An-
dram nostrum cui & pro sua uirtute tenemur & quia ex
illa domo natus est cui debemus omnia pro beneficiis que
inde accepimus. Vale Ex Roma die tertia Nouembris
Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis. Iohanni de l'isura
S. P. D. Non potuimus dispensationem pro
amico tuo obtinere super bigamia. difficilem
eam rem summus pontifex arbitratus est pro
eo qui contra concordata uexari dicebatur. fecimus uerbū
domino nostro mādanit sua sanctitas ut uocato iudice cāe
preciperemus ne ulterius procederet. iudex erat Bernar-
dus de Busco quē nosti. uocauimus eū & uoluntate sum-
mi pontificis sibi notam fecimus is pariturū se ait ubi con-
stituerit illū contra concordata uexari. & nunc id discutitur
quantum nostre facultatis erit non uiolabit concordia na-
tionis pro cuius honore semper pugnabimus. per Vigan-
dum secretarium maguntini misimus tibi alphabetum &
nunc duplicamus si forsitan illud non recepisti. poteris scri-
bere mentis tue conceptum & consulere ecclesie necessitati
notum nobis est acumen ingenii tui. multumq; tuo iudicio
deferimus. labore tuo nostroq; si licet dicere quietem con-
secuta est ecclesia nostris diebus apud Germanos. Faxit
deus ne lacerari uideamus quod aliquando resarciuimus
multa rumor affere & Germanos fieri Gallos mutatione
cōrendit nobis uia salubrior esse uiderur qua patres nostri
ambulauere. sed noua temprabūtur itinera. noua quoq; pe-
ricula inueniuntur. nec facile sua in diocefi quisq; pontifex
Papatum habebit & sunt qui querunt & eius rei causa ni

grum in candida uertūt. sed tu bene Vale audies uocatio
nem oratorum pricipum que hic facta est. utinam ea aliqd
boni pariat. Datum Rome die quarta nouembris. Mille
fimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iobanni Tol
ner. S. P. D. Accepimus litteras tuas p qui
bus tibi gratias agimus qui nostris in rebus
fidei sollicitudine uteris. grauamus te sed nō
poreft fieri quin amicorum utamur opera & nos aliquan
do si deus dabit aliquid pro te faciemus. expectamus Cy
riacum qui ueniat in facto prepositure & quantum in nos
bis erit concordabimus cū Decano. quia postq̄ promissuz
est nolumus retrocedere. de prebenda Vormacien. scrips
imus ut petro morem gereres. habita aliqua recompensa
nescimus quid ille fecerit tecum. idem quoq; de prebenda
collegiate ecclesie sentire cupimus quomodo se habuerit
ille cui promissimus cedere. quod nouissime acceptata sit a
lia prebenda nomine nostro nō placet. uolumus esse in pace
cum istis paruis beneficiis. nec intendimus si possumus cu
iquam esse molesti. beneficia quoq; contra concordata no
lumus acceptari idest monasteria & utinam possemus fa
cere etiam sine prepositura. quia nollemus illi nationi quo
uis pacto displicere sed necessitas urget si statum tenere de
bemus conuenientem & reputamus nos esse Germanos
tanto tempore illi nationi seruiuimus q̄ si natio illa prors
sus nos excludere uult feremus equo animo nec minimum
beneficium amplius in illa queremus quod de benignitate
illorum prelatorum non arbitramur esse. Vale ex Roma
quarta die. nouembris. Mcccclvii.

B. D. L. O. L. D. Z.

Neas Cardinalis Senensis Petro Cnor. S.
P. D. Grate fuerunt nobis littere tue quibus
nouitates Germanicas significasti & dietarum
institutiones. scimus nos esse tibi caros q
omnia ut amico communicas. Estq; nobis non parua uo
luptas te tenere memoriam ueteris amicitie. Vallemus na
tionem tuam uti sano consilio & non repente ad nouitates
prorumpere. multo labore parata est pax ecclesiastica. faci
le rumpetur si uolueritis. At erit non nobis solum damno
sa sed etiam uobis & cum uoletis resarcire non poteritis
leuiter quod nobis dicitur imputari de reseruatiõibus ac pẽ
sionibus. nescim⁹ id sibi uelit nisi fortasse de uno monaste
rio prope Constantiam quod imperrauit protbonotarius
de lapide in quo pensio nobis centum florenorum assignas
ta extitit. id ille aiebat placere principi patrie nec erat con
tra concordata cum electio ibi canonica non fuisset. De as
lia pensione nunquam nos intromisimus. de reseruatiõibus
est uerum q̄ habemus bullam pro duobus milibus flo
renorum. credebamus nationem illam non egre ferre si nos
qui in ea nutriti sumus tantum illic in beneficiis haberem⁹
& nihilominus diximus. pape & scripsimus Archiepisco
pis Maguntino Treueren. & Colonien. nos illa bulla nul
latenus uti uelle ubi concordatis cum natione aduersaret.
Itaq; nescimus cur nobis aliquid imputari possit. Commẽ
damus tibi unionem ecclesie ut facias quemadmodum cõ
sueuisti quia nihil pace melius contra prutenos sedes apo
stolica usa est suis armis. restat in uos uestris utamini. Si
qua in re natio ipsa grauatur potest recurrere ad sedem a
postolicam. crede non spernentur preces sue. Fuimus locu
ti Sanctissimo domino nostro de iuramento tuo. sanctitas

75
sua uiue uocis oraculo nobis dixit q̄ iuramentum illud sus-
pendebat ad effectum ut possis Romane ecclesie utilius
seruire. & ita poteris affirmare te non esse obnoxium iura-
mento. Age igitur ut consueuisti nos semper inuenies pa-
rarissimos ad ea que tibi grata sint & inclyte nationi utilia
cupimus ut nos commissos facias principi Marchioni al-
berto cuius eximie uirtuti animam debemus. Vale ex ro-
ma. die septima nouembris. Millefimoquadringentesimo
quingagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Cardis-
nali sancti angeli. S. P. D. Ex Buda iterum
litteras tuas accepi colendissime atq̄ optime
pater ex quibus didici non comperto apud au-
striales rege dignationem tuam cum in iaurium uenisset
retrocessisse. non est mihi dubium quecumq̄ agis optimo cō-
silio fieri. Turbines illarum partium nondum esse sedatos
& publica & priuata causa moleste fero. sed nouit deus fi-
ne cuius nutu nihil agitur quid rei christiane expediat. q̄
redeas in Germaniam pragamq̄ petas & probo & lau-
do quod times in re bohémica credito nihil ego temptabo
fleo & filebo quā diu uolueris. non tamen adulabor. non
saz in opinione tua ut scandalizari Teutones in illa re pu-
tem. sed quamuis mihi non persuades non tamen plus mi-
hi quam tibi credo. cedo & capiuo ingenium meum & ubi
non est ratio auctri consensio. illud tamen uaricior nunq̄
tua dignatio uel mea prauitas Bohemiam ex integro apo-
stolice sedi unitā uidebit. atq̄ ego utinam fallax sim uates
& inueniar in hac propheta uanus. de rebus nr̄is nihil est
quod scribam memoratu dignū Vr̄ini cū Comite euerso

sicut heri & nudiustertius bello sese agitant concordia sepe
quefira nondum inuenta est. cardinalis eius familie ab
est neq; se tutuz Rome arbitratur apostolica pietas eo est
uultu quo fuit dum abiisti. prefectus Urbis e grauissima
febre conualuit. piccininus e regno Neapolitano cum co
piis suis in agrum picenum profectus si gismundo malare
ste bellum intulit. castellaq; nonnulla ibi ademit. Genuens
ses a regia classe admoduz opprimuntur. legarus marchie
indies expectatur cancellaria initurus que scribam non ha
beo plura. commendo me reuerendissime dominationi tue
rogans ut si regem Hungarie adeas apud eum causas ec
clesie mee Varmien. adiuues. nam is cum rege Polonie
plurimu potest. Ex Roma die decima septima nouembris
Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Poggio Floren
tino S. P. D. Rure datas poggi amantissime
tuas litteras accepimus que nobis & iocundi
tari & uoluptati fuerunt. neq; enim alius est
usquam hominum cuius scripta libentius q; tua legamus.
est enim in eis & dicendi ornatus & sine quo sacrificiu ue
teres noluerunt debiti salis condimentuz. gaudemus te be
ne ualere & inter rusticandum pbilosophari. utinam t nos
par uita teneret. sunt qui egre ferunt inter rusticos uiram a
gere ex quibus nihil queant discere. nobis autem molestuz
est inter eos uersari quos nihil docere possumus. redet sem
per discere t magistri uoces omnibus horis auribus incul
cari nostris. quod si alterum eligendum sit auditores liben
tius q; doctores feremus. nam si pueris molestum est sem
per audire quid senes agant poeta insignis in opere initio

76

Semper ego inquit auditor tantum nunquam ne reponam
nexas toriens rauci theseide codri. multi sunt bodie ⁊ co
dri ⁊ trasones quos audire inuiti cogimur ⁊ nihil discen
tes discere. nos igitur te felicez dicimus qui apud eos enū
traducis qui te plane sapientem fatentur ⁊ audiunt percu
pide quous quocunq; in loco fueris. idem tibi accidat neces
se esse. cuius etiam apud patres nostro nomen laudatissimū
fuit. ad oblationes tuas nihil modo respondemus cum pri
oribus litteris ⁊ qup loco te habeamus ⁊ quales erga te
simus abunde a nobis scriptum fuerit. credimus te arbitra
ri nos ⁊ tibi ⁊ tuis esse deditissimos. q̄ si eo es animo ni
hil falleris. nos de re nobis omnia persuademus. Vale ex
Urbe kalen. decembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senēsis Federico impera
tori. Salutem plurimam dicit. Accepi litteras
tuas ex Bartholomeo canonico Varmienti.
procuratore meo qui scribit mibi circa nego
cium meum benignissimum ⁊ humanissimum habuisse res
ponsum. nam ut rescribit sibi Viricus Ridrer tua maiestas
litteras requisitas ad Serenissimum regem Polonie mei
causa scribi iussit. fecit tua clementia ut consuevit erga me
seruulum suum cuius auxilio atq; favore ad Cardinalatus
elevator sum. Sed seruauit etiam suam in me consuetudis
uem Cancellarius Viricus Velzeli qui rogatus ⁊ inter
pellatus multis vicibus quas iussus erat lras expedire cō
tempnit. expectauit pcurator meus. vi. dieb⁹ ⁊ tandem sine
lristue maiestatis recessit. ob quā rez negotiū meū magnū
patit detrimentū. cum uidebor tuo favore priuatus. nescio
cur me ille adeo prosequitur. Nam si ego illam ecclesiam

non obtinuerō non tñ aliquis amicus suus eam adipiscetur
supplico igitur ut tua clementia per aliam cancellariā litte
ras requisitas expediri iubeat & deinceps si quid occur
rat in ea causa scribendum in cancelloria austrie dignetur
mansuetudo tua id committere expediendū. naz ego Vel
zeli gratiam inuenire non possum. nescio sua an mea culpa
ego his diebus consanguineum suū apud pontificem max
imum adiuui & cum illi deesset pecunia in domo mea alui
donec expediretur. Deus sibi meliorem mentem prebeat.
Nova istarum partium hec sunt. Vrsini & Comes Euer
sus adhuc bello se uexant. Comes Iacobus piccininus Si
gismundum Malatestam armis laceffit. rex Aragonum
Genuenses classe premit & in Riparia Genuē plura oppi
da vi & tractatu cepit. Papa sospes est & ad rem contra
Turbum feruentior indies assurgit. Ex orienti certuz est
nuntium allatum Turcos apud Mytilenem bello uictos
fugatosq; esse. Alia non occurrunt facio me commenda
rum sublimitati tue ad eius semper mandata paratum. Ex
Urbe die uicesima secunda nouembris. Millefimo quas
dringentesimo quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis senensis Iohanni Nibili.
Salut. Pluri. Dicit. Accepimus litteras tuas
quibus rogas ut preposituram Brunnensem
tibi impetremus uoluissēmus non fuisse preuē
tam amicitiam tuam. fecissēmus pro te quod nostre uires
potuissent. Nam te sincere amamus & fratris habemus
loco. sed iam circiter menses tres elapsi sunt q; dñs Ven
ceslaus Bobemus cum hic esse orator dominoruz de rosis
eam in nostra presentia a dño nostro petiait & papa nobis

commisit ut adueniente tempore sibi ad mentem deduce-
 remus. itaq; non poteramus fidem non seruare. Hec ea
 prepositura Venceslao collata est quibus maiestas regia
 reseruari illam postulato cuperet rogamus igitur equo a-
 nimo feras quod factum est. nos deinceps curabimus pro-
 uiribus tue uoluntati morez gerere si quid occurrat in quo
 possumus adiumento esse. nam certe anxii sumus pro tua
 uirtute tibi non esse prouisum. si obtinere mus uarmiensem
 ecclesiam ibi aliquid tibi pingue concederemus. sed res lo-
 ga est atq; perplexa. Agimus tibi gratias q; nouitates is-
 tarum partium nobis sepe numero scribis idq; ut sedulo fa-
 cias rogamus. Datum Rome die. uicesima secunda no-
 uembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Inder-
 bachio. S. P. D. Accepimus ex litteris Bar-
 tholomei canonici Varmien. procuratoris no-
 stri litteras in causa nostra petitas quamuis a
 cesarea maiestate concessas non tamen obtentas fuisse quo-
 niam cancellarius eas expedire suo more neglexisset. Ob-
 quam rem Bartholomeus quamuis sex diebus expectassz
 sine illis recessit. & licet Arrongus illas ad nouam ciuita-
 tem afferre debuisset nihil tamen factum est. non miramur
 de cancellario. ille enim suam erga nos seruat consuetudi-
 nem. sed miramur te passum esse res nostras in manus illi-
 us peruenisse qui nosti & nos & illum. poteras insuper euz
 eius cunctationem uidebas cesarem accedere & rei nostre
 alio modo consulere. Nos hic nullam habemus aliam cu-
 ram q; cesari & suis morem gerere & scimus nos id esse
 obnoxios facere. neq; cessabimus uita comite. equum tam

patamus aliter nos in curia cesarea tractari. & cum nō dubitemus principis gratiam habere non possumus non uehementer admirari ita rem nostram esse neglectam. Ceterum cum preterita reprobendi facilius q̄ corrigi queant. rogamus deinceps non patiaris quod nos tangit ad imperialem deferri cancellariam & cum nos hic uestri simus nos illic non sitis nobis alieni. si uideat aliqua uia q̄ ad huc littere mitti ad regem Polonie possunt facito quod amico credis esse utile & purga moram. Vale ex Roma die uicesima secunda nouembris. Mcccclvii.

Near Cardinalis Senēsis. Ulrico Riederer S. plu. dicit. Littere cesaree ad regem polonie nostri causa scribende ut ex Bartholomeo sumus edocti quamuis a cesare concessē benigne obtineri non potuerūt. nescimus an Velzeli culpa qui renuit expeditionem an tua qui homini nobis parum amico expeditionem commisisti. nos certe non sine grani damno frustrari sumus. Si quid a nobis commissum est propter quod ita debeamus in curia uestra tractari. Rogamus nos certiores efficias. & si peccatum nostrum est id emendabimus. nos certe qui a cesare ueniunt. summa eos diligentia prosequimur. ac non solum uerbis sed etia pecuniis adiuuamus. uelit deinceps tua amicitia negocia que nos concernunt ad aliam deferre cancellariam ubi amicos habemus & litteras nostras cesareo culmini legito. Datum Rome die uicesima secunda. nouembris. Millefimo quadringentesimo quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Ulrico episcopo
 Gurcensi. S. P. D. Gaudemus de reditu tuo.
 et si magna pecunia emptus est. sed longe pre-
 stat pecuniam quam corpus negligere si potuisset
 mus tibi esse adiumento id quidem cupide egissemus neque
 negleximus quod in nobis fuit quibus profuit nihil. ita nunc
 res se habent neque humana neque diuina iura pondus habent
 sed putamus adhuc illum daturum penas qui tantum ad-
 mitit scelus. Nunc quod scribamus non est aliud nisi quod te
 cum conquerimur non potuisse nos in curia cesarea litteras
 obtinuisse ad regem polonie commendaticias quod quidem
 non de cesare dicimus. nam sua mansuetudo benigne annu-
 it litteras scribi debere. sed cancellaria impedimento fuit
 cuius rector pro crastinando negavit expeditionem et pro-
 curator noster delusus abiit. non sine magno damno nostro
 qui litteras cesareas nobis admodum profuturas arbitra-
 bamur. rogamus te ut hoc cesareo culmini exponere uelis
 & si quis est prouidendi modus rei mee consuliro ex Ro-
 die uicesima secunda. nouembris. Millefimoquadringens-
 tesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Henrico Senft-
 leben. S. plu. D. Negligenter factus est quod littere
 impiales non sunt habite ita illi amici sunt nos
 aliter cum eis agamus curandum est ne desine
 regie fortasse ita placet deo ut huius causa regi tantum si-
 mus obnoxii. scimus tamen imperatorem non esse in culpa
 cuius benignitatem experti sumus Helzeli ea malignitas
 est. Cura expediende rei tua est. quodcumque mandatum
 procuratoribus nostris dederis id uolumus ratum esse
 Credimus tandem necesse erit paulum eo profici.

alioquin parum speramus cum te huc rediturum audiam?
alia que modo scribamus non occurrunt. Italia ita se habet
sicut heri & nudiustertius. nepos pape ad huc egrotat &
putatur euasurus. legatus ex Marchia propediem redi-
turus expectatur. Vale optime ex Roma die uicesima se-
cunda nouembris. Millefimoquadringentesimoquinqua-
gesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Venceslao Bo-
bemo. S. P. D. seruauimus quod promissim?
& annuente deo tue satisfecimus uoluntati.
preposituram Brunnensem consecutus es mu-
nere apostolico & nostra potissime sollicitudine qui iuuan-
te reuerendissimo domino Rothomagen. cardinalem Pa-
piensem alteri consulente uicimus. tuum nunc est ut pos-
sessionem assequi studeas & pro nobis in ecclesia Var-
mieni tuas operas impartiaris. in qua re noue indies diffi-
cultates emergunt. facient domini de rosis rem nobis gra-
tissimam si hac de causa ad rem Polonie te miserunt. Va-
le ex Vrbe octaua kalen. Decembris. Millefimoquadrin-
gentesimoquinquagesimo septimo.

*Responsoria ad
Landes.*

Neas Cardinalis Senensis Francisco Pbi
Ielpho. Sa. P. D. Litteras tuas Francisce a-
mantissime & quidem suauissimas accepim?
Mediolani ad. viii. calen. nouembris scriptas
cumq; his dulce carmen sale conditum optimo. Priores
quoq; nobis reddite fuerant & uersus impares ex officis
na tua periocudi terfiq; quibus iam pridem respondimus
Nunc pauca ad noua scripta dicemus. Ioban. papa terti?

et. xx. cum plus equo laudaretur. scio inquit me ludi sed fal-
 sa quoque laus me delectat. idem & nos dixerimus non sunt
 nostre quales nobis attribuis laudes. scimus quo pede clau-
 dicamus. quem dolemus dentem. laudari tamen falso quam ui-
 tuperari uero malimus. tibi quoque gratias habemus qui nos im-
 mortales facis. librum tuum iam dudum in catheloniam ab-
 isse putamus. nihil est quod de illo speres. uacua Bibliothe-
 ca est preter uerbosas leges nihil habet xenophontem filium
 tuum optimum adolescentem & tuis imbutum disciplinis
 in familiam nostram recepissemus & sui & tui causa liben-
 ter si facultates nostre tulissent sed non sunt opes nostre que
 longum ferant famulorum ordinem & curiam splendidaque
 uiuimus tenui mensa & inter ultimos haberi Cardinales
 satis esse putamus. Vale & nos perge amare. quando qui-
 dem id reciprocum fit. Ex urbe Roma. vii. kalen. decem-
 bris. Mccccvii.

Neas Cardinalis Senensis Latino Cardis-
 nali de Vrbinis. S. P. D. Quamuis non scrip-
 si hactenus paternitati tue non tamen minus il-
 li & deditus & affectus fui. sed causam mee
 taciturnitatis tua singularis prudentia per sese optime no-
 uit. non sunt ea tempora que missitationes litterarum exposcant
 nec uidi meis litteris aliquod afferri posse presidium rebus
 tuis quod si uidissem etiam cum periculo scripsissem. ita enim
 dignatio tua de me merita est. nunc uero & taceo et simul
 superos oro ut finem aliquando tuis tempestatibus tribu-
 ant & reddant nobis personam tuam qua non sine incom-
 modo sacrum collegium caret. nouitates nullas habeo scriben-
 das quas non patere dignationi tue notas nisi forte germa-

*Exusato a
 patris e fratribus*

nicas. sed impliciti bello proprio homines non solent exter
na curare. hec scripsi ne perpetuum silentium meum accus
sares quous scio tuam circumspectionem ita me suum serui
torem amare ut nihil in sinistram partem recipiat. commē
do me iterum & iterū paternitati tue ad eius mandata pa
rarissimum. Ex Vrbe die decimasexta. nouembris. Mille
simoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

*Companens et
hortatione ad
adversarios.*

Near Cardinalis Senensis Sigismundo ma
larest. S. P. D. Fuimus hoc mane cum sanc
tissimo domino nostro dum cancellarius tuus
audiretur & intelleximus que dicta sunt tam
per sanctitatem domini nostri quā per ipsum cancellarium su
per controuersia que est inter serenissimum regem Arago
num & te. circa quam rem etiam seorsum idem dominus
noster nobiscū loquutus est. in summa uidemus ipsum do
minum nostrum affectum esse statui tuo uellerq; tibi sem
per bene consultum esse. Oportet tamen suam sanctitatem
habere respectum non modicum ad prefatum regem Ara
gonum & habere oculū ad terras ecclesie & ideo necesse
est ut prudenter se habeat. nec potest semper omnia facere
que uellet quibus ex rebus consideratis omnibus pro dire
ctione rerum tuarum ad euitandum pericula que possunt e
mergere. uiderur nobis consultum esse quod tu de summa pec
cuniarum quas regia maiestas a te petit. offeras illas quā
titatez sine ulla dilatione persoluere que liquida est de pre
aurem alia supra qua pretendis nō teneri prebeas mensaz
in qua dicta pecunia parata fit ad requisitionez regis cāu
quo sanctissimus dominus noster decerneret te obligatum
esse & affirmes te uelle stare determinationi domini nostri

Et hec uideretur nobis uia rationabilis. nec putamus alio modo rem bene sopiri posse. rogamus ut recte consideres omnia & recipias consilia eorum qui te amant. nec uelis pro modica pecunia te in periculo ponere. quia non est paruus aduersarius tuus. nec res bellice semper ex opinione succedunt. Melior est multo certa pax quam sperata uictoria. Scimus te non libenter audire consilia quia tamen periculum prouincie rimemus non possumus facere quin ea que nobis uidentur utilia significemus. tuum est in bonam partem recipere que a nobis sincera mente scribuntur. Datum Rome calen. Decembris. Millefimoquadringentesimoquingagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iacobo Lodronio medico. Salutem plurimam dicit. Habuimus ex ferraria litteras tuas. libentius te uicissemus pro caritate qua tibi sumus affecti. deo deus ut aliquando simul reperiamur. faceremus libenter omnia que possemus pro tuo honore & utilitate. sed non uidemus modo commoditatem. Tempora enim mala sunt sed si quid occurrerit non erimus tui immemores. rogamus ut commendes nos Imperatorie maiestati & iuues latorem presentium ad expeditionem suam in factum ecclesie varmian. quam si obrinere poterimus non erit quin utilitas tibi redundet. Salutes ex parte nostra Vtricum Ridrer & Valterum zebinger ac cancellarium imperialem & alios amicos nostros. dolemus multum de captura episcopi Gurcen. & Iohannis Vngnad & aliorum. utinam possemus eorum liberacionem procurare profecto nihil omitterem ex nobis possibilibus. Iohannem inderbachium cupimus nostro nomine salutari

simulq; dilectissimum filium tuum Federicum cum coniun-
ge tua honestissima. Vale in christo optime nostri memor
& amans ut soles. Datum Rome kalendas Decembris.
Mccccvii.

Neas Cardinalis Senensis Laurentio Ro-
uarella. S. P. D. A labore presencium recipies
quatuor bullas apostolicas & unum officiu;
transfigurationis. ex bullis unam reddes Im-
peratori simul cum officio & breui sibi directo. Alias bul-
las curabis mittere tribus principibus electoribus simul cū
breuibus suis. erant & alie tres bulle apostolice simul cum
duobus officiis ac tribus breuibus. officia dirigebant Re-
gi Hungarie ac domino legato. bulle quoq; eisdem. tertia
uero domino strigoniensi. sed hec omnia mitemus per ali-
um nuntium qui post biduum recedet. si te reperiet in curia
regis Hungarie assignabit tibi ea. si autem trader per se
ipsum regie maiestati que sibi diriguntur. Alia uero cura-
bit transmitti Archiepiscopo & legato. nec alia circa hec
de negociis rheni multa referuntur non bona. propter que
necessarium erit ut q̄primum cum consilio imperatoris et
cum litteris suis ad partes illas te transferas ⁊ labores iux-
ta commissionem tibi traditam. interea bonuz est ut procu-
resq; imperatoria maiestas scribat Archiepiscopo mag-
deburgen. simulq; ragenfi ⁊ iprimis Treuerensi ac Salcz-
burgenfi ut si querantur ad aliquam conuentionem in fac-
tis ecclesie nō consentiant. sed ad se ipsuz oia referant que
queruntur & suadeat ut si qui sunt qui nouitates querant.
illis non assentiant. quia periculū est in mora habebis mox
alias litteras domini nostri qui plenius de hac materia ad

81
re scriber & intelliges rei gravitatem ac periculum. bonum
est etiam laborare apud ducem Ludovicum Bavarie ne
scribat Palatino Rheni consanguineo suo nec se implicet con-
ventionibus eorum que contra sedem apostolicam aliquo
modo parantur per suadendo sibi quod multo facilius filii prin-
cipum promovebuntur per sedem apostolicam quam capitula
vel ordinarios. & hoc bene cura in auribus principum con-
culcare quia veritas est. Vale & scribe sepius quomodo
tibi succedat. Datum Rome calendis Decembris. Mille
simoqueadingentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Francisco Duci
Mediolani illustri. S. P. D. Quamvis in ca-
sua serenissimi Imperatoris & aliis in locis ubi
moram traxi semper honoris & glorie tue cu-

pidus fuerim. illisque pro mea virili consulere studuerim ut
testes sunt. magnificus eques Sceua de curte. & alii quos
tua excellentia ad imperialem maiestatem & Romanam
curiam aliquando transmisit. Fateor tamen me nunquam
aliquid egisse propter quod presumere debeam gratiam quam
cumcunq; minimam ex tua mansuetudine deprecari. sed an-
dariam perendi quam mea non prestant opera tua liberali-
tas & in omnes beneficia concedit que cum vel ignoris pro-
desse soleat mihi ut existimo non claudet aures. neque ego
illam implorare auderem nisi me necessitas urgeret sed cum
vocatus ad cardinalatus honorem eos non habeam red-
ditus qui huic dignitati conveniant cogor ad eos recurrere
quos pro sua singulari bonitate mihi bene velle arbitror.
inter quos excellentiam tuam veneror. nam & amici quos
Mediolani habeo hoc mihi & litteris & nuntiis indies con-

*Ad aliquid impetrandum ab
eo cui minime
fuerunt*

firmant. Quibus ex rebus commisi prefato sceue integerrimo amico meo ut aliqua meo nomine mansuetudini tue exponat. cui precor & benignas aures impartiri & preces quas uice mea tulerit bono animo exaudire uelis. nam & opus pietatis exercebis & me seruitorem tuum magis ac magis obligatum habebis. Ex Roma quarta nonas Decembris. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Sceue Currensi
S. P. D. Rapbaelem Caymum nobilem adolescentem quem ad nos misisti recepimus in familiam nostram & tui causa & sui libenti animo. nam & nos tibi obnoxii sumus in omnibus morem gerere & ipse pre se fert modesti & prudentis indolem inuenis. utinam tibi simus qui uirtuti sue satisfacere possimus. quod promittis te apud illustrissimum principem procuraturum nostri causa non est apud nos dubium. nouimus as nimum ergo nos tuum & amicum te esse uerum non ambigimus. si bona principis mens in ea re fuerit tua non deerit opera ita nobis persuasum est. scribimus excellentie sue litteras quarum exemplaria cum presentibus ad te mittimus si putas reddendas esse reddito si minus utere consilio tuo & rem nostram pro tua circumspectione curato. nos tantum uolumus quantum licet. pauperes nati sumus & in hac usque diem uiximus tennes. nunc si aucta dignitas est non tamen accreuerunt opes. confidimus in bonitate summi dei ut qui nos nunquam destitit neque in cardinalatu deseret. quoniam non tibi sumus quia maria montesque cupiamus. satis nobis fuerit non egere quo illustrissimi ducis auxilio futurum confidimus & tua sollicitudine. de maxima illa concubina non est quod miretur

Lata est Romana curia & omnium rerum capax. boni et mali apud nos uersantur. Hic superbia & humilitas. hic auaritia & largitas. hic luxuria & frugalitas. hic libido & continentia. hic summa uirtus & summum uicium. Sagena est hec in mari missa omnium genere piscium plena. Triticum adhuc simul & palea in area est & magna fatuitas & summa sapientia simul habitant. quid mirum si opera aliquando preclara effecimus digna laude. aliquando sic agimus ut reprehendi uel a minimis ualeamus neque arbor bona malos fructus facit. neque de spinis colligunt uvas. Credimus tamen plura dici quam fiant & plura fieri quam dicantur. famamque tanto maiorem esse quanto longius effertur nos nostro capiri paremus. cuius sapientiam nemo satis commendauerit. quamquam aliquando ea faciat que non omnes probant. sed quid mirum si pontificis & mortalis hominis facta sunt qui uituperant. quando nec deus ipse reprehensio nibus hominum caret. sed Vale & Iobanni Caymo spectato uiro & nobis amicissimo nostro nomine salutes dico quantas ab amico desiderat. Ex Roma quarta nonas Decembris. Millesimoquadringentesimoquingentesimo septimo.

Nos Cardinalis Senensis Nicolao Arzimboldo. Salutem plurimam dico. Quamuis raras ad te litteras dederimus. nam hec secunde sunt postquam cardinalatus honorem consequuti sumus. nihil tamen minus te amamus & reueremur. est indelibilis memoria illius dulcissime consuetudinis quam simul florentie habuimus. recordamur quanto fauor nos mediolani dum legatione cesarea fuigeremur precebari

Neq; oblitus sumus eorum. & que Rome in coronatio-
ne imperatoris una agitauimus. que omnia suauissimam
mibi reddunt recordationem tui nominis. ad hec accedunt
amplissima in me merita Gasparis Slickii cancellarii cesar-
rei que suis necessariis & amicis mirum in modum nos ob-
ligatos tenent. hec scribim⁹ semel pro multis uicibus ut sci-
as nobis animum esse complacendi & tibi & tuis omnib⁹
nam quotiens tuo nomine requireremur tociens in memo-
riam carissimi amici non sine uoluptate quadam reuoca-
mur. ex re aliud nihil perimus nisi ut nos ames ex ueteri co-
suetudine & illustrissimo principi duci Mediolani comen-
datus efficias. cuius clarissima uirtus omnem inuidiam su-
perauit. Vale Ex urbe Roma. quarta nonas decembris.
Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Theoderico ar-
chiepiscopo Coloniensi. Sa. P. D. Ex litteris
quas mihi quasq; sanctissimo domino nostro
scripsisti sinceritatem tuam erga sanctam Ro-
manam primamq; sedem plane cognoui neq; ambigo ubi
tua dignatio sit ibi nihil concludi posse non iustus sanctuq;
ago gratias benignitati tue que palam mihi dignata est a-
perire quod sentit. uerum quia certificatus est dominus no-
ster in conuentionibus que in Germania fiunt aliqua trac-
tari que hanc sedem concernunt. oro ne tua circumspectio
his aures adhibeat qui nouitates efficere cupiunt ut ut sic
emergant. nanq; si romane sedis auctoritas deprimeretur
credero quia nec tua nec aliorum episcoporum salua mane-
bit. audio tamen que consulis ut hic quoq; ea reformentur
que odium tue nationis pariunt. & ego si mea uox audies

ad id operam dabo. nam & hic aliqua committuntur que non laudo omnia. verum illud salubre puto ut super grauaminibus que uestri allegant ad romanum pontificem recursus habeatur qui non denegabit assensum iusta petentibus mihi ea cura est ut ea semper agam que nationi tue de qua quodam modo unum me puto & honori & utilitati sint. In rebus autem que tue proprie sunt ita me habeo et habebis quod aduixerim tanquam mee sint. scio enim quantum dignationi tue debeo cuius humanitas multis me affecit beneficiis. ceterum quia prepositura sanctensis que nunc mihi commendata est in dyocesi ac dominiis tuis non paruum habet iurisdictionem rogo uelis tuis patentibus litteris mandare ut officialibus meis quatenus consueverunt est absque controversia pareant ita ut gaudeat ea dignitas se mihi commissam esse. & cardinalem senensem apud presulem colonensem intelligat esse non ultimo loco. nec alia modo commendo me tibi. Ex urbe. iiii. non. Decembris. Millefimo quadringentesimo quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Ulrico Episcopo Gurcensi. Sa. P. D. Suscepis litteris tuis uocauimus ad nos e uestigio procuratorem Herfordensem cum quo plura loquuti. illud ab eo tandem obtinuimus ut in causa illa testamentaria non procedatur nobis insciis & putamus eum quierurum iuxta desiderium tuum donec adueniat noster Senleben. Est enim hic procurator uir bonus & in fortunio tuo comparatur. solum timet ne principales sui eum tergiversarii suspicentur. nec alia modo rogamus ut nos Maiestati cesaree commendes et nos in gratia eius retineas quia ipse est cui

preceteris qui uiuant obligati sumus . displicet nobis non
habuisse nos illam fortunaz ut pro nobis cesarea maiestas
regi Polonie scripserit in causa Varmiensis ecclesie . fecit
hoc Velzeli uetus consuetudo qui gratiam cesaris nobis
impediuit . id nobis est non damno soluz sed etiam infamie
nam qui nos annis quindecim seruisse Cesari sciunt nostrā
paruifaciunt existimationem cum litteras commendaticias
as ex Curia eius obrinere nequuerimus . deinceps rogas
mus aliter agatur nobiscum qui dies noctesq; cesari seruis
re & suis curialibus morem gerere studemus . Vale opti
me . Ex urbe Roma die sexta decembris . Millefimo qua
dringentesimo quinquagesimo septimo .

Neas Cardinalis Senensis Iobanni Frunt.
S.P.D. Affecerunt nos littere tue nō paruo
gaudio uir prestans & amice singularis quā
do nude scribis & interna animi tui pandis .
Credimus te uti non insulso consilio si cum nequeas conti
nere coniugiumq; queris quamuis id prius cogitanduz fu
erat quam sacris iniciareris ordinibus . Sed non sumus dii
omnes qui futura prospicere ualeamus . quando huc uentū
est ut legi carnis resistere nequeas . melius est nubere q̄ uri
Non tamen hec pontifici sententia est ut dispensandum cē
seat . stat in sua seueritate nec putat uni concedendum quod
multis in oxium uergat malum & unuz pari pro multis nō
inconueniens arbitratur . expectandus est ergo ut tute ais
alterius apostolatus qui mitior sit . nescimus tamen cui ui
ta tam diu comes erit . nam sepius agni premoriuntur oui
bus . tu quam de nobis opinionem geris ut deponas roga
mus . Neq; enim nos hi sumus quos arbitraris utinam ita

uiuamus ne Cardinalatum indigne uideamur adepti. Cupimus nos sepe reuerendissimo patri nostro domino Coloniensi facias commendatos cuius uitam diurnam cupimus. & sue dignationi rem gratam facere optamus. preposito sancti Florini. Tilmāno ut nos offeras perimus quē inter amicos obseruamus. nec secus de Iohanne polart dicimus. sumus enim omnibus obligati. Sed Vale & procuratores nostros ut a quicquid cōsequamur adiuua. Datum Rome die. septima decembris. Millesimoquadringentesimoquinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Iohanni Tolner. Salutem plurimam dicit. Que scribis omnia cum uoluptate legimus aduertentes quā nos animi sinceritate prosequaris. tua nobis & fides & prudentia magno emolumento est. circa rem prepositure expectamus decani procuratorem. sed ille fortasse ideo tardior est quia sperat nouis que audiuntur legibus sese magnum fieri. uerū magnum sit cum rei publice christiane utilitate. intelligimus ecclesiam quam nobis pro prepositura dimittere intendit. domum habere ruinosam quam Palatinus comes ecclesie sumptibus reparari uult. quod si fiat redditus plurimum amicorum in eam conferant & nobis esset onerosum. rogamus igitur attente ista pensas & cuncta nobis rescribas. pro ecclesia collegiata impetrauimus septem annorum indulgentias. plures obrinere nequimus & illas ad. xx. annos duraturas. si uolunt expedire poterūt hi quibus ea cura cōmissa est. nos que possumus cū honestate pro ecclesia Vormacien. efficere uoluntarii sumus.

Commenda nos episcopo & decano ac Iohanni de Bacc
steyn amicis optimis. & Vale in domino semper ex Ro
ma die septima decembris. Millesimo quingentesimo
quinquagesimo septimo.

Neas Cardinalis Senensis Ludouico sanc
torum quatuor coronarum Cardinali lega
to Bononiensi. Sa. P. D. Et oliuas & ruteca
quibus me honorare uoluisti cupidissime ac
cepi. cum q̄ id genus alimenti hic rarum & preciosum est.
cum q̄ ex amantissimo & mihi precipuo domino & bene
factore singulari quecunq; ueniunt nō possunt esse nisi gra
tissima. Exxenia quidem tanto acceptiora sunt quanto is q
mittit amantior est. qua ratione non potuissent munera tua
apud me esse iocundiora q̄ sunt quando & me amari a di
gnatione tua uulgariter sum expertus. & ego tue reueren
dissime paternitati tanq̄ patri optimo & domino benignis
simo sum affectus. Vellem aut̄ ea in me facultas esset qua
possem me gratum ostendere non uerbo sed facto. scio ras
men prudentiam & mansuetudinem tuam ex me nihil am
plius expectare q̄ possim. & in redditione beneficiorum a
nimi tantum inspicere prompitudinem sed ne multis digna
tionem tuam morer quod semel dictū est id nunquā indictū
erit. nosti que fuerūt inter nos uerba dū ageret de mea ad
cardinalatū p̄motione. nunquā ex animo meo illa cadere
nec unquā id cōmittam ut tanti beneficii immemor dici pos
sim. quod si non scribo sepe ad benignitatem tuam nō pp
terea minor est mea deuotio nec minus amo. id tua reuerē
dissima paternitas experiet. si qua in re mihi possibili mea
opera uti dignabit. nec plura modo. Datum Rome die.
octaua Martii. Mcccclvii.

Neas Cardinalis Senensis Latino Cardis
 dinali Ursino. S. P. D. Reddite fuerunt mi
 bi littere tue quibus Gondisalui familiaris tui
 causam commendas. legi scripta tua non sine
 iocunditate cum plena essent caritatis & beniuolentie. Il
 lud autem molestum fuit q̄ desiderio tuo morez gerere nō
 potui. nam iudex in causa constitutus solum ueruz sequi de
 bui. neq; fas fuit ad dexteram uel ad sinistram declinare.
 quo ad tamen licuit partem familiaris tui iuuare non desti
 ti. Accersui ad discussionez negocii tres ex rota uiros pre
 stabiles quos partes ipse delegerunt cum his fuit & audi
 tor meus & Iohannes de Cesarinis non indoctus legum
 interpres. uiderūt hi registra & pluribus inter se diebus de
 meritis cause consultarunt. postea coraz me constituti retu
 lerunt familiari tuo haud quaq; ius competere. idq; preter
 unum omnes affirmauere. uolui & ipse rem cognoscere ne
 lippis oculis iudicarem. neq; bis contentus seorsum aduo
 caui aliquos iure consultos & deniq; nemo fuit qui Gon
 desalui partes tuendas diceret. ea propter interpellatus p
 sententia feci quod iudicis fuit. si tua reuerendissima pater
 nitas iudex fuisset haud aliter sese habuisset quam ego unū
 quod potui non omisi. induxi enim partem aduersam ad ex
 pensarum dimissionem si familiaris tuus non appellauerit
 Hec acta sunt per me in causa Gondisalui. doleo non fuis
 se ius pro eo. sequutus sum iudicia coelectorum auditoruz
 scio dignationem tuam non plus ex me uelle q̄ ferat hone
 stas. de reliquis que apud nos geruntur non scribo paterni
 tati tue quia nihil hic fit quod te fugiat. de Germania cres
 do audiisti Mathiam Vainode filium in Regem elec
 tum Hungarie annos. xviii. natum quemuis in Bohemia

esset captiuus. Sed quinquaginta milibus aureorum redi-
mitur. Bohemie regnum adhuc pendet & status Austrie
ad Bohemiaz aspirat dux Saxonie Vilhelmus & guber-
nator regni Georgius Despotus Rascie mortuus est &
idem de magno Turco dicitur. primum uerum est de ses-
cundo dubio. Cardinalis Auinionensis reuersurus breui
creditur. utinam idem facere cum suo honore & commo-
tu ipse posses. Ex Roma die. ix. Marcii. Mcccclviii.

Finunt Epistole Enee Siluii Piccolominei qui & Pius
secundus fuit. in Cardinalatu edite.

Registrum huius libri.

- ¶ Primum uacat. Enee Siluii. quātū ipse. grās agere.
- ¶ Cōmuni. nobis scriberes. Eneas car. tuam ut nostro.
- ¶ Eneas car. natalum nil. cecidit qui. ri nos cōmendes.
- ¶ Vestibus que. Eneas car. qua amplius. nobis impe.
- ¶ Rarispanensis. prelatos. Eneas car. dominus.
- ¶ Predicare non. derestantur. pontificales. nec rex.
- ¶ Columen inuase. clesia rarif. que uicisse. uti prefidio.
- ¶ Audi ergo. populum. nistros per. re fieri cognoscim⁹.
- ¶ Ut ita loquar. exerce. Eneas cardi. uerbum emifit.
- ¶ Eneas cardi. tum esse. Eneas cardi. grum in candida.
- ¶ Et. xx. & bec uideret. te scriber. ita est Romana.

